

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Διακυβέρνηση και Δημόσιες Πολιτικές»

Θέμα:

**«Το κίνημα *#metoo* στην Ελλάδα και ο ρόλος των
Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης σε ζητήματα έμφυλης
βίας και διάκρισης με βάση το φύλο»**

Αμαλία Χήτα
A.M.: 3033202201035

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια : Βασιλική Λαλαγιάννη

Κόρινθος, Σεπτέμβριος 2023

University of Peloponnese
Faculty of Social and Interbational Sciences
Department of Political Science and International
Relations

Master Program in
«Governance and Public Policies»

Subject:

«The *#metoo* movement in Greece and the Social Media's role in issues of gender-based violence and gender-based discrimination»

Amalia Chita
R.N.: 3033202201035

Supervising Teacher : Vasiliki Lalagianni

Corinth, Greece, September 2023

Υπεύθυνη Δήλωση

Με την παρούσα δήλωση:

1. Δηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής, τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.
2. Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστική ευθύνη της συγγραφέως και η επιβλέπουσα, οι εξεταστές, το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις.

Η δηλούσα

Αμαλία Χήτα

Ευχαριστίες

Θερμές ευχαριστίες στις οργανώσεις που συμμετείχαν μέσω των εκπροσώπων τους στην έρευνά μου και συγκεκριμένα την Αντιπρόεδρο του Σωματείου «ΤΟ ΜΩΒ» κ^α Σίσσυ Βωβού, την Ιδρύτρια – Διαχειρίστρια του «*Strong me*» κ^α Ασπασία Θεοφίλου και την Διευθύντρια του «Κέντρου Γυναικών Καρδίτσας», κ^α Αικατερίνη Βελεσιώτου. Τις ευχαριστώ όλες θερμά, διότι παρά τον φόρτο του τόσο παραγωγικού τους έργου, αφιέρωσαν πολύτιμο χρόνο στην παροχή συνεντεύξεων, χωρίς τις οποίες η συγγραφή της διπλωματικής μου εργασίας δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί.

Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερος την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου κ^α Βασιλική Λαλαγιάννη για την πολύτιμη καθοδήγησή της καθ' όλη την διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας, καθώς και όλους τους καθηγητές μου διότι με τις γνώσεις που μου παρείχαν κατά την φοίτησή μου στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών, συνέβαλαν επικουρικά στο τελικό αποτέλεσμα της διπλωματικής μου εργασίας.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ – ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΓΓΔΟΠΠΦ: Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

ΛΟΑΤΚΙ : Λεσβίες, Ομοφυλόφιλοι, Αμφίφυλοι, Τρανς, Κουίρ και Ίντερσεξ άτομα [LGBTQ]

ΜΚΔ : Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Big Data : Απογραφικά στοιχεία μετρήσεων και ψηφιακών ιχνών της εμπλοκής και συμμετοχής των χρηστών στο περιεχόμενο των ΜΚΔ

Brand name: Ονομα, φράση, σύμβολο ή σχέδιο που αντιπροσωπεύει τα χαρακτηριστικά/ την ταυτότητα ενός προϊόντος, ή μιας υπηρεσίας

Folksonomy: Σύνθετη λέξη από το άνθρωπος (folk) και την ταξινόμηση (taxonomy), χρησιμοποιείται για την περιγραφή ενός μετα-περιεχομένου υπάρχον περιεχόμενο

Hash-Tag : Τοποθέτηση λέξη-ετικέτας σε περιεχόμενο που δημιουργεί ο χρήστης σε μικρού μεγέθους blogs κοινωνικής δικτύωσης. Πρόκειται για μια λέξη που καθιστά το περιεχόμενο εύκολα αναγνωρίσιμο στο χνάρι περιεχόμενο του διαδικτύου

Influencer : Διασημότητα των ΜΚΔ, με οικονομική και κοινωνική επιρροή και αντίκτυπο στο κοινό

Like : Εκδήλωση «Συμπάθειας / Αρεσκείας» μιας ανάρτησης ως κοινωνικό χαρακτηριστικό διαπροσωπικής διάδρασης σε περιεχόμενο ή/και ανάρτηση σε ιστοσελίδα των ΜΚΔ

Post : Ανάρτηση σε ιστοσελίδα των ΜΚΔ

Share : Διαμοιρασμός / Ανταλλαγή μιας ανάρτησης σε περιεχόμενο ή/και ανάρτηση σε ιστοσελίδα των ΜΚΔ

Social Media: Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

Tag : Τοποθέτηση ετικέτας σε περιεχόμενο που δημιουργεί ο χρήστης σε κοινότητες περιεχομένου στο Διαδίκτυο, καθιστώντας το περιεχόμενο εύκολα αναγνωρίσιμο στο αχάνές περιεχόμενο του διαδικτύου

Trend : Δημοφιλής τάση ενός επίκαιρου θέματος στην πλατφόρμα του Twitter

Tweet : Δημιουργία περιεχομένου ενός χρήστη στην πλατφόρμα του Twitter

Περιεχόμενα

Περίληψη	4
Abstract	5
I. Εισαγωγή	7
I.1 Ερευνητικό Ερώτημα	8
Κεφάλαιο 1: Μέθοδος της έρευνας	9
1.1 Αντικείμενο και σκοπός της έρευνας	9
1.2 Εργαλεία μεθοδολογίας της έρευνας	10
1.3 Συλλογή, καταγραφή και ανάλυση δεδομένων	12
Κεφάλαιο 2: Η έμφυλη βία και η διάκριση με βάση το φύλο	14
2.1 Η έννοια της έμφυλης βίας και της διάκρισης με βάση το φύλο	14
2.2 Τα φαινόμενα έμφυλης βίας και διάκρισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο	16
Κεφάλαιο 3: Η ελληνική πραγματικότητα σε ζητήματα έμφυλης βίας και διάκρισης με βάση το φύλο	18
3.1 Οι απαρχές του κινήματος #metoo	18
3.2 Το κίνημα #metoo στην Ελλάδα	19
3.3 Ελληνικές φεμινιστικές οργανώσεις	20
Κεφάλαιο 4: Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης σε ζητήματα έμφυλης βίας και διάκρισης με βάση το φύλο	24
4.1 Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης στην Ελλάδα - παρουσίαση και δυναμική	24
4.2 Η αξιοποίηση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα κοινωνικά κινήματα	27
4.3 Η παρουσία και η επίδραση του #metoo και #metooGR στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης	28
4.4 Ο τρόπος που λειτουργεί το hashtag – κορυφαία θέματα	31
Κεφάλαιο 5: Περιπτώσεις μελέτης στα ελληνικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης	32
5.1 Η κινητοποίηση #φοράμε_ρίγες μέσα από το Instagram	32
5.2 Δημοσιεύσεις #metooGR, #metoogreece, #βιασμός, #γυναικοκτονία, #έμφυλη_βία, και #σεξουαλική_παρενόχληση στο «X»	35
5.2.1 Προάσπιση και ενθάρρυνση θυμάτων	36
5.2.2 Αδράνεια του κινήματος #metoo και Πολιτικοποίηση του εγκλήματος της έμφυλης βίας	40
5.2.3 Καταγγελία με γνωστοποίηση στοιχείων δράστη	43
5.2.4 Καταγγελίες χωρίς γνωστοποίηση στοιχείων δράστη	45

5.2.5	Αίτημα για αυστηροποίηση ποινών για τα εγκλήματα έμφυλης βίας και Ρατσισμός	47
5.3	Συνεντεύξεις με «ΤΟ ΜΩΒ», το « <i>Strong me</i> » και το «Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας»	50
5.3.1	Άξονας 1 ^{ος} – Καταγγελίες θυμάτων έμφυλης βίας και διακρίσεων	50
5.3.2	Άξονας 2 ^{ος} – Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης των οργανώσεων.....	51
5.3.3	Άξονας 3 ^{ος} –Σκέψεις και Προβλέψεις για το κίνημα #metoo	52
Κεφάλαιο 6:	Συμπεράσματα	54
	Βιβλιογραφία	57
	Διαδικτυακοί Τόποι / Ιστοσελίδες	60
	Παράρτημα Α	61
	Παράρτημα Β	65
	Παράρτημα Γ	79

Πίνακας περιεχομένων γραφημάτων

Γράφημα 1: Ταυτότητα χρηστών Instagram με δημοφιλές περιεχόμενο #φοράμε_ρίγες	33
Γράφημα 2: Επαγγελματική Ιδιότητα χρηστών Instagram με δημοφιλές περιεχόμενο #φοράμε_ρίγες	33
Γράφημα 3: Ταυτότητα των χρηστών των αναρτήσεων του δείγματος στο «X»	35
Γράφημα 4: Ποιά Μορφή Έμφυλης Βίας αφορούν οι αναρτήσεις στο «X»	35
Γράφημα 5: Θεματική Κατηγοριοποίηση αναρτήσεων στο «X»	36

Πίνακας εικόνων

Εικόνα 1: Αναρτήσεις σχετικές με την γυναικοκτονία στην Κω	37
Εικόνα 2: Αναρτήσεις σχετικές με την καταγγελία βιασμού κατά του ευρωβουλευτή Αλέξη Γεωργούλη	38
Εικόνα 3: Αναρτήσεις σχετικές με δολοφονία μιας τρανς, με δολοφονία μιας γυναίκας από τον σύζυγό της και με βιασμό κοριτσιού από τον πατέρα του	39
Εικόνα 4: Σχόλια αναρτήσεων προάσπισης μνήμης θύματος γυναικοκτονίας και περί καταγωγής του δράστη δολοφονίας μιας τρανς	39
Εικόνα 5: Αναρτήσεις που καταγγέλλουν την αδράνεια του κινήματος #metoo	40
Εικόνα 6: Σχόλια αναρτήσεων που καταγγέλλουν την αδράνεια του κινήματος #metoo	41
Εικόνα 7: Αναρτήσεις σχετικά με πολιτικοποίηση εγκλήματος έμφυλης βίας	42
Εικόνα 6: Σχόλια αναρτήσεων που καταγγέλλουν την αδράνεια του κινήματος #metoo	43
Εικόνα 9: Αναρτήσεις με καταγγελίες στις οποίες γνωστοποιούνται τα στοιχεία των δραστών	44
Εικόνα 10: Σχόλια επί των καταγγελιών στις οποίες γνωστοποιούνται τα στοιχεία των δραστών	45
Εικόνα 11: Αναρτήσεις και σχόλια επί των καταγγελιών στις οποίες δεν γνωστοποιούνται τα στοιχεία των δραστών	46
Εικόνα 11: Αναρτήσεις και σχολιασμός σχετικά με το αίτημα την αυστηροποίηση των ποινών για τα εγκλήματα έμφυλης βίας	48
Εικόνα 12: Αναρτήσεις και σχολιασμός ρατσιστικών αναρτήσεων για τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων	49

Περίληψη

Το κίνημα #metoo είναι ένα διαδικτυακό κίνημα που έκανε την εμφάνισή του στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης και ακολούθως επεκτάθηκε εκτός αυτών, καταλαμβάνοντας εξέχουσα θέση στην πολιτική ατζέντα των περισσότερων κρατών ανά τον κόσμο. Έχοντας λάβει διαστάσεις παγκοσμίου επιπέδου έκανε την εμφάνισή του και στην Ελλάδα στις αρχές του 2021. Μετά την πρώτη δημόσια καταγγελία σεξουαλικής κακοποίησης της ολυμπιονίκη Σοφίας Μπεκατώρου επακολούθησαν πλήθος επώνυμων καταγγελιών στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας καθώς και στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, ενώ αξιοσημείωτη ήταν η κινητοποίηση των φεμινιστικών οργανώσεων και των οργανώσεων ΛΟΑΤΚΙ που ανέπτυξαν πλήθος δράσεων για την ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας στα ζητήματα έμφυλης βίας. Σίγουρα κάτι άλλαξε τα τελευταία 2,5 χρόνια στην χώρα και σίγουρα τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενδυνάμωση του κινήματος, παρέχοντας βήμα για κάθε θύμα που θέλει να αποκαλύψει την κακοποίηση που έχει υποστεί.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα σχετικά με το κατά πόσο είναι σε θέση η ελληνική κοινωνία να αναγνωρίζει τις μορφές της έμφυλης βίας, να αντιδρά και να είναι υποστηρικτική απέναντι στα θύματα. Θα εξετάσουμε την παρούσα δυναμική του κινήματος #metoo και κατά πόσο οι καταγγελίες έμφυλης βίας εξακολουθούν να βγαίνουν στο φως της δημοσιότητας με την ίδια ένταση ή αν παρατηρείται απαξίωση του κινήματος. Τέλος θα αναζητήσουμε τα κίνητρα που θα εξασφαλίσουν το μέλλον του κινήματος #metoo.

Οι ποιοτικές ερευνητικές μέθοδοι και τα εργαλεία που χρησιμοποιήσαμε στην έρευνά μας περιγράφονται αναλυτικά στο πρώτο κεφάλαιο. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται σαφής διευκρίνιση της έννοιας της έμφυλης βίας και διάκρισης βάσει φύλου καθώς και των μορφών που μπορεί να λάβει. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζουμε το κίνημα #metoo, πώς ξεκίνησε και πώς έφτασε και στην χώρα μας, κάνοντας και μια σύντομη παρουσίαση στις εγχώριες φεμινιστικές οργανώσεις με τις σημαντικότερες δράσεις στήριξης των κακοποιημένων θυμάτων. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζουμε τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης στην Ελλάδα καθώς και την

επίδρασή που έχουν ασκήσει σε ζητήματα σχετικά με το κίνημα #metoo. Το πέμπτο κεφάλαιο αφορά στο ερευνητικό σκέλος της εργασίας μας όπου καταγράφονται τα ευρήματα από το κίνημα συμπαράστασης #φοράμε_ρίγες κατά της προσβολής του γυναικείου σώματος (*body shamming*) που εμφανίστηκε στο *Instagram* τον Νοέμβριο του 2021 καθώς και της επικρατούσας αντίληψης των χρηστών του «X» για το κίνημα #metoo για το διάστημα Μάρτιος 2023- Ιούλιος 2023. Η έρευνά μας ολοκληρώνεται με την καταγραφή των στοιχείων που μας παρείχαν η Μη Κερδοσκοπική Οργάνωση (ΜΚΟ) «ΤΟ ΜΩΒ» και οι Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΜΚΕ) «Strong me» και «Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας», βοηθώντας μας να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα του κινήματος στην χώρα μας. Τα ανωτέρω ευρήματα ακολούθως αναλύονται στο έκτο κεφάλαιο, όπου μέσα από την καταγραφή των συμπερασμάτων ολοκληρώνεται η μελέτη μας.

Λέξεις κλειδιά: Κίνημα #metoo, #metooGR, έμφυλη βία, διακρίσεις βάσει φύλου, σεξουαλική κακοποίηση, διαδίκτυο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Abstract

The #metoo movement is an online movement that started on the Social Media and afterwards spread beyond them, occupying a prominent place on the political agenda of most countries around the world. Having assumed global dimensions, it also appeared in Greece at the beginning of the year 2021. The first complaint of sexual abuse by the Olympic medalist Sofia Bekatorou followed a number of named complaints in the Mass Communication Media as well as in the Social Networking Media, while the mobilization of feminist and LGBTQ organizations was notable, especially in actions of raising the awareness of Greek society on the issues of gender-based violence. Certainly something has changed in the last 2,5 years in the country and certainly Social Media has an important role in strengthening the movement by providing a platform for any victim who wants to reveal the abuse that has endured.

The purpose of this paper is to provide answers to questions regarding whether Greek society is able to recognize the forms of gender-based violence, react and be supportive towards the victims. We'll study the dynamic of the #metoo movement at the present and whether the allegations of gender-based violence are still coming to light with the same intensity, or whether the movement is being discredited. Finally we will look for the motivations that will ensure the future of the #metoo movement.

The qualitative research methods and tools we used in our research are described in detail in the first chapter. In the second chapter there is a clear clarification of the concept of gender-based violence and discrimination based on gender as well as the forms it can take. In the third chapter, we present the #metoo movement, how it started and how it arrived in our country, making a brief presentation to the domestic feminist organizations with the most important support actions for abused victims. In the fourth chapter, we present Social Media in Greece and the impact they have had on issues related to the #metoo movement. The fifth chapter concerns the research part of our work where the findings from the #wear_stripes support movement against body shaming that appeared on Instagram in November 2021 as well as the prevailing perception of "X" users about the #metoo movement for the period March 2023- July 2023. Our research is completed by recording the data provided by the Non-Profit Organization (NGO) "TO MOV" and the Non-Profit Companies (NPCs) "Strong me" and "Karditsa Women's Center", helping us having the whole picture of the movement in our country. These findings are eventually analyzed in the sixth chapter, where our study is completed through the recording of the conclusions.

Keywords: movement #metoo, #metooGR, gender violence, gender discrimination, sexual abuse, internet, social media networking.

I. Εισαγωγή

Η βία κατά των γυναικών αποτελεί επαίσχυντη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Συμβαίνει παντού και ανεξαρτήτως οικονομικής κατάστασης, θρησκείας, πολιτισμού και πεποιθήσεων. Όσο τα φαινόμενα αυτά υπάρχουν δεν μπορούμε να θεωρούμε ότι προοδεύουμε στα ζητήματα ανάπτυξης, ισότητας και ειρήνης. (Braithwaite & Στρατηγάκη, 2008:125-126)

Η παρούσα μελέτη έχει ως στόχο την διερεύνηση της εξέλιξη του κινήματος #metoo στην Ελλάδα, μέσα από τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης μετά το πρώτο κύμα της έξαρσης του φαινομένου στην χώρα μας και το πλήθος των επώνυμων καταγγελιών που είδαν το φως της δημοσιότητας, αρχής γενομένης από την δημόσια καταγγελία της σεξουαλικής κακοποίησης της χρυσής ολυμπιονίκης της ιστιοπλοΐας κ^ας Σοφίας Μπεκατώρου τον Ιανουάριο του 2021. Οι σχετικές αποκαλύψεις για ζητήματα σεξουαλικής βίας, που κυριαρχούν στα μέσα επικοινωνίας τα τελευταία 2,5 χρόνια, μονοπωλούν το ενδιαφέρον της ελληνικής κοινωνίας. Στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης δημιουργήθηκε το #metooGR καθώς και το #metoogreece, τα οποία αποτελούν τα επικρατέστερα των δημοφιλών πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης, κάθε φορά που βλέπει το φως της δημοσιότητας ένα έγκλημα σεξουαλικής φύσεως με θύμα μια γυναίκα, ένα παιδί ή ένα άτομο ΛΟΑΤΚΙ.

Στην διπλωματική μας εργασία εξετάζουμε την δυναμική του κινήματος #metoo στην Ελλάδα, υπό το πρίσμα των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης και του ρόλου που αυτά διαδραματίζουν στην ενδυνάμωσή του. Η εργασία αποσκοπεί να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα σχετικά με το πώς αντιλαμβάνεται η ελληνική κοινωνία την έμφυλη βία και τις διακρίσεις βάσει φύλου, ποιά είναι η εξέλιξη της δυναμικής του κινήματος #metoo και πως συμβάλλουν τα ΜΚΔ στην εξέλιξη αυτή.

Κύριες πηγές για την συλλογή των δεδομένων ήταν οι συνεντεύξεις με την αντιπρόεδρο του σωματείου «ΤΟ ΜΩΒ» κ^α Σίσσυ Βωβού, την ιδρύτρια-διαχειρίστρια του «Strong me», κ^α Ασπασία Θεοφίλου και την διευθύντρια του «Κέντρου Γυναικών Καρδίτσας», κ^α Αικατερίνη Βελεσιώτου. Επιπλέον πηγές αποτέλεσαν οι δημοφιλείς στην Ελλάδα ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης και υπηρεσίες *Microblogging* «X» (νυν ονομασία του τέως «Twitter») και «Instagram». Από αμφότερες τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης συγκεντρώθηκαν και αναλύθηκαν συνολικά 100 δημοσιεύσεις

χρηστών ενώ εκάστη συνέντευξη έγινε ασύγχρονα με 10 ερωτήσεις που αποστάλθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Σε ότι αφορά στην συλλογή και ανάλυση των δημοσιεύσεων από την πλατφόρμα «X» το δείγμα της έρευνας έγινε από αναρτήσεις χρηστών κατά την περίοδο από 1^η Μαρτίου 2023 έως 31^η Ιουλίου 2023 προκειμένου να μελετηθεί η εξέλιξη του κινήματος #metoo στην Ελλάδα κατά την πρόσφατη περίοδο, ενώ στην πλατφόρμα του «Instagram» εστίασαμε στο κίνημα #φοράμε_ρίγες που αφορούσε σε μια πρωτοφανή για τα ελληνικά δεδομένα κινητοποίηση μέσα από ΜΚΔ μετά από περιστατικό αρνητικού διαδικτυακού σχολιασμού σώματος (*body shaming*) μιας γυναίκας από διάσημο χορογράφο-*influencer* το Νοέμβριο του 2021. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις το υλικό συλλέχθηκε μέσα από το προφίλ χρήστη που διατηρώ, υπέστη φιλτράρισμα βάσει της θεματολογίας και βάσει της απήχισής του σε άλλους χρήστες και ακολούθως κατηγοριοποιήθηκε βάσει του συναισθήματος όπως αυτό προκύπτει από το αφηγηματικό τους περιεχόμενο. Κυρίως επικεντρωθήκαμε στις δημοφιλέστερες δημοσιεύσεις χρηστών με τη μεγαλύτερη απήχηση, όπως αυτή μεταφράζεται από τα «likes» συνδυαστικά με τις αναδημοσιεύσεις και τον σχολιασμό που προκάλεσαν, οι οποίες στην περίπτωση της έρευνας στο «X» έφεραν ετικέτες με θέμα #metooGR, #metoogreece, #βιασμός, #γυναικοκτονία, #έμφυλη_βία, και #σεξουαλική_παρενόχληση, ενώ στην περίπτωση της έρευνας στο «Instagram» εστίασαμε μόνο στις δημοσιεύσεις που έφεραν το λήμμα #φοράμε_ρίγες. Οι αναρτήσεις που παρατίθενται στην εργασία μας διέπονται από τις αρχές της δεοντολογίας, της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της ανωνυμίας.

I.1 Ερευνητικό Ερώτημα

Το κεντρικό ερευνητικό ερώτημα της διπλωματικής μας εργασίας αφορά στην εξέλιξη της δυναμικής του κινήματος #metoo στην Ελλάδα, όπως αυτή αποτυπώνεται μέσα από τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης αλλά και από τις φεμινιστικές οργανώσεις, μετά και την παρέλευση μιας περιόδου έντονης έξαρσης καταγγελιών σεξουαλικής κακοποίησης στον χώρο του αθλητισμού και του θεάματος, που είδαν το φως της δημοσιότητας κατά το έτος 2021 οπότε και πρωτοεμφανίστηκε το κίνημα στην χώρα. Εξετάζουμε δηλαδή τα αντανακλαστικά της ελληνικής κοινωνίας σε περιστατικά έμφυλης βίας, καθώς και την επικρατούσα

δυναμική του κινήματος όπως αυτή αποτυπώνεται στα ΜΚΔ αλλά και μέσα από τις πληροφορίες που μας δίδονται από τις οργανώσεις που παρέχουν πολύπλευρη στήριξη στα θύματα έμφυλης βίας.

Για δώσουμε απαντήσεις στο ερευνητικό μας ερώτημα, στραφήκαμε στα ΜΚΔ και ιδίως στα κείμενα που παράγονται σε αυτά, διότι αφενός καταδεικνύουν τις εκφραζόμενες απόψεις της κοινωνίας μας για το κίνημα #metoo και τα ζητήματα έμφυλης βίας και διακρίσεων και αφετέρου αποτελούν χώρους ζωτικής σημασίας για την κοινωνική επιρροή και την άσκηση εξουσίας. Επιπλέον για να ολοκληρώσουμε την έρευνά μας απευθυνθήκαμε σε οργανώσεις που αναπτύσσουν δράσεις ενδυνάμωσης και προάσπισης των γυναικών και δη των θυμάτων έμφυλης βίας. Οι συνεντεύξεις μας παρείχαν σημαντικές πληροφορίες για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην ενθάρρυνση και υποστήριξη των θυμάτων, βοηθώντας μας να έχουμε μια συνολική εικόνα της εξέλιξης του κινήματος #metoo στην χώρα.

Κεφάλαιο 1: Μέθοδος της έρευνας

1.1 Αντικείμενο και σκοπός της έρευνας

Ο ρόλος των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (ΜΚΔ) στην διάσταση του κινήματος #metoo στην Ελλάδα δεν έχει μελετηθεί επαρκώς, σύμφωνα με έρευνα στα αποθετήρια των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Σκοπός της διπλωματικής μας εργασίας είναι να εξετάσουμε την απήχηση του φαινομένου #metoo στην Ελλάδα, σχεδόν δύομισή χρόνια μετά την εμφάνισή του από την πρώτη επώνυμη καταγγελία για σεξουαλική παρενόχληση της ολυμπιονίκης αθλήτριας της ιστιοπλοΐας κ^ας Σοφίας Μπεκατώρου, το πλήθος των καταγγελιών που επακολούθησαν και αφορούσαν στον χώρο του θεάματος καθώς και την συντέλεση σημαντικού αριθμού γυναικοκτονιών. Μέσα από την έρευνά μας, στόχος είναι να εξεταστεί η εξέλιξη του κινήματος #metoo κατά το διάστημα Μάρτιος 2023-Ιούλιος 2023 και ο ρόλος που διαδραματίζουν τα ΜΚΔ, μέσω των εγχώριων χρηστών τους, στην ενδυνάμωση του κινήματος στην Ελλάδα, στην παρότρυνση των θυμάτων να καταγγείλουν τα περιστατικά έμφυλης βίας και διάκρισης που έχουν βιώσει αλλά και στην ευαισθητοποίηση της κοινωνίας απέναντι σε τέτοιας φύσεως περιστατικά. Υπογραμμίζεται δε η εξέλιξη που σημειώθηκε στην αντιμετώπιση των περιστατικών

έμφυλης βίας καθώς πλέον η ελληνική κοινωνία αναγνωρίζει και αντιδρά και στις υπόλοιπες μορφές βίας πέραν της σεξουαλικής, όπως αποδεικνύεται από το κίνημα συμπαράστασης κατά της προσβολής του γυναικείου σώματος που αναδύθηκε μέσα από τα ΜΚΔ κατά τον Νοέμβριο του 2021. Τέλος η έρευνά μας στρέφεται και στο πεδίο στο οποίο δραστηριοποιούνται οι φεμινιστικές οργανώσεις στήριξης των θυμάτων έμφυλης βίας, προκειμένου να εμβαθύνουμε στον τρόπο και στην ένταση με την οποία λαμβάνουν χώρα οι καταγγελίες των θυμάτων αλλά και να εξάγουμε συμπεράσματα για τα κίνητρα που θα εξασφαλίσουν την μελλοντική εξάπλωση και ενδυνάμωση του κινήματος #metoo στην χώρα.

1.2 Εργαλεία μεθοδολογίας της έρευνας

Η ποιοτική έρευνα ασκείται σύμφωνα με μακρά ανθρωπολογική παράδοση με τη μορφή ανάλυσης του λόγου. Ένα από τα ισχυρότερα σημεία της ποιοτικής έρευνας, είναι το ότι δεν αρχειοθετείται και δεν περιορίζεται από απλούς ρυθμιστικούς κανόνες και αρχές. Δεν υφίσταται ένας τρόπος διεξαγωγής της ποιοτικής έρευνας και ούτε αυτή μπορεί να βασιστεί σε μια και μόνο φιλοσοφική αρχή-θέση. Για να επιτευχθεί συνδυαστική χρήση διαφορετικών μεθόδων έρευνας, ποσοτικής με ποιοτικής ή ποσοτικής με άλλες ποσοτικές, θα πρέπει ο ερευνητής να γνωρίζει αυτό που επιδιώκει να λάβει από αυτές καθώς και τις επιπτώσεις από τους συνδυασμούς αυτούς. (Mason, 2003:18-19)

Η Κριτική Ανάλυση Λόγου (ΚΑΛ) συνιστά μία θεωρητική προσέγγιση αντιμετώπισης της γλώσσας και λοιπών σημειωτικών συστημάτων όπως ο ήχος και η εικόνα, τα οποία συνδυάζονται μαζί της σε κείμενο γνωστό ως «λόγος». Πρόκειται για την κειμενική ανάλυση κατά την οποία περιγράφεται ο τρόπος που εκφέρονται μέσω του λόγου τα διάφορα κοινωνικά ζητήματα και τα οποία ακολούθως ερμηνεύονται μέσα από την κοινωνική ανάλυση. (Μπουκαλά & Στάμου, 2020, σ. 11) Κάνοντας χρήση της ΚΑΛ, ένας μελετητής μπορεί να ερμηνεύσει οπτικά τον «λόγο» και τα γλωσσικά φαινόμενα χωρίς να περιορίζεται στην κοινωνική τους προέλευση, αλλά εμβαθύνοντας στην διαλεκτική σχέση της κοινωνίας και της γλώσσας. Συγκεκριμένα είναι σε θέση να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο τα κοινωνικά υποκείμενα αυτοπροσδιορίζονται όταν επικοινωνούν, αλλά και την επίδραση που έχει

η επικοινωνία τους μέσα από την αποκάλυψή τους ή μέσα από την αναπαραγωγή προτύπων και καίριων προβλημάτων. (Μπουκαλά & Στάμου, 2020, σ. 30) Η ΚΑΛ δύναται να χρησιμοποιηθεί στα κείμενα των ΜΚΔ καθώς και στα σχόλια των δημοσιεύσεων που τα συνοδεύουν ως προσέγγιση ερμηνείας του «λόγου». Ο σχολιασμός έχει συμμετοχική συμβολή στην δημιουργία και την αναπαραγωγή των ιδεολογιών διότι αντανακλά την απήχηση και την αντίδραση των περιεχομένων των διαδικτυακών αναρτήσεων. Ο τρόπος με τον οποίο αποτιμάται από την κοινή γνώμη το περιεχόμενο μιας δημοσίευσης στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης αποτυπώνεται στον ρυθμό της αναδημοσίευσής του, καθώς και στον αριθμό των χρηστών που συντάσσονται με αυτό πατώντας την ένδειξη «like». Η ΚΑΛ απαιτεί λεπτομερή ανάλυση γι' αυτό και το εύρος του δείγματος δεδομένων είναι περιορισμένο και γίνεται στην βάση του ιδεολογικού προσανατολισμού, είτε στο πλαίσιο ενός συμβάντος που πυροδοτεί έντονο διάλογο για μια κοινωνική αδικία/ανισότητα. (Μπουκαλά & Στάμου, 2020:593-595)

Στην εργασία μας χρησιμοποιήσαμε μεθόδους ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας και συγκεκριμένα την μέθοδο πρωτογενούς ποιοτικής έρευνας εν είδη ασύγχρονης εξ' αποστάσεως συνέντευξης μέσω διαδικτύου, (Νικολάου, 2022:300) καθώς και ποσοτικές μεθόδους συλλογής και ανάλυσης περιεχομένου πρωτογενούς έρευνας από τα ΜΚΔ. Η συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων που συλλέξαμε έγινε μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, ο οποίος κατατάσσεται στα κυριότερα εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται κατά την διεξαγωγή μιας έρευνας, ενώ επιπλέον εργαλεία που χρησιμοποιήσαμε ήταν οι εφαρμογές και οι υπηρεσίες του Διαδικτύου. (Νικολάου, 2022:294-295)

Για το ερευνητικό σκέλος της παρούσας εργασίας συλλέχθηκαν οι απαντήσεις 10 ερωτήσεων ανοικτού τύπου μέσω ασύγχρονης συνέντευξης με το «ΜΩΒ», το «Strong me» και με το «Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας», καθώς και 100 συνολικά περιεχόμενα δημοσιεύσεων χρηστών από τα ΜΚΔ «X» και «Instagram». Τα ευρήματά μας από τα ΜΚΔ ερμηνεύτηκαν υπό το πρίσμα της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου, εστιάζοντας στην ανάλυση του ψηφιακού λόγου και στις αλληλεπιδράσεις όπως αυτές αποτυπώνονται μέσω του διαμοιρασμού των κειμένων (*repost*) και των «likes». (Μπουκαλά & Στάμου, 2020: 629-630)

1.3 Συλλογή, καταγραφή και ανάλυση δεδομένων

Η ανάκτηση και συλλογή των δεδομένων της έρευνας έγινε μέσα από την βιβλιογραφική έρευνα, από τις συνεντεύξεις με αντιπροσώπους μιας ΜΚΟ και δυο ΜΚΕ, καθώς και μέσω δύο τεχνικών συλλογής δεδομένων στο Διαδίκτυο, της «αναζήτησης» και της «πλοήγησης». (Νικολάου, 2022:296) Η συλλογή δεδομένων στα περιεχόμενα των δημοφιλών ΜΚΔ «X» και «Instagram» πραγματοποιήθηκε μέσω της «συμμετοχικής παρατήρησης» μέσα από τα προφίλ που έχουμε δημιουργήσει σε εκάστη πλατφόρμα.

Η έρευνά μας χωρίζεται σε τρία επίπεδα. Σε πρώτο επίπεδο διερευνάται ο ρόλος των ΜΚΔ στην κινητοποίηση της κοινωνίας απέναντι στην έμφυλη βία, όπως αποτυπώθηκε στο κίνημα #φοράμε_ρίγες που δημιουργήθηκε στο Instagram κατά τον Νοέμβριο 2021. Για την συλλογή δημοσιεύσεων με το λήμμα #φοράμε-ρίγες, χρησιμοποιήσαμε το εργαλείο της πλατφόρμας «Αναζήτηση». Οι δημοσιεύσεις ξεπερνούσαν τις 100 ωστόσο περιοριστήκαμε σε δείγμα 40 δημοσιεύσεων με κριτήριο την αποδοχή, εκφραζόμενη άνω των 30 «likes»/δημοσίευση. Καταγράψαμε τις δημοσιεύσεις σε φύλλο επεξεργασία του Excel θέτοντας τα εξής κριτήρια:

- Την ταυτότητα του χρήστη για να εξάγουμε συμπεράσματα βάσει του φύλου, της ηλικίας και της επαγγελματικής δραστηριότητας, όπου ήταν δυνατό αυτά να προσδιοριστούν από το προφίλ του εκάστου χρήστη.
- Την απήχηση της δημοσίευσης όπως προκύπτει από το πλήθος των «likes» και των σχολίων.
- Την διάκριση των σχολίων εκάστης δημοσίευσης βάσει φύλλου και βάσει θετικού και αρνητικού σχολιασμού.

Το δεύτερο επίπεδο της έρευνας αφορά στην διερεύνηση της δυναμικής του κινήματος όπως αυτή αποτυπώνεται στα ΜΚΔ κατά την πρόσφατη περίοδο Μάρτιος 2023-Ιούλιος 2023. Επιλέξαμε ως αντιπροσωπευτικό Μέσο την πλατφόρμα του «X» (τέως Twitter) διότι είναι το μέσο στο οποίο έκανε την εμφάνισή του αρχικώς το κίνημα #metoo. Επιδίωξή μας επομένως ήταν να διαπιστώσουμε κατά πόσο διατηρείται η δυναμική του κινήματος, καθώς και εάν και σε ποιο βαθμό εκπληρώνεται ο σκοπός του. Η παρακολούθηση της δραστηριότητας και η άντληση

υλικού έγινε κάνοντας χρήση του εργαλείου της «Σύνθετης Αναζήτησης» που παρέχει η πλατφόρμα για τα λήμματα: #metooGR, #metoogreece, #βιασμός, #γυναικοκτονία, #έμφυλη_βία, #παρενόχληση και #σεξουαλική_παρενόχληση κάνοντας χρήση φίλτρων για αναρτήσεις που αφορούσαν τις ημερομηνίες από 01 Μαρτίου 2023 έως και 31 Ιουλίου 2023.

Από την συλλογή των αναρτήσεων αποκλείστηκαν αυτές που δεν αφορούσαν στην ελληνική πραγματικότητα αλλά σε άλλες χώρες, ενώ επιπλέον κριτήριο αποκλεισμού ήταν οι δημοσιεύσεις από ενημερωτικά sites ή/και εφημερίδες διότι η έρευνά μας εστιάζει στα συναισθήματα που προκαλούνται στους χρήστες και όχι σε απλή παράθεση των περιστατικών έμφυλης βίας. Το δείγμα μας οριστικοποιήθηκε όταν διαπιστώσαμε ότι επιπλέον αναρτήσεις συνέπιπταν με τις ήδη συλλεχθείσες και δεν εισέφεραν νέα δεδομένα στην έρευνα μας. Διαμορφώθηκε επομένως δείγμα 60 δημοσιεύσεων, το οποίο ακολούθως καταγράφηκε σε υπολογιστικό φύλλο του Excel επί του οποίου τέθηκαν τα εξής κριτήρια:

- Το κριτήριο ταυτότητας του χρήστη, το οποίο περιορίστηκε μόνο στην ταυτότητα του φύλλου καθώς η ηλικία και το επάγγελμα δεν καταχωρούνται από τους χρήστες του Μέσου. Η καταχώρηση του φύλου γίνεται βάσει των φερόμενων ονομάτων και φωτογραφιών στο προφίλ των χρηστών και δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί.
- Το κριτήριο του μηνύματος που απορρέει άμεσα από το κείμενο της ανάρτησης του χρήστη.
- Το κριτήριο προτεραιότητας όπως αυτό προκύπτει από το άθροισμα του πλήθους των «likes» και των αναδημοσιεύσεων του κειμένου εκάστης ανάρτησης.

Η ανάλυση του τελικού δείγματος έγινε με την οπτικοακουστική μέθοδο (Νικολάου, 2022:296-298) και κάνοντας χρήση μιας φόρμας αποδελτίωσης για την κατανόηση του περιεχομένου. Στην φόρμα αυτή έγινε η καταγραφή της μορφής της έμφυλης βίας στην οποία αναφερόταν κάθε δημοσίευση και η ανάλυση περιεχομένου για να διαπιστωθεί ο τρόπος με τον οποίο ο χρήστης αντιμετωπίζει το κάθε περιστατικό, βάσει του μηνύματος που παράγεται μέσα από την ανάρτηση του. Επομένως δημιουργήθηκαν 7 θεματικές στις οποίες ανάγονται οι δημοσιεύσεις του

δείγματός μας: «αδράνεια του κινήματος #metoo», «αυστηροποίηση των ποινών για τα εγκλήματα έμφυλης βίας», «καταγγελία με γνωστοποίηση στοιχείων δράστη», «καταγγελία άνευ γνωστοποίησης στοιχείων δράστη», «πολιτικοποίηση», «ρατσισμός», «προάσπιση και ενθάρρυνση θυμάτων».

Το τρίτο επίπεδο της έρευνας περιλαμβάνει τις συνεντεύξεις με μια ΜΚΟ και δυο ΜΚΕ, που έχουν ως αντικείμενο την προάσπιση των θυμάτων κάθε μορφής έμφυλης βίας και διακρίσεων. Συγκεκριμένα δημιουργήσαμε ένα σύνολο 10 ερωτήσεων ανοικτού τύπου σχετικά με το θέμα της έρευνάς μας, τις οποίες αποστείλαμε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο «ΜΩΒ», στο «*Strong me*» και στο «Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας».

Κεφάλαιο 2: Η έμφυλη βία και η διάκριση με βάση το φύλο

2.1 Η έννοια της έμφυλης βίας και της διάκρισης με βάση το φύλο

Η «διάκριση με βάση το φύλο» ως ορισμός έχει προσδιοριστεί στον Ν.4604/2019 (ΦΕΚ 50/τ. Α') και χρησιμοποιείται για συμπεριφορές είτε σωματικές, είτε ψυχολογικές, είτε λεκτικές, οι οποίες έχουν ως στόχο την υποβάθμιση των ατόμων βάσει του φύλου και της ταυτότητάς τους, καθώς και του σεξουαλικού τους προσανατολισμού.¹

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της «Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας» γνωστή και ως «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης», ως «έμφυλη βία» ορίζεται κάθε πράξη βίας με βάση το φύλο, που μπορεί να προκαλέσει σεξουαλικές, σωματικές, ψυχολογικές ή/και οικονομικές βλάβες ή πόνο στις γυναίκες. Στις πράξεις αυτές συμπεριλαμβάνονται και οι απειλές, ο εξαναγκασμός και η αυθαίρετη στέρηση της ελευθερίας στον δημόσιο ή ιδιωτικό βίο.² (Συμβούλιο της Ευρώπης, Σειρά Συνθηκών – Αριθ. 210, 2011)

¹ Ν. 4604/2019 (ΦΕΚ 50/τ.Α') «Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση Λοιπές διατάξεις», Άρθρο 2 «Ορισμοί»

² <https://rm.coe.int/1680462536>,

Η έμφυλη βία, όπως και πλήθος διαρθρωτικών διακρίσεων, πλήττει δυσανάλογα τον γυναικείο πληθυσμό εξαιτίας της ανισότητας μεταξύ των δύο φύλων και των καταναγκαστικών και εξουσιαστικών μοτίβων που διέπουν την κοινωνία. Ωστόσο έμφυλη βία μπορεί να υποστεί οποιοδήποτε πρόσωπο, ανεξαρτήτου κοινωνικού ή βιολογικού φύλου όπως άτομα ΛΟΑΤΚΙ, παιδιά, ακόμα και άνδρες νέοι ή ηλικιωμένοι. Τα εγκλήματα έμφυλης βίας έχουν τις βάσεις τους στην πατριαρχική εξουσία όπως αυτή εκδηλώνεται μέσω της εξουσίας και της κυριαρχίας, παραβιάζοντας τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα ανεξαρτήτως του τρόπου και του τόπου εκδήλωσής τους. Επισημώς αναγνωρίζονται ως μορφές έμφυλης βίας η σωματική, η συναισθηματική, η ψυχολογική, η λεκτική, η πνευματική, η οικονομική, η σεξουαλική και η εικονική (πορνογραφία). (Braithwaite & Στρατηγάκη, 2008:125-126)

Στις μορφές έμφυλης βίας συγκαταλέγονται και εκείνες που πραγματοποιούνται μέσω του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών. Μια εξ' αυτών είναι η «εκδικητική πορνογραφία» (*revenge pornography*) κατά την οποία γίνεται χρήση, ανάρτηση και διακίνηση στο διαδίκτυο, προσωπικού οπτικοακουστικού υλικού (βίντεο και φωτογραφίες) σεξουαλικού περιεχομένου, που αποσκοπεί στην έκθεση και πρόκληση βλάβης του θύματος. Τα θύματα αυτού του φαινομένου, κατά συντριπτικό ποσοστό (90%), είναι γυναίκες. Άλλες μορφές διαδικτυακής έμφυλης βίας είναι η «σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας» κατά την οποία δημιουργούνται και διακινούνται μη συναινετικές σεξουαλικές εικόνες, η «σεξιστική ρητορική μίσους» που συνιστά σε εκφράσεις και απειλές δολοφονίας, βιασμού και βασανισμού σε γυναίκες ή ατόμων της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ, καθώς και η «διαδικτυακή ηδονοβλεψία» που περιγράφει την ύπουλη λήψη φωτογραφιών ή βίντεο από γενετικά όργανα ή άλλα σημεία του σώματος ανυποψίαστων γυναικών ή άλλων ατόμων και την μετέπειτα ανάρτησή τους στο διαδίκτυο. Επιπλέον φαινόμενα έμφυλης βίας που έκαναν την εμφάνισή τους τα τελευταία χρόνια είναι ο «διαδικτυακός εκφοβισμός», η «διαδικτυακή παρενόχληση», η «διαδικτυακή παρενοχλητική παρακολούθηση», η «κακόβουλη διαρροή προσωπικών δεδομένων», η «ηλεκτρονική παρείσφρηση», η «διαδικτυακή πλαστοπροσωπία», η «διαδικτυακή στρατολόγηση με σκοπό την σωματεμπορία», ο «διαμοιρασμός υλικού με σεξουαλικό περιεχόμενο» και ο

«κακόβουλος διαμοιρασμός» καθώς και οι «ομαδικές διαδικτυακές επιθέσεις» και οι «επιθέσεις στον πραγματικό κόσμο».³ (Διοτίμα, 2023)

Έχει παρατηρηθεί ότι τα άτομα που υφίστανται διακρίσεις εξαιτίας του φύλου τους ή /και των σεξουαλικών τους προτιμήσεων, επιλέγουν να τα μοιραστούν με άτομα που έχουν κοινή ταυτότητα παρά με άτομα που ανήκουν στην ίδια ομάδα με αυτούς που έχουν διαπράξει την φυλετική διάκριση. (Παπαθανασίου & Χρησιτίδη, 2020:35)

2.2 Τα φαινόμενα έμφυλης βίας και διάκρισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Η έμφυλη βία που ασκείται κατά των γυναικών είναι μια από τις συνηθέστερες και συχνότερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που απαντάται σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) δυστυχώς δεν αποτελεί εξαίρεση του κανόνα, καθώς μία στις τρεις γυναίκες έχει υποστεί κάποιου είδους μορφής έμφυλης βίας. (EUR - Lex, access to European Union law, Πρόταση "Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας" COM/2022/105 final, 2022). Επί του παρόντος η νομοθετική κάλυψη των ζητημάτων αντιμετώπισης της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας στην ΕΕ περιορίζεται σε οδηγίες και κανονισμούς, δίνοντας την ευθύνη στην εθνική νομοθεσία κάθε χώρας.⁴ (Συμβούλιο της ΕΕ και Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2023)

Από τον Σεπτέμβριο του 1953 έχει τεθεί σε ισχύ η διεθνής πολυμερής «Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου» (ΕΣΔΑ). Στην Σύμβαση εξαγγέλθηκαν τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες και θεσπίστηκαν τα όργανα και οι διαδικασίες για την προστασία αυτών. Αρμόδιο όργανο για την εφαρμογή της Σύμβασης από τα κράτη – μέλη είναι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), η νομολογία του οποίου είναι δεσμευτική στα ζητήματα προστασίας των γυναικών από τη βία.⁵ (EUR - Lex, access to European Union law, Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 2023)

³ <https://diotima.org.gr/glossari-morfes-emfylis-vias-sto-diadiktyo/>,

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-measures-end-violence-against-women/>,

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/european-convention-on-human-rights-echr.html>,

Σύμφωνα με έρευνα του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, η οποία πραγματοποιήθηκε σε τυχαίο δείγμα 42.000 γυναικών ηλικίας 18-74 χρονών και η οποία δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2014, 1 στις 3 γυναίκες έχει υποστεί σωματική ή/και σεξουαλική βία από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ποσοστό 22% των γυναικών έχει κακοποιηθεί σωματικά ή σεξουαλικά από τον σύντροφό τους, 11% έχει έρθει αντιμέτωπο με κάποια μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης, 5% έχει υποστεί βιασμό, ενώ 1 γυναίκα στις 2 έχει δεχθεί σεξουαλική παρενόχληση.⁶ (European Union Agency for Fundamental Rights, 2014)

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε τα ποσοστά είναι συντριπτικά και η κύρωση της «Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης» αποτέλεσε επιτακτική ανάγκη. Η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ το 2014, υπεγράφη από το σύνολο των κρατών-μελών της ΕΕ τον Σεπτέμβριο του 2022 και κυρώθηκε από 21 εξαιρουμένων της Βουλγαρίας, της Τσεχίας, της Ουγγαρίας, της Λιθουανίας, της Λετονίας και της Σλοβακίας. Η Σύμβαση δεσμεύει τα κράτη που την έχουν επικυρώσει στην υιοθέτηση κριτηρίων για την πρόληψη περιστατικών έμφυλης βίας, την προστασία των θυμάτων και την τιμωρία των θητών.⁷ (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2023)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Μάρτιο του 2022 παρουσίασε την πρόταση «Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας». Πρόκειται για πρόταση λήψης μέτρων από το σύνολο των κρατών-μελών της ΕΕ για την ποινικοποίηση των αδικημάτων έμφυλης και εξ οικείων βίας κάθε μορφής, κατά των γυναικών αλλά και των δυνητικών θυμάτων βίας που παράγεται ως μέσο εξαναγκασμού, ελέγχου ή/και εξουσίας, ανεξαρτήτου βιολογικού ή κοινωνικού φύλου. Τα μέτρα που προτείνονται αφορούν στην ποινικοποίηση και επιβολή κυρώσεων επί των αδικημάτων της βίας και στην προστασία, υποστήριξη και πρόσβαση των θυμάτων στην δικαιοσύνη, στην πρόληψη, στον συντονισμό και στην συνεργασία. Στόχος της Οδηγίας είναι η διασφάλιση της ασφάλειας και της άσκησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων ίσης μεταχείρισης και απαγόρευσης των διακρίσεων ανάμεσα στα δύο φύλα εντός της ΕΕ, με την ενσωμάτωσή της στο εθνικό δίκαιο των κρατών-μελών το αργότερο έως και 2 χρόνια από την ημερομηνία ισχύος της. Πρόκειται για την πρώτη πράξη της Ένωσης

⁶ <https://rm.coe.int/1680591fd9>,

⁷ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0021_EL.html#_section1,

που αντιμετωπίζει συνολικά την έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία.⁸ (EUR - Lex, access to European Union law, Πρόταση "Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας" COM/2022/105 final, 2022)

Μια σημαντική ενωσιακή πρωτοβουλία είναι η ενεργοποίηση ενιαίας γραμμής βοήθειας για τα θύματα βίας κατά των γυναικών. Το 116016 ισχύει για όλα τα κράτη-μέλη της Ένωσης, τα οποία έχουν δεσμευτεί να συνδέσουν την γραμμή βοήθειας με τις αντίστοιχες εθνικές γραμμές τους, ως το τέλος του Απριλίου 2023.⁹ (Συμβούλιο της ΕΕ και Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2023)

Η Διεθνής Κοινότητα έχει αναγνωρίσει ως υψίστης σοβαρότητας σε παγκόσμιο επίπεδο, το πρόβλημα άσκησης βίας κατά των γυναικών. Οι επιπτώσεις του προβλήματος είναι κοινωνικές και πολιτισμικές.

Κεφάλαιο 3: Η ελληνική πραγματικότητα σε ζητήματα έμφυλης βίας και διάκρισης με βάση το φύλο

3.1 Οι απαρχές του κινήματος #metoo

Η Αφροαμερικανή ακτιβίστρια *Tarana Burke*, το 2006 δημιούργησε την σελίδα «*Me Too*» στο διαδικτυακό κοινωνικό διαδραστικό δίκτυο «*MySpace*», προκειμένου να καταγγείλει την σεξουαλική παρενόχληση που υπέστη η ίδια, και να καλέσει και άλλες γυναίκες να καταθέσουν ανάλογα περιστατικά. Η *Burke* δεν περιορίστηκε στο διαδίκτυο αλλά ανέπτυξε και άλλες δράσεις όπως ομιλίες, συναντήσεις και πορείες, όμως οι κινητοποιήσεις της περιορίζονταν στις γυναίκες θύματα που επέζησαν από κακοποιητικά περιστατικά. Το κίνημα «*Me Too*» που προσπαθούσε να προωθήσει η *Burke* μετατράπηκε σε κίνημα #metoo όταν η ηθοποιός *Alyssa Milano* το 2017 κατήγγειλε δημόσια στον προσωπικό της λογαριασμό στο *Twitter* την σεξουαλική παρενόχληση που υπέστη από τον παραγωγό κινηματογραφικών ταινιών *Harvey Weinstein*, καλώντας παράλληλα όσες έχουν βιώσει παρόμοια περιστατικά να ακολουθήσουν το παράδειγμά της, γράφοντας στα σχόλια της ανάρτησής της την

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0105&from=EN>,

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-measures-end-violence-against-women/>,

φράση «*metoo*». Η συγκεκριμένη ανάρτηση της ηθοποιού συγκέντρωσε περισσότερες από 60 χιλιάδες απαντήσεις καθώς πλήθος επώνυμων και μη γυναικών βρήκαν το σθένος να καταγγείλουν τα δικά τους ανάλογα βιώματα.¹⁰ Έκτοτε το κίνημα εξαπλώθηκε παγκοσμίως με σκοπό να ενωθούν οι φωνές των ατόμων, ανεξαρτήτως φύλου, που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση ή/και κακοποίηση.

Το hashtag *MeToo* (#*meToo*) τροφοδότησε με αποκαλύψεις περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης/επίθεσης τη διαδικτυακή δραστηριότητα στα ΜΚΔ όπως το *Facebook*, το *Twitter* κ.ά. Από τον Οκτώβριο του 2017 έως και τον Απρίλιο του 2018 οι δημοσιεύσεις περιστατικών σεξουαλικής βίας στα ΜΚΔ ξεπέρασαν τα 4 εκατομμύρια. Οι λόγοι για τους οποίους οι επιζώντες έμφυλης βίας προστρέχουν στα ΜΚΔ για να αποκαλύψουν τα βιώματά τους, είναι κυρίως για να αποκατασταθεί η σεξουαλική τους θυματοποίηση, μέσω της ένταξής τους σε μια κοινότητα που θα τους παράσχει υποστήριξη και συμβουλές. (Alaggia & Wang, 2020:2)

Τα ΜΜΕ και τα *social media* έχουν συμβάλει κατά πολύ αξιοσημείωτη συνδρομή στην ενθάρρυνση των θυμάτων να καταγγείλουν είτε αρμοδίως, είτε δημοσίως τους θύτες και τα όσα βίωσαν από αυτούς. Η ισχύς του κινήματος #*metoo* εξαιτίας της δημοσιότητας που έχει λάβει είναι σε υψηλό βαθμό, εξαναγκάζοντας μάλιστα πολλές κυβερνήσεις να αναπροσαρμόσουν τη νομοθεσία τους και να αυστηροποιήσουν τις ποινές τους για τα εν λόγω αδικήματα.

3.2 Το κίνημα #*metoo* στην Ελλάδα

Στην χώρα μας το κίνημα #*metoo* έκανε την εμφάνισή του αμέσως μετά την εξομολόγηση της Σοφίας Μπεκατώρου τον Ιανουάριο του 2021, κατά τη διάρκεια διαδικτυακής ημερίδας με θέμα «*Start to Talk/Σπάσε τη Σιωπή-Μίλησε, Μην Ανέχεσαι*» για την σεξουαλική κακοποίηση που υπέστη από παράγοντα της ομοσπονδίας της.¹¹ (Συντακτική ομάδα ertnews.gr, 2021) Μέχρι την στιγμή της αποκάλυψης της Μπεκατώρου η έμφυλη βία ήταν μια έννοια «ταμπού» και «αόρατη» για τα δεδομένα της Ελλάδας.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ) για το τρίμηνο

¹⁰ <https://www.mixanitouxronou.gr/pos-gennithike-i-frasi-metoo-tarana-burke/>,

¹¹ <https://www.ertnews.gr/eidiseis/ellada/kinonia/i-syglonistiki-exomologisi-tis-sofias-mpekatoroy-gia-ti-sexoyaliki-kakopoiisi-tis/>,

Ιανουάριος-Μάρτιος 2023 τα 44 συμβουλευτικά κέντρα γυναικών του δικτύου δομών της Γενικής Γραμματείας ανά την Ελλάδα, υποστήριξαν 1.069 περιπτώσεις γυναικών που επέζησαν της βίας πολλαπλών διακρίσεων. Από τις διακρίσεις, ποσοστό 87% αφορούσαν σε έμφυλη βία, εκ των οποίων ποσοστό 78% αφορούσε σε περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, 2% σε σεξουαλική παρενόχληση και 1% σε περιστατικά βιασμού. Οι γυναίκες που απευθύνθηκαν στα συμβουλευτικά κέντρα το έκαναν κατόπιν ενημέρωσης, σε ποσοστό 30%, από άλλους φορείς, 17% από την Γραμμή SOS 15900 που λειτουργεί σε 24ωρη βάση, 13% από φίλο/γνωστό, 10% από το διαδίκτυο, 7% από άλλη θύμα και 5% από άλλη πηγή και 1% από την τηλεόραση. Κατά την ίδια περίοδο, στους 19 Ξενώνες Φιλοξενίας του Δικτύου Δομών της Γενικής Γραμματείας παρασχέθηκε φιλοξενία σε 124 γυναίκες από τις οποίες οι 99 είχαν υποστεί έμφυλη βία. Το συντριπτικό ποσοστό 79% και στις περιπτώσεις αυτές αφορούσε σε ενδοοικογενειακή βία, 5% σε βιασμούς και 3% σε *trafficking*. Επίσης αξιοσημείωτη είναι η καταγραφή 2.322 κλήσεων στην γραμμή SOS 15900 από τις οποίες οι 1.628 (ποσοστό 70%) αφορούσαν σε περιστατικά βίας και συγκεκριμένα 76% σε ενδοοικογενειακή βία, 3% σε βιασμούς και 6% σε άλλο είδος βίας.¹² (Γ.Γ. Δημογρ.& Οικογ. Πολιτικής& Ισότητας των Φύλων, Τριμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο 10: Πολιτικές και Δράσεις της ΓΓΔΟΠΦ για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών Ανάλυση Στατιστικών Στοιχείων του Δικτύου Δομών και της Γραμμής SOS 15900 της ΓΓΔΟΠΦ Ιανουάριος-Μάρτιος 2023, 2023β)

3.3 Ελληνικές φεμινιστικές οργανώσεις

Στον ελλαδικό χώρο δραστηριοποιούνται πλήθος φεμινιστικών οργανώσεων. Βάσει της διαρκούς και ενεργής δράσης τους και όσων παρέχουν βήμα σε θύματα που έχουν βιώσει σεξουαλική παρενόχληση ή/και κακοποίηση καθώς και διάκριση βάσει φύλου, διακρίνονται :

- Το «Διοτίμα»,¹³ είναι μια Μη Κερδοσκοπική Οργάνωση που ιδρύθηκε το 1989 και εξειδικεύεται σε ζητήματα για τα έμφυλα δικαιώματα και την ισότητα. Η οργάνωση παρέχει υπηρεσίες νομικής υποστήριξης, ψυχολογικής στήριξης και επαγγελματικής συμβουλευτικής σε γυναίκες που έχουν υποστεί

¹² <https://isotita.gr/via-kata-twn-gynaikwn-10o-enimerotiko-deltio/>,

¹³ <https://diotima.org.gr>,

έμφυλη βία. Διοργανώνει εκστρατείες και εκπαιδευτικές δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης προκειμένου να συμβάλλει στην διαμόρφωση κουλτούρας με μηδενική ανοχή σε περιστατικά έμφυλης βίας. Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα για την ενδυνάμωση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των αποκλεισμένων γυναικών, παράγει έρευνες πεδίου και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες συνηγορίας για την κατοχύρωση δικαιωμάτων, ενώ διατυπώνει προτάσεις την διαμόρφωση πολιτικών, νόμων και πρακτικών για τα έμφυλα δικαιώματα και την έμφυλη βία. (Διοτίμα, 2023)

- Η Οργάνωση Γυναικείων Δικαιωμάτων «Το ΜΩΒ»¹⁴ συνιστά σε Μη Κερδοσκοπικό Πανελλαδικό Σωματείο που ξεκίνησε τη λειτουργία το τον Απρίλιο του 2015. Σκοπός του Σωματείου είναι να υποστηρίζει τα δικαιώματα των γυναικών και ισότητας των φύλων, καθώς και η εξάλειψη της πατριαρχίας, της έμφυλης βίας και των διακρίσεων βάσει φύλου και σεξουαλικού προσδιορισμού. Αναπτύσσει δράσεις για την αποδοχή της διαφορετικότητας, την υποστήριξη της αυτονομίας και του αυτοπροσδιορισμού της γυναικείας υπόστασης και του σώματος, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ειρήνης και της προστασίας του περιβάλλοντος. (Το Μωβ, 2023)
- Το «Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας» (ΕΔκΒ)¹⁵ είναι μια Αστική Εταιρία Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα, που συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2006, με στόχο την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, καθώς και την ολιστική στήριξη και υποστήριξη των θυμάτων. Από τον Δεκέμβριο του 2021 ο οργανισμός του ΕΔκΒ ένωσε την φωνή του με τη Σοφία Μπεκατώρου και έδωσε πνοή στην πρωτοβουλία #MeNow_MeToo.¹⁶ (Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας, 2023) Πρόκειται για μια πλατφόρμα στην οποία τα επιζώντα θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης ή/και κακοποίησης μπορούν να περιγράψουν τα βιώματά τους, να ονομάσουν τους θήτες τους και τα πλαίσια στα οποία κακοποιήθηκαν και να λάβουν έμπρακτη στήριξη σε όσους επιχειρήσουν να τους αμφισβητήσουν ή ακόμα και να τους καταδιώξουν. Σκοπός της δράσης είναι να διευκολυνθεί η διασύνδεση των

¹⁴ <https://tomov.gr/>,

¹⁵ <https://antiviolence-net.eu>,

¹⁶ <https://menowmetoo.gr>,

κακοποιημένων ατόμων από τον ίδιο δράστη ή/και στο ίδιο πλαίσιο. (#MeNow_MeToo, 2023)

- Το «Ελληνικό Δίκτυο Γυναικών Ευρώπης»¹⁷ είναι μια εθελοντική γυναικεία οργάνωση η οποία από το 1983 σε θέματα που αφορούν τις γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι ιδρυτικό μέλος του *European Women's Lobby* και του *European Network Against Racism* και έχει στόχο την προάσπιση των δικαιωμάτων ισότητας για τα δύο φύλα με ιδιαίτερη έμφαση στην ενδυνάμωση και ανάπτυξη των κοινωνικά αποκλεισμένων γυναικών και στην ασκούμενη επιρροή των ευρωπαϊκών πολιτικών στα ζητήματα αυτά. Στα πλαίσια των δράσεων της, η οργάνωση από το 2003 έχει θέσει σε 24ωρη λειτουργία την γραμμή SOS «Δίπλα σου» για την στήριξη και ενημέρωση σχετικά με την ψυχολογική και νομική στήριξης καθώς και τα κέντρα φιλοξενίας και τις λοιπές κοινωνικές υπηρεσίες που μπορούν να βοηθήσουν τα θύματα έμφυλης βίας. (Ελληνικό Δίκτυο Γυναικών Ευρώπης, 2023)
- Η αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «*Strong Me*»¹⁸ ιδρύθηκε το 2020 από την ακτιβίστρια Ασπασία Θεοφίλου. Πρόκειται για ένα κίνημα που έχει ως στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας. Συγκριμένα ο σκοπός του κινήματος είναι να ενώσει του εγχώριους φορείς και τις οργανώσεις προκειμένου αφενός να ασκηθούν πιέσεις για να τροποποιηθεί το νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα και αφετέρου να αφυπνιστεί η ελληνική κοινωνία απέναντι στην έμφυλη βία. Εκτός των ενημερωτικών εκδηλώσεων και των δράσεων που διοργανώνει τακτικά, το κίνημα παρέχει τη δυνατότητα στα θύματα να καταγγείλουν τηλεφωνικώς τα περιστατικά έμφυλης βίας. (Strong Me, 2023)
- Σε ό,τι αφορά τις οργανώσεις στις επαρχιακές πόλεις, υπάρχουν πολλές που συνδράμουν κακοποιημένες γυναίκες. Ως παράδειγμα και μόνο, αναφέρουμε την μη αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας»¹⁹ που ιδρύθηκε το 1922 και λειτουργεί επί 30 συναπτά έτη, από τον Ιανουάριο του 1993. Πρόκειται για μια Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με κύριους εταίρους τον Δήμο Καρδίτσας, την Αναπτυξιακή Καρδίτσας και την Ένωση

¹⁷ <http://enowhumanrights.gr>.

¹⁸ <https://strong-me.com/>,

¹⁹ <http://wck.gr/>.

Γυναικών Ελλάδας (Ε.Γ.Ε) – παράρτημα Καρδίτσας. Το Κέντρο είναι αυτοχρηματοδοτούμενο και από το 2003 ανήκει στο δίκτυο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σκοπός του Κέντρου είναι η υποστήριξη όλων των γυναικών ανεξαιρέτως διακρίσεων, μέσα από την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, ενημέρωσης και βοήθειας. Στο Κέντρο λειτουργούν Τμήματα για την προώθηση της γυναικείας απασχόλησης και την υποστήριξη των γυναικών που υφίστανται βία, όπως και λοιπών ευπαθών ομάδων, ήτοι άγαμες μητέρες, μετανάστριες και γυναίκες μειονοτικών ομάδων. (Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας, 2023)

Μια ακόμα Αστική Μη Κερδοσκοπική και Μη Κυβερνητική Οργάνωση με σημαντικό έργο είναι το «*Hope Spot*»²⁰, η οποία ιδρύθηκε από το ζεύγος Σταμάτη, στην Θεσσαλονίκη τον Σεπτέμβριο του 2013. Το «*Hope Spot*» παρέχει ολοκληρωμένη στήριξη σε κακοποιημένες γυναίκες μέσα από το κέντρο φιλοξενίας που διατηρεί, αλλά και από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας για τα ζητήματα έμφυλης βίας και εμπορίας ανθρώπων (*trafficking*). Εκτός των βασικών αναγκών διαμονής, διατροφής, ένδυσης και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας και *trafficking* παρέχεται ψυχολογική, συμβουλευτική και νομική στήριξη. (Hope Spot, 2023)

- Η μοναδική δημόσια υπηρεσία που ασχολείται με τα δικαιώματα για ισότητα των φύλων είναι η «Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων».²¹ Στις αρμοδιότητες της συγκαταλέγονται ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η παρακολούθηση των εφαρμοζόμενων πολιτικών ισότητας μεταξύ των φύλων σε κάθε τομέα της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ελληνικής πραγματικότητας. Πρόκειται για την μετονομασία της «Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων» η οποία είχε συσταθεί με το ΠΔ 84/2019 (ΦΕΚ 123/τ.Α') και η οποία είχε ενσωματώσει την «Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων» που είχε ιδρυθεί με τον Ν.1558/1985 (ΦΕΚ 137/τ.Α'). Ως ο μοναδικός κρατικός φορέας επί των ζητημάτων ισότητας των φύλων, έχει δημιουργήσει και λειτουργεί 27 συμβουλευτικά κέντρα για τη βία κατά

²⁰ <https://www.hopespot.gr>,

²¹ <https://isotita.gr>,

των γυναικών σε αρκετές πόλεις της Ελλάδας, 18 ξενώνες φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας μαζί με τα παιδιά τους και 2 ξενώνες Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΕΚΑ). Επιπλέον παρέχει και τη δυνατότητα ενημέρωσης και συμβουλευτικής σε θύματα κάθε μορφής έμφυλης βίας, μέσω της τηλεφωνικής γραμμής SOS που λειτουργεί σε 24ωρη βάση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. (Γ.Γ. Δημογρ.& Οικογ. Πολιτικής& Ισότητας των Φύλων, 2023α)

Κεφάλαιο 4: Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης σε ζητήματα έμφυλης βίας και διάκρισης με βάση το φύλο

4.1 Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης στην Ελλάδα - παρουσίαση και δυναμική

Ο χώρος του νέου επικοινωνιακού πεδίου είναι ξεχωριστά σημαντικός στη σύγχρονη κοινωνία, ενώ για την ενημέρωση, την επικοινωνία και τον πολιτισμό έχουν αναπτυχθεί νέες προσεγγίσεις. Τα μέσα επικοινωνίας, συγκριτικά με τις δυο τελευταίες δεκαετίες, έχουν αλλάξει ως προς περιεχόμενο και τον τρόπο με τον οποίο προσφέρουν την πληροφορία, ταυτόχρονα όμως έχει αλλάξει και το κοινό ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης των Μέσων. Η προσήλωση στην τηλεόραση έχει περιοριστεί και το κοινό πλέον έχει αναγάγει το διαδίκτυο σε κυρίαρχο μέσο για την ενημέρωση και την ψυχαγωγία του, καταναλώνοντας μεγάλο μέρος του χρόνου κυρίως εξαιτίας της πρόσβασης μέσω των φορητών έξυπνων συσκευών, ενώ παρατηρείται μια αυξανόμενη τάση σχολιασμού των πολιτικών και κοινωνικών ζητημάτων στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. (Παπαθανασόπουλος, 2020:15-17)

Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (ΜΚΔ) είναι τα πλέον δημοφιλή παγκοσμίως, ιδιαίτερα στις νεότερες ηλικίες. Πρόκειται για πλατφόρμες προσανατολισμένες στην κοινωνική δραστηριότητα, που παρέχουν εξατομίκευση και ευελιξία στην κοινωνικότητα των χρηστών καθώς τους δίνουν την δυνατότητα, μέσα από ποικίλα επίπεδα συμμετοχής, εργασίας και δραστηριότητας, να αναπτύσσουν κοινωνικές συμπεριφορές. (Παπαθανασόπουλος, 2020:173) Ωστόσο το εύρος της επικοινωνιακής προσφοράς δεν συνεπάγεται πολυμέρεια στις απόψεις που προβάλλονται, αλλά ούτε

και ανάλογη ποιότητα στο περιεχόμενο που προσφέρουν τα ΜΚΔ. (Παπαθανασόπουλος, 2020:18)

Οι χρήστες των ΜΚΔ έχουν τη δυνατότητα να παράγουν το δικό τους περιεχόμενο, όμως σύμφωνα με έρευνες το ποσοστό αυτό είναι μικρό. Το παραγόμενο περιεχόμενο, ο σχολιασμός και οι συζητήσεις που γίνονται μέσω των ΜΚΔ (κυρίως του *Facebook*) διέπονται από διαφορετική λογική από αυτή των επαγγελματιών των μέσων επικοινωνίας. Ο τρόπος με τον οποίο οι χρήστες παράγουν κείμενα στα ΜΚΔ, καθώς και οι αντιπαραθέσεις που δημιουργούνται μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών του κοινού, συνιστούν βασικά στοιχεία για να μπορέσει κανείς να κατανοήσει τον ρόλο που έχουν πλέον τα ψηφιακά διαδραστικά μέσα επικοινωνίας, όπως το *X* (τέως *Twitter*) και το *Facebook*, στην αμφισβήτηση των παραδοσιακών μέσων και της πολιτικής τάξης. (Παπαθανασόπουλος, 2020:47-48)

Το κοινό των ΜΚΔ διακρίνεται σε ενεργητικό και παθητικό, ωστόσο οι παθητικοί χρήστες τείνουν να εξαλειφτούν, καθώς διανύουμε την εποχή της πλήρους εξάρτησης των μέσων για την καθημερινή επικοινωνία, με αποτέλεσμα να υπάρχει απλώς μια διαβάθμιση στον βαθμό της δραστηριότητας μεταξύ των χρηστών, της εμπλοκής και της διάδρασής τους, η οποία καθορίζεται από τον αντίκτυπο που έχουν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά που ενσωματώνουν οι πλέον δημοφιλείς ιστότοποι, δηλαδή τα «likes», τα «posts» και τα «shares» κάθε χρήστη. (Παπαθανασόπουλος, 2020:75-76)

Κάποιες ιστοσελίδες των ΜΚΔ όπως το *X* (τέως *Twitter*) και το *Facebook*, παρέχουν στατιστικά δεδομένα και γραφήματα για την επισκεψιμότητα ενός αναρτημένου «post», καταγράφοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την χρήση των Μέσων έστω και αν δεν μπορούν να εντοπιστούν πρακτικά από τους διακομιστές, όλα τα μέλη του στοχευμένου πληθυσμού. (Παπαθανασόπουλος, 2020:114)

Τα «*Big Data*/Μεγάλα Δεδομένα» των διακομιστών των πλατφορμών των ΜΚΔ αφορούν στην καταγραφή της εμπλοκής και της συμμετοχής των χρηστών στο περιεχόμενο των Μέσων, χωρίς ωστόσο να είναι σαφής ο τρόπος με τον οποίο διεξάγονται οι εν λόγω μετρήσεις. Πρόκειται είτε για μετρήσεις μεγέθους επισκεπτών-χρηστών, είτε για μετρήσεις χρόνου παραμονής στην πλατφόρμα-ιστοσελίδα. (Παπαθανασόπουλος, 2020:115-116) Ο τρόπος που σχηματίζεται το κοινό στα ΜΚΔ αποτυπώνεται στα «*trending*» στο *X* (τέως *Twitter*), στα «*likes*» στο

Facebook και στα «views» στο *YouTube*, όμως παρά τις επιρροές από εξωγενείς παράγοντες, η συμπεριφορά του κοινού σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να θεωρείται προβλέψιμη. (Παπαθανασόπουλος, 2020:123)

Οι κατηγορίες των ΜΚΔ είναι : α) τα *Blogs* – ιστολόγια, στα οποία προβάλλονται κείμενα της επικαιρότητας, β) τα *Wikis* – ιστότοποι στους οποίους παρέχεται ελεύθερη προσθήκη νέου ή επεξεργασία υφιστάμενου περιεχομένου, γ) τα *Podcasts* που αποτελούν συνδρομητικούς φακέλους ήχου και βίντεο, δ) τα *Forums* – χώροι διαδικτυακών κοινοτήτων για συζήτηση συγκεκριμένου ενδιαφέροντος θεμάτων, ε) οι Κοινότητες Περιεχομένου, όπως το *Facebook* και το *Pinterest*, όπου οι χρήστες διαμοιράζονται και χρησιμοποιούν από κοινού περιεχόμενα πολυμέσων στ) οι σελίδες διαμοιρασμού εικόνας βίντεο, ήχου όπως το *Instagram* και τέλος ζ) τα *Microblogging* μικρού μεγέθους *blogs* κοινωνικής δικτύωσης όπως το *Twitter* που έχει πλέον μετονομαστεί «X». (Παπαθανασόπουλος, 2020:176-178)

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με την μεγαλύτερη απήχηση είναι το *Facebook*, το X (τέως *Twitter*,) το *YouTube* και το *Instagram*.

Το *Facebook* ξεκίνησε την λειτουργία το 2004, τον Ιούνιο του 2019 χρησιμοποιούνταν από περισσότερους των 2,41 δισεκατομμυρίων ανθρώπων εκ των οποίων 1,59 δισεκατομμύρια το προσπελούν σε καθημερινή βάση. (Παπαθανασόπουλος, 2020:173) Βασίζεται στις αρχές της αποδοτικότητας, της υπολογισμικότητας, του ελέγχου και της προβλεψιμότητας, γι' αυτό και χαίρει οικουμενικής προτιμήσεως από πλήθος διαφορετικών χωρών, γλωσσών, θρησκειών και πολιτικών συνθηκών. Σύμφωνα με μελέτες το *Facebook* επιδρά στη συγκρότηση καθώς και στην διατήρηση του κοινωνικού κεφαλαίου, όπου κατά τον *Putnam* οι άνθρωποι επιδιώκουν την ένταξη και τη συμμετοχή τους σε κοινωνικές ομάδες και οργανώσεις. (Παπαθανασόπουλος, 2020:187-188)

Το X (τέως *Twitter*) ξεκίνησε να λειτουργεί στις 21 Μαρτίου 2006. Η δομή του είναι διαφορετική από το *Facebook* καθώς επί του πρακτέου αποτελεί δίκτυο διανομής μηνυμάτων. Οι χρήστες του, το επιλέγουν για ενημέρωση επί των τεκταινόμενων στον πολιτισμό και στην πολιτική. Στις αρχές του 2019 οι λογαριασμοί του ανέρχονταν σε 1,3 δισεκατομμύρια εκ των οποίων 328

εκατομμύρια ενεργοί. Τα ημερήσια *tweets* υπολογίζονται σε 500 εκατομμύρια και ανά δευτερόλεπτο σε 6.000. (Παπαθανασόπουλος, 2020:178-179)

Το *YouTube* ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 23 Απριλίου 2005. Τα πλέον δημοφιλή βίντεο είναι μέσης διάρκειας 4,4 λεπτών, ενώ ολόκληρο το περιεχόμενο των βίντεο με διάρκεια 4-5 λεπτών το παρακολουθείται από 52% των χρηστών ενώ 72% παρακολουθεί βίντεο διάρκειας 1-2 λεπτών. (Παπαθανασόπουλος, 2020:157-158)

Το *Instagram* είναι μια πλατφόρμα που επικεντρώνεται κυρίως στην προσωπική προβολή, το *Lifestyle* και την διασκέδαση. Τον Ιούνιο του 2019 οι χρήστες του ανέρχονταν σε 1 εκατομμύριο ανά μήνα και 0,5 δισεκατομμύριο την ημέρα. (Παπαθανασόπουλος, 2020:178-179)

4.2 Η αξιοποίηση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα κοινωνικά κινήματα

Τα κοινωνικά κινήματα ανέκαθεν αξιοποιούσαν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για μετάδοση και γνωστοποίηση στο ευρύτερο κοινό, των δραστηριοτήτων καθ των μηνυμάτων τους. Η δράση των οργανωτών και των ακτιβιστών των κοινωνικών κινήματων προσαρμόστηκε στα νέα διαδικτυακά μέσα επικοινωνίας. Μέσω του διαδικτύου η επικοινωνία των κινήματων διεύρυνε τα γεωγραφικά της όρια μεταβάλλοντας ποικιλοτρόπως τον διεθνή ακτιβισμό. (Tilly, 2007:199-246)

Η χρήση του διαδικτύου και των συμμετοχικών μέσων είναι πιο οικονομική και πιο γρήγορη, με αποτέλεσμα τα μηνύματα να μεταδίδονται με αμεσότητα. Όμως υπάρχουν και αρνητικές διαστάσεις όπως η χαλάρωση των άλλοτε ισχυρών δεσμών μεταξύ των ατόμων στις κοινωνικές ομάδες. (Στάϊου, 2019:28)

Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης συνιστούν σε συμμετοχικά μέσα (*social media*) καθώς μέσω των πλατφορμών υπάρχει συμμετοχική και συνεργατική ανταλλαγή απόψεων, ιδεών και ενδιαφερόντων, μεταξύ ατόμων μιας κοινότητας, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν εύκολα μια μικρή ή μεγάλη ομάδα άλλων ατόμων. Κατά τον

Bodle²² δε, οι χρήστες των «social media» μπορούν να είναι ταυτόχρονα και παραγωγοί καθώς έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν και να μοιραστούν μια κουλτούρα μέσω του διαδικτυακού διαλόγου. (Στάϊου, 2019:60-61)

Η επιτυχία των κοινωνικών κινήματων πλέον βασίζεται και στην διάσταση που αυτά λαμβάνουν στα ΜΚΔ, καθώς διευκολύνουν την διάδοση των πληροφοριών. Σε αρκετές περιπτώσεις τα ΜΚΔ διαδραμάτισαν κεντρικό ρόλο καθώς η επιτυχία του κινήματος ξεκίνησε μέσω του διαδικτύου και ακολούθως μεταφέρθηκε και εκτός αυτού, όπως στην περίπτωση του κινήματος #metoo. (Brünker, Wischnewski, Mirbabaie, & Meinert, 2020:2357)

4.3 Η παρουσία και η επίδραση του #metoo και #metooGR στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

Δεν είναι καθόλου εύκολο για άτομα που έχουν υποστεί έμφυλη βία και σεξουαλική κακοποίηση ή παρενόχληση, να αποκαλύψουν τα βιώματά τους και αυτό διότι σε πολλές περιπτώσεις η κοινωνία δυσπιστεί ή ακόμα χειρότερα ενοχοποιεί τα ίδια τα θύματα. Ακόμα και αν τα θύματα βρουν το σθένος να καταγγείλουν όσα έχουν βιώσει, η θέση τους επιδεινώνεται όταν παρά τις αποκαλύψεις των παραβατικών συμπεριφορών, που συχνά είναι κακουργηματικής φύσης, οι θύτες τιμωρούνται με δυσανάλογα ελαφρές ποινές για τα αδικήματα που έχουν διαπράξει ή απαλλάσσονται των κατηγοριών ελλείψει αποδείξεων. Αυτές είναι και οι βασικότερες αιτίες που τα θύματα έμφυλης βίας και διακρίσεων βάσει φύλου στρέφονται στις ψηφιακές πλατφόρμες, στις διαδικτυακές κοινότητες και στα ΜΚΔ για να αποκαλύψουν την κακοποίηση που έχουν υποστεί. Υπάρχουν μελέτες με σημαντικά ευρήματα σχετικά με τους λόγους για τους οποίους τα θύματα χρησιμοποιούν τις διαδικτυακές πλατφόρμες για να κάνουν αποκαλύψεις σχετικά με την σεξουαλική κακοποίηση που έχουν υποστεί. Σύμφωνα με το πόρισμα μιας εξ αυτών των μελετών που διεξήχθη από τους N. Andalibi, O. L. Haimson, M. De Choudhury & A. Forte το 2016,²³ τα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης επιζητούν μια υποστηρικτική κοινότητα, όπου θα

²² Παρατίθεται στην Ε.Ρ. Στάϊου,, *Το Πλαίσιο και τα Μοντέλα Επικοινωνίας των Αυτο-οργανωμένων Προτοβουλιών Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Μια Συμβολή στη Συζήτηση περί Κοινωνικού Κράτους*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2019, σσ. 60-61

²³ Παρατίθεται στους Alaggia, R., & Wang, S. (2020). "I never told anyone until the #metoo movement": What can we "I never told anyone until the #metoo movement": What can we through social media", *Child Abuse & Neglect* 103, 2020, p. 2

μπορέσουν με ασφάλεια να διηγηθούν την προσωπική τους ιστορία και ακολούθως να λάβουν συμβουλές και καθοδήγηση. Αυτή την πηγή υποστήριξης τους την προσφέρουν τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Σύμφωνα με την θεωρία του τραύματος και της ανάρρωσης που ανέπτυξε η *J. L. Herman* στο έργο της το 1997,²⁴ τα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης επιλέγουν τη σιωπή διότι νιώθουν ότι είναι μεμονωμένες περιπτώσεις. Ο μόνος τρόπος για να βιώσουν την αλλαγή και να θεραπεύσουν τα τραύματά τους είναι η σύνδεσή τους με άλλα θύματα αντίστοιχων βιωμάτων. Η κοινωνική δράση των ομάδων υποστήριξης που τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται στα ΜΚΔ δρα θεραπευτικά για τα θύματα έμφυλης βίας καθώς τους παρέχεται η δυνατότητα σύνδεσής τους με άλλα θύματα. (Alaggia & Wang, 2020:2-3) Τα θύματα σεξουαλικής επίθεσης και κακοποίησης επιλέγουν τα ΜΚΔ για να αποκαλύψουν όσα έχουν βιώσει, διότι είναι το μέσο στο οποίο συγκλίνουν οι τραυματικές εμπειρίες άλλων θυμάτων, οι ευκαιρίες ανάπτυξης της ανθεκτικότητας των θυμάτων και η δύναμη που έχουν αναπτύξει τα κοινωνικά κινήματα. Μέσα από τις αναρτήσεις τους στα ΜΚΔ τα θύματα νιώθουν απελευθέρωση καθώς μοιράζονται την αλήθεια τους με μια συλλογική φωνή στο διαδίκτυο. (Alaggia & Wang, 2020:7)

Το κίνημα #metoo άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο τα θύματα αντιμετωπίζουν την κακοποίηση/παρενόχληση που έχουν υποστεί διότι άλλαξε και το κοινωνικό περιβάλλον. Πλέον για τα θύματα έχει ελαχιστοποιηθεί η ντροπή και η ενοχοποίηση του ίδιου τους του εαυτού, ο φόβος να μην γινούν πιστευτοί από τον κοινωνικό τους περίγυρο, αλλά και του κοινωνικού στίγματος που θα έπονταν της αποκάλυψής τους όπως και η αβεβαιότητα που είχαν σχετικά με το εάν όντως το βίωμά τους αφορούσε σε κακοποίηση ή επίθεση. Κίνητρα για αυτή την μεταστροφή στην εξωτερική των θυμάτων αποτελούν το γεγονός ότι δεν αισθάνονται μόνοι καθώς πλέον έχουν αποκτήσει μια συλλογική φωνή μέσα από τα ΜΚΔ που επικυρώνει την τραυματική τους εμπειρία και τους παρέχει υποστήριξη. (Alaggia & Wang, 2020:8-9)

Στην Ελλάδα τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης προέβαλλαν το κίνημα ως ένα σύνθημα – *brand name* για τις αποκάλυψεις σεξουαλικής κακοποίησης και λιγότερο ως έναν ακτιβισμό μέσω των *social media*. Τα ΜΚΔ είναι εκείνα που διατηρούν το #metoo ψηλά στο δημόσιο λόγο παρέχοντας τον χώρο και την στήριξη στα θύματα

²⁴ Παρατίθεται στους Alaggia, R., & Wang, S. (2020). "I never told anyone until the #metoo movement": What can we "I never told anyone until the #metoo movement": What can we through social media", *Child Abuse & Neglect* 103, 2020, p. 3

για να καταγγέλλουν δημόσια τις προσωπικές τους εμπειρίες κακοποίησης. Ωστόσο αν και εξακολουθούν να αναδεικνύονται νέες καταγγελίες, η ένταση τους δεν είναι τόσο έντονη όσο στην αρχή του φαινομένου. Οι επιπτώσεις του #metooGR είναι έκδηλες στις πιέσεις που ασκούνται ψηφιακά από τους χρήστες των *social media* και εξωθούν σε ανάλογη ανάληψη πολιτικών και κοινωνικών δράσεων. Μόνο τυχαίες δεν μπορούν να χαρακτηριστούν οι εξαγγελίες του Πρωθυπουργού κ. Κωνσταντίνου Μητσοτάκη σε ομιλία του στην Βουλή τον Φεβρουάριο του 2021, για επέκταση του προγράμματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία, όταν επί της πρωθυπουργίας του πριν την έξαρση του κινήματος στην χώρα, είχε καταργηθεί στα Γυμνάσια η «Θεματική Εβδομάδα» που παρείχε τη δυνατότητα στους μαθητές για την εν μέρει αναπλήρωση του μαθήματος σεξουαλικής αγωγής, το οποίο απουσιάζει παντελώς από τα σχολικά προγράμματα. Μια ακόμα χαρακτηριστική περίπτωση ήταν η αποχώρηση των χορηγών από την τηλεοπτική εκπομπή της Τατιάνας Στεφανίδου κατόπιν άσκησης ψηφιακής πίεσης από τους χρήστες των ΜΚΔ, ως αντίδραση στην συμπόνια που επέδειξε για την προφυλάκιση του ηθοποιού και σκηνοθέτη Δημήτρη Λιγνάδη για υποθέσεις βιασμού. (Μητροπούλου, 2021:30)

Ο διαδικτυακός ακτιβισμός ενδυναμώνεται από τα ΜΚΔ εξαιτίας της ταχύτητας της μετάδοσης των πληροφοριών αλλά και της επιρροής που ασκούν στο κοινό. Ένα ακόμα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της επιρροής ήταν η ακύρωση του «1^ο Πανελληνίου Συνεδρίου Γονιμότητας και Αναπαραγωγικής Αυτονομίας: Όρια και Επιλογές» που επρόκειτο να υλοποιηθεί στις 2-4 Ιουλίου 2021 στα Ιωάννινα, αφού προηγουμένως είχε αποσυρθεί η αιγίδα της Προεδρίας της Δημοκρατίας και οι χορηγίες της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης (ΕΡΤ) και του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων - Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων (ΑΠΕ-ΜΠΕ). Αιτία της ακύρωσης διεξαγωγής του εν λόγω συνεδρίου αποτέλεσε η άμεση και σφοδρή αντίδραση των ακτιβιστών και των ακτιβιστριών του διαδικτύου που προκλήθηκε από το τηλεοπτικό σποτ της εκδήλωσης, το οποίο εμπεριείχε ρατσιστικά, στερεοτυπικά και ενοχοποιητικά μηνύματα για τις άτεκνες γυναίκες άνω των 40 χρονών.²⁵

²⁵ <https://www.kathimerini.gr/society/561398371/akyrothike-to-synedrio-gonimotitas-meta-tis-sfodres-antidraseis/>,

4.4 Ο τρόπος που λειτουργεί το *hashtag* – κορυφαία θέματα

Στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να τοποθετούν ετικέτες «*tags*» στο περιεχόμενο που δημιουργούν, για να του προσδώσουν χαρακτηρισμό και να το κατηγοριοποιήσουν ώστε αυτό να είναι αναγνωρίσιμο και να μπορεί να εντοπιστεί και να ξεχωρίσει ευκολότερα μέσα στο αχανές περιεχόμενο του διαδικτύου. Στα μικρού μεγέθους *blogs* κοινωνικής δικτύωσης (*Microblogging*) η λέξεις-ετικέτες που τοποθετούνται στο περιεχόμενο που δημιουργεί ένας χρήστης ονομάζονται *hash-tags* και τίθενται αμέσως μετά από το σύμβολο #. Το περιεχόμενο μπορεί να είναι ένα κείμενο, ένα άρθρο ιστολογίου, μια ιστοσελίδα, μια φωτογραφία ή/και ένα βίντεο και μπορεί να λάβει πλήθος ετικετών. (Στάϊου , 2019:62)

Το άθροισμα των ετικετών από το σύνολο των χρηστών, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του «*folksonomy*», ενός μετα-περιεχομένου από ελεύθερα τιθέμενες ετικέτες σε ένα συμμετοχικό περιβάλλον. Κατ' αυτό τον τρόπο έχει αναδυθεί μια νέα μορφή συμμετοχικής/κοινωνικής ταξινόμησης η οποία έχει μετατρέψει με την σειρά της το ατομικό περιεχόμενο σε συλλογικό. (Στάϊου , 2019:69)

Η χρήση των *hashtags* στα ΜΚΔ στρέφει την προσοχή του κοινού στα κοινωνικά κινήματα, ενώ παράλληλα επιτρέπει την διασύνδεση των μεμονωμένων ατόμων που τα απαρτίζουν. Ο ακτιβισμός που αναπτύσσεται μέσα από τα *hashtags* που τίθενται στο δημιουργούμενο περιεχόμενο στις πλατφόρμες των ΜΚΔ, αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση και στην ενθάρρυνση των χρηστών για περαιτέρω συζήτηση επί των προωθούμενων ζητημάτων. Ένα από παράδειγμα αποτέλεσε το *hashtag* για το κίνημα *Black Lives Matter* στην Αμερική, που συγκέντρωσε την δημόσια προσοχή και βοήθησε τα μεμονωμένα άτομα του κινήματος να συνδεθούν μεταξύ τους στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Σε κάθε περίπτωση τα κοινωνικά κινήματα που θέλουν να διαδώσουν ορισμένες πληροφορίες ή δράσεις τους, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη την γενικότερη επιρροή που ασκούν ορισμένοι χρήστες στα κοινωνικά δίκτυα, καθώς οι αναρτήσεις των χρηστών υψηλής κοινωνικής θέσης, όπως οι διασημότητες και οι χρήστες με μεγάλη παρακολούθηση (ακτιβιστές, *bloggers*), διαδίδονται και αναδημοσιεύονται με μεγαλύτερη συχνότητα από χρήστες χαμηλότερης κοινωνικής θέσης. (Brünker, Wischnewski, Mirbabaie, & Meinert, 2020:2357-2358)

Κεφάλαιο 5: Περιπτώσεις μελέτης στα ελληνικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε

5.1 Η κινητοποίηση #φοράμε_ρίγες μέσα από το *Instagram*.

Στις 31 Οκτωβρίου 2021 ο χορογράφος και *influencer* Τάσος Ξιαρχό κατά την βραδινή του έξοδο, βιντεοσκόπησε χωρίς την συγκατάθεσή της μια άγνωστη σε αυτόν κοπέλα, χλευάζοντας δημόσια, μέσω του λογαριασμού του στο *Instagram* τα κιλά της και τα ριγέ ρούχα που φορούσε. Το συμβάν έπεσε στην αντίληψη της κοπέλας η οποία ντροπιασμένη αποχώρησε από τον χώρο, ενώ ο χορογράφος συνέχισε τις αναρτήσεις χλευάζοντας το γεγονός έτη περαιτέρω. Πολλοί από τους ακόλουθούς του στα ΜΚΔ αντέδρασαν και άρχισαν να καταδικάζουν το περιστατικό και την συμπεριφορά του χορογράφου ως απαράδεκτη. Το κύμα των αναρτήσεων την επόμενη ημέρα, ακόμα και από γνωστές γυναίκες του χώρου της τηλεόρασης, έλαβε τεράστιες διαστάσεις με αποτέλεσμα χιλιάδες άτομα να πάψουν να τον ακολουθούν στο *Instagram*, ασκώντας παράλληλα πίεση στους χορηγούς των οποίων τα προϊόντα διαφημιζόνταν από τον χορογράφο-*influencer*, να διακόψουν την συνεργασία τους.²⁶ Τα αντανακλαστικά των χρηστών των εγχώριων ΜΚΔ ήταν άμεσα και ιδίως στο *Instagram* όπου υπήρξε έντονη κινητοποίηση με υποστηρικτικές αναρτήσεις για την κοπέλα που υπέστη θύμα έμφυλης βίας και δη σωματικής και ψυχολογικής κακοποίησης μέσω ηλεκτρονικού εκφοβισμού (*bullying*). Οι αναρτήσεις αυτές έφεραν το *hashtag* #φοράμε_ρίγες το οποίο έγινε *trend* κατά την περίοδο εκείνη. Πληκτρολογώντας στο *Instagram* την έκφραση #φοράμε_ρίγες τα κορυφαία *post* είναι 240 με σχεδόν 5.000 αντιδράσεις «likes», όμως το δείγμα μας περιορίστηκε σε 40 σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στο κεφάλαιο 1.3.

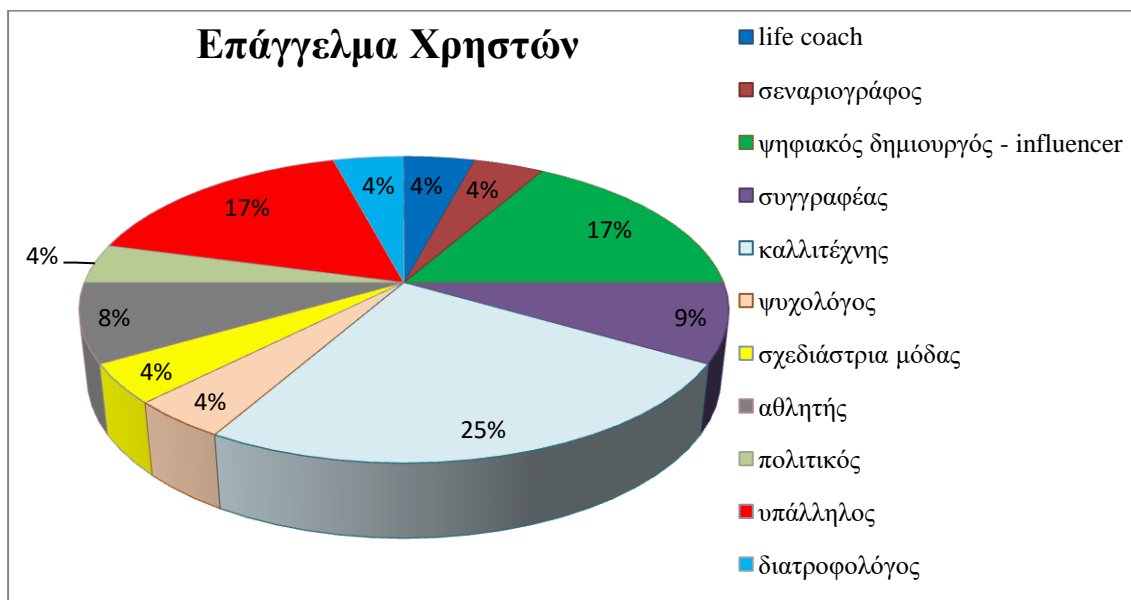
Στο δείγμα μας οι χρήστες με τις περισσότερες δημοσιεύσεις είναι γυναίκες σε ποσοστό 47,5% ενώ ακολουθούν οι εταιρείες με ποσοστό 35,0%, οι άντρες με 12,5% και οι φεμινιστικές οργανώσεις με ποσοστό 5,0%.

²⁶ <https://www.lifo.gr/now/media/katakrygi-sto-instagram-gia-ton-taso-xiarho-ekane-bullying-se-gynaika-gia-ta-kila-kai-ta>,

Γράφημα 1: Ταυτότητα χρηστών Instagram με δημοφιλές περιεχόμενο #φοράμε_ρίγες

Οι περισσότερες από τις γυναίκες ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 36-45 ετών, με ποσοστό 47,4%, ακολουθούν οι γυναίκες ηλικίας 26-35 ετών με ποσοστό 31,6%, ενώ η ηλικιακή ομάδα 46-55 καταλαμβάνει το εναπομείναν 21,0%. Στους άντρες παρατηρούμε διαφορετική ηλικιακή διάρθρωση καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελούν οι έχοντες ηλικία 26-35 ετών (60,0%) ενώ ισομεγέθεις είναι οι ηλικιακές ομάδες των 18-25 ετών και 46-55 με ποσοστό 2,0% αμφότερες.

Γράφημα 2: Επαγγελματική Ιδιότητα χρηστών Instagram με δημοφιλές περιεχόμενο #φοράμε_ρίγες

Η επαγγελματική ιδιότητα των χρηστών του δείγματός μας ποικίλλει. Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέρχεται σε 25,0% και αφορά σε καλλιτέχνες (ηθοποιούς, τραγουδιστές και εικαστικούς), ακολουθούν οι δημιουργοί ψηφιακού περιεχομένου

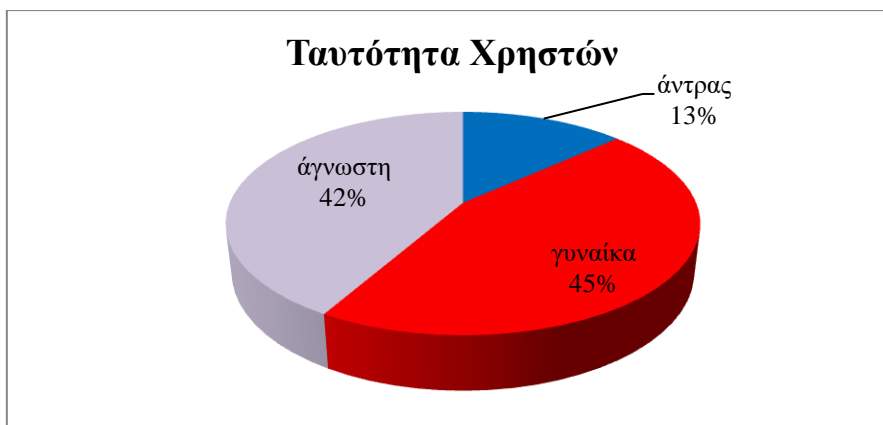
σε ΜΚΔ – *influencer* με ποσοστό 17,0%, όπως ομοίως και οι ιδιωτικοί υπάλληλοι καταλαμβάνουν ποσοστό 17,0% επί του δείγματός μας. Ποσοστό 9,0% των χρηστών είναι συγγραφείς, 8,0% αθλητές και από 4,0% είναι οι χρήστες που ασχολούνται με την ψυχολογία, το *life coaching*, το σενάριο, την διατροφή και το σχέδιο μόδας.

Από το δείγμα μας διαπιστώνουμε ότι οι αναρτήσεις στο σύνολό τους είναι υποστηρικτικές για το θύμα και απεικονίζουν 20 γυναίκες που φοράνε ριγέ ρούχα, 1 πληθωρική γυναίκα με στενά μαύρα ρούχα, 3 άντρες με ριγέ ρούχα, 1 αντρόγυνο με ριγέ ρούχα, 1 ριγέ φορμάκι μωρού, 10 προϊόντα που φέρουν ρίγες, 1 σύνθημα σε ριγέ φόντο, 1 σύνθημα σε μαύρο φόντο, 1 βίντεο με άντρα που φοράει ριγέ και καταγγέλλει όσους ενοχλούνται από την διαφορετικότητα, καθώς και 1 βίντεο με χορογραφία όπου ο άντρας χορευτής φοράει ριγέ. Τα κείμενα που συνοδεύουν τις φωτογραφίες και το βίντεο με την χορογραφία αναφέρονται στην ελεύθερη επιλογή ντυσίματος και ως επί το πλείστον ενέχουν το σύνθημα «φοράμε ρίγες» προτρέποντας και άλλους χρήστες να προβούν σε ανάλογες αναρτήσεις.

Σε δεύτερη φάση αναλύουμε τα σχόλια που συνοδεύουν τις αναρτήσεις του δείγματος. Συνολικά έγιναν 979 σχόλια εκ των οποίων 936 ήταν θετικά-υποστηρικτικά για το θύμα και το δικαίωμα να ντύνεται καθείς όπως αρέσει, 41 ήταν αρνητικά και μόνο 2 ήταν άσχετα με το κίνημα #φοράμε_ρίγες καθώς εστίαζαν στην τιμή του διαφημιζόμενου προϊόντος. Αυτό ωστόσο που μας προκάλεσε εντύπωση ήταν ότι τα περισσότερα αρνητικά σχόλια ήταν από γυναίκες, από τα οποία 6 κατέκριναν την ανάρτηση διότι προέβαλε την παχυσαρκία, 9 αφορούσαν στα κιλά της γυναίκας που απεικονίζονταν, 2 ότι εκδήλωναν δυσαρέσκεια για την επανάληψη της αναφοράς στο περιστατικό, 2 έδειχναν συμπόνια για τον χορογράφο και ανησυχία για την ζωή του και 1 ότι η ανάρτηση ωφελεί τον θύτη γιατί θα τον κάνει ακόμα πιο διάσημο. Τα σχόλια των αντρών ήταν 13, εκ των οποίων 5 θεωρούσαν ότι το μήνυμα προάγει την παχυσαρκία, 2 χλεύαζαν την σεξουαλικότητα του χρήστη που έκανε την ανάρτηση, 2 ήταν υβριστικά, 2 κατηγορούσαν την εταιρεία που έκανε την ανάρτηση ότι το έκανε για λόγους *marketing*, 1 έκανε αναφορά στον γενικότερο αρνητισμό και 1 ότι η ανάρτηση θα έπρεπε να γίνεται για την ανθρώπινη αλληλεγγύη και όχι αποκλειστικά για τις γυναίκες. Από τα 8 σχόλια των χρηστών αγνώστου ταυτότητας 3 αφορούσαν στα κιλά του εικονιζόμενου στην ανάρτηση, 1 αναφερόταν ότι οι διάσημοι προσπαθούν να μας επιβάλλουμε τι θα κάνουμε και 4 ήταν υβριστικά.

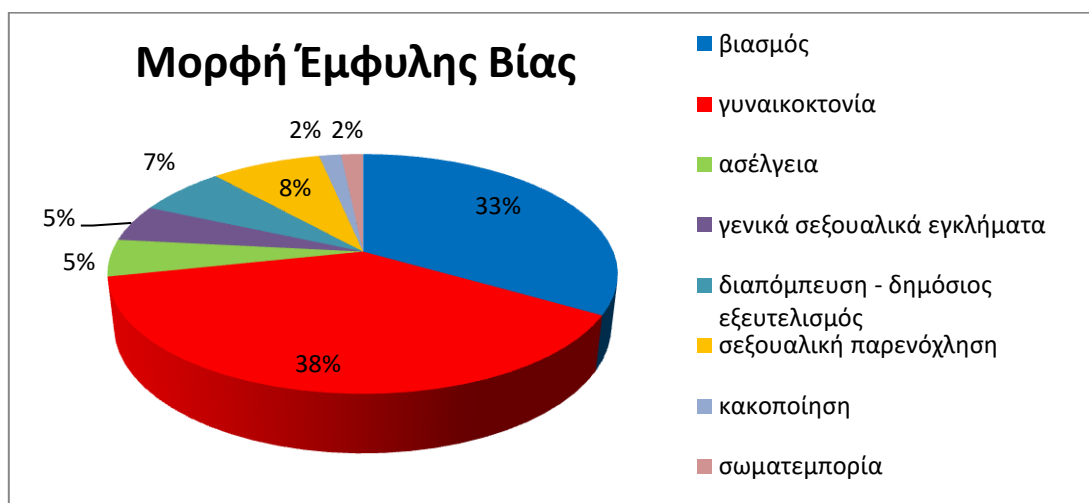
5.2 Δημοσιεύσεις #metooGR, #metoogreece, #βιασμός, #γυναικοκτονία, #έμφυλη_βία, και #σεξουαλική_παρενόχληση στο «X»

Από το ΜΚΔ «X» διαμορφώθηκε δείγμα 60 αναρτήσεων των οποίων οι χρήστες σε ποσοστό 45,0% είναι γυναίκες, ποσοστό 13,0% είναι άντρες ενώ άγνωστη είναι η ταυτότητα των μισών σχεδόν χρηστών (42,0%).

Γράφημα 3: Ταυτότητα των χρηστών των αναρτήσεων του δείγματος στο «X»

Οι μορφές έμφυλης βίας που πραγματεύονται οι αναρτήσεις αφορούν σε γυναικοκτονίες σε ποσοστό 38,0% και σε βιασμούς σε ποσοστό 33,0%. Μικρότερα ποσοστά καταλαμβάνουν οι σεξουαλικές παρενοχλήσεις (8,0%), η διαπόμπευση-δημόσιος εξευτελισμός (7,0%) και οι ασελγείς πράξεις (5,0%), ενώ ισόποσες είναι οι κακοποιήσεις και η σωματεμπορία με ποσοστό μόλις 2,0%. Τέλος 5,0% των αναρτήσεων αναφέρονται γενικότερα στα σεξουαλικά εγκλήματα.

Γράφημα 4: Ποιά Μορφή Έμφυλης Βίας αφορούν οι αναρτήσεις στο «X»

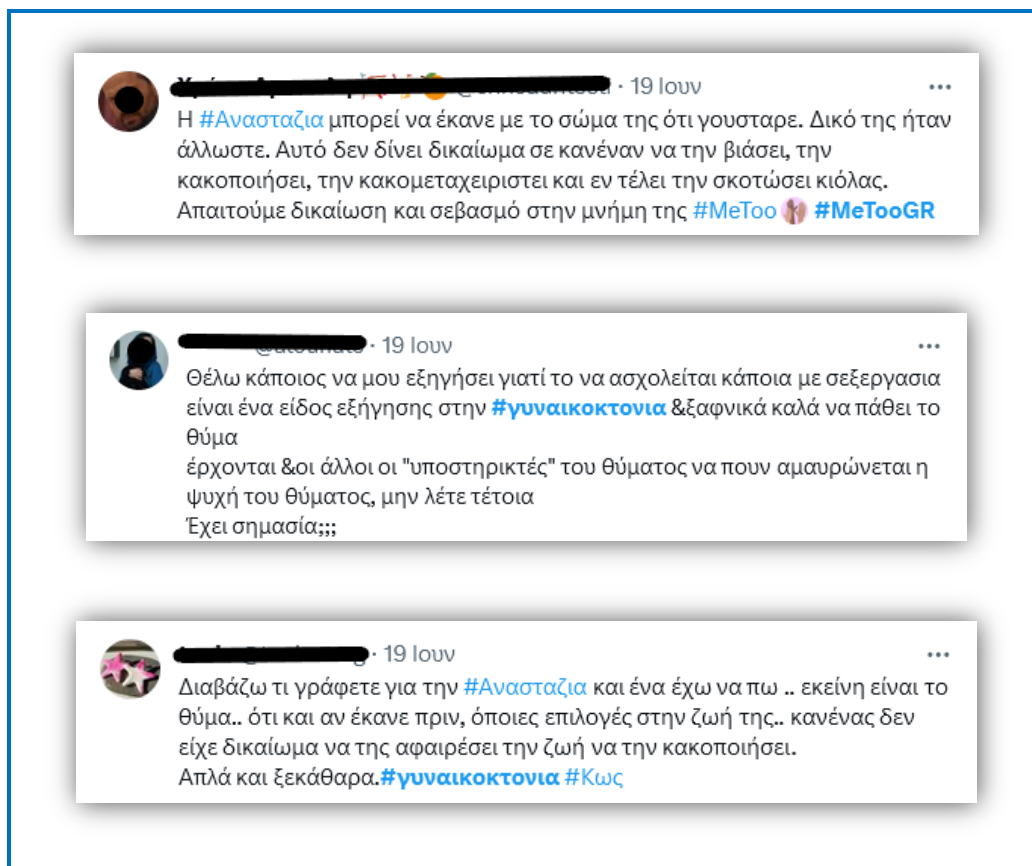
Το δείγμα κατηγοριοποιήθηκε βάσει των 7 θεματικών που προέκυψαν από την ανάλυση των κειμένων που περιγράφηκαν στο κεφάλαιο 1.3 και ακολούθως παρατίθενται κατά φθίνουσα ποσοστιαία σειρά επί του συνόλου των αναρτήσεων.

Γράφημα 5: Θεματική Κατηγοριοποίηση αναρτήσεων στο «X»

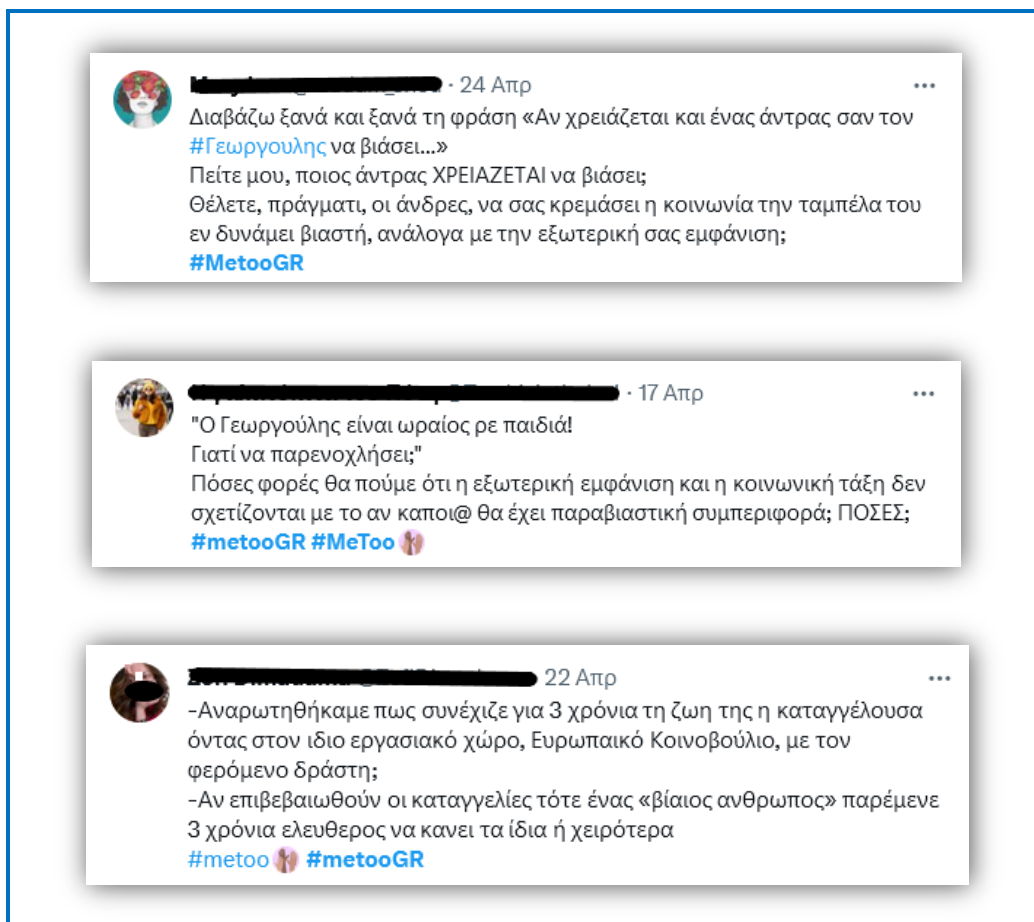
5.2.1 Προάσπιση και ενθάρρυνση θυμάτων

Οι περισσότερες αναρτήσεις του δείγματος (19 αναρτήσεις, ποσοστό 31,0%) είναι υποστηρικτικές και περιλαμβάνουν ενθαρρυντικά μηνύματα για τα θύματα έμφυλης βίας. Σε 7 αναρτήσεις θίγεται η γυναικοκτονία της Πολωνής Αναστάζιας στην Κω, από τις οποίες 4 υπερασπίζονται την μνήμη του θύματος το οποίο διαπομπεύτηκε ακόμα και σε τηλεοπτικές εκπομπές σε μια προσπάθεια να δικαιολογηθεί το έγκλημα. Οι άλλες 3 υπογραμμίζουν την μη φυλετική, θρησκευτική και εθνική διάκριση των γυναικοκτόνων.

Εικόνα 1: Αναρτήσεις σχετικές με την γυναικοκτονία στην Κω

Στην καταγγελία βιασμού κατά του ευρωβουλευτή Αλέξη Γεωργούλη αναφέρονται 4 αναρτήσεις, οι 3 από τις οποίες υποστηρίζουν ό,τι οποιοσδήποτε μπορεί να προβεί σε πράξεις σεξουαλικής παρενόχλησης/βιασμό ασχέτου εμφάνισης και πολιτικής ιδεολογίας, ενώ μια προσπαθεί να συμμαριστεί την συνθήκη του θύματος που επί 3 χρόνια συνευρίσκονταν στον ίδιο εργασιακό χώρο με τον κακοποιητή της.

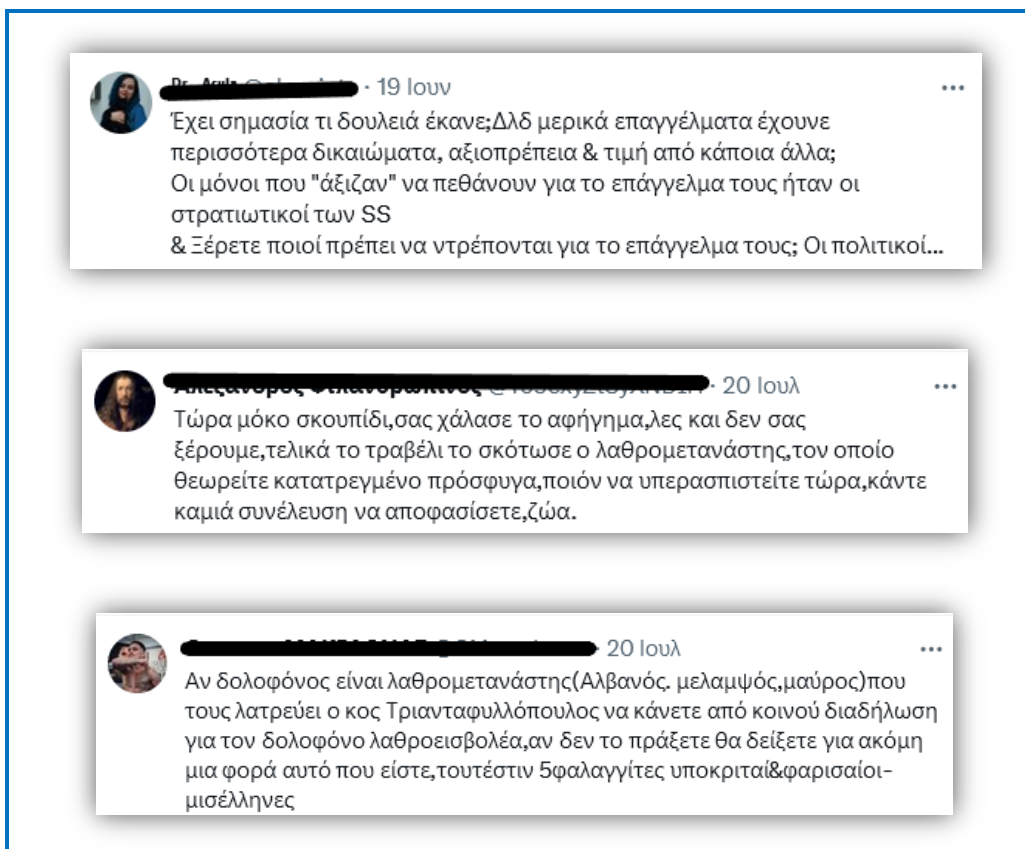

Εικόνα 2: Αναρτήσεις σχετικές με την καταγγελία βιασμού κατά του ευρωβουλευτή Αλέξη Γεωργούλη

Υπάρχουν 3 αναρτήσεις για την δολοφονία μιας τρανς και 4 ακόμα αναρτήσεις που αναφέρονται σε διαφορετικά συμβάντα δυο δολοφονιών γυναικών από τους συζύγους τους, ενός κατ' εξακολούθηση βιασμού 5 κοριτσιών στην Ηλιούπολη και ενός ακόμα κατ' εξακολούθηση βιασμού, αυτή τη φορά κοριτσιού από τον πατέρα του. Το μεγαλύτερο πλήθος θετικών σχολίων συγκεντρώνει η ανάρτηση που προασπίζεται την μνήμη της Πολωνής στην Κω, ενώ τα περισσότερα αρνητικά σχόλια συγκεντρώνει η ανάρτηση που κατηγορεί ως φασίστες όσους μαινόνται κατά του δράστη της δολοφονίας της τρανσέξουαλ εξαιτίας της καταγωγής του.

Εικόνα 3: Αναρτήσεις σχετικές με δολοφονία μιας τρανς, με δολοφονία μιας γυναίκας από τον σύζυγό της και με βιασμό κοριτσιού από τον πατέρα του

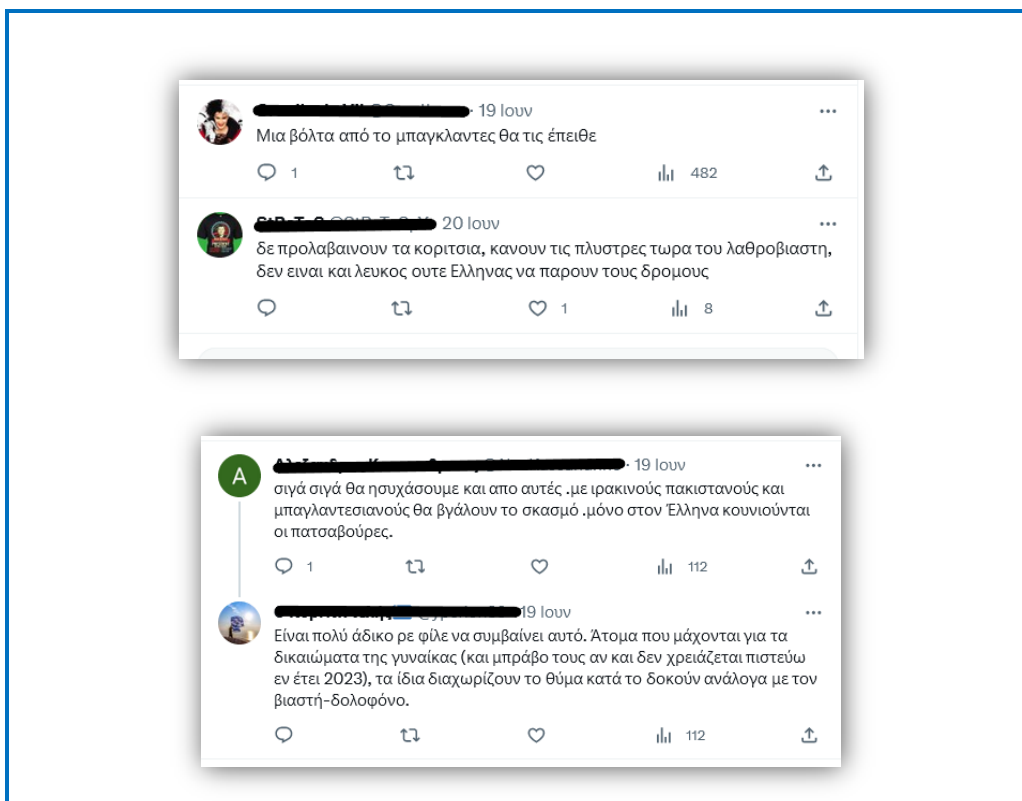
Εικόνα 4: Σχόλια αναρτήσεων προσπάσιης μνήμης θύματος γυναικοκτονίας και περί καταγωγής του δράστη δολοφονίας μιας τρανς

5.2.2 Αδράνεια του κινήματος #metoo και Πολιτικοποίηση του εγκλήματος της έμφυλης βίας

Ισάριθμες είναι οι αναρτήσεις του δείγματος που καταγγέλλουν την αδράνεια του κινήματος #metoo και οι αναρτήσεις με περιεχόμενο που πολιτικοποιεί το έγκλημα της έμφυλης βίας στο οποίο αναφέρονται. Συγκεκριμένα 10 αναρτήσεις (17,0%) αφορούν στην αδράνεια του κινήματος #metoo απέναντι στα περιστατικά έμφυλης βίας που κατά τον χρόνο των δημοσιεύσεων τους απασχολούσαν την ελληνική επικαιρότητα. Από αυτές οι περισσότερες αναρτήσεις αφορούν στον βιασμό και στην γυναικοκτονία της Πολωνής Ανασταζίας στην Κω (63,6%), απευθύνοντας κατηγορίες εναντίον του φεμινιστικού κινήματος για αδράνεια εξαιτίας της καταγωγής του δράστη ο οποίος είναι από το Μπαγκλαντές. Η ίδια αιτία αδράνειας του κινήματος επισημαίνεται και σε μια ανάρτηση σχετικά με σύλληψη αλλοδαπού για ασέλγεια σε βάρος δύο ανηλίκων. Τέλος δυο αναρτήσεις δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένο περιστατικό αλλά γενικότερα στην αδράνεια του κινήματος όταν δεν υπάρχει πολιτικό ή ταξικό κίνητρο. Συνολικά στα σχόλιά των αναρτήσεων το 61,0% των χρηστών συμφωνεί, ποσοστό 29,0% θεωρεί ότι το κίνημα δίνει πάντα το παρόν, ενώ υπάρχουν και άσχετα με την ανάρτηση σχόλια (10,0%).

Εικόνα 5: Αναρτήσεις που καταγγέλλουν την αδράνεια του κινήματος #metoo

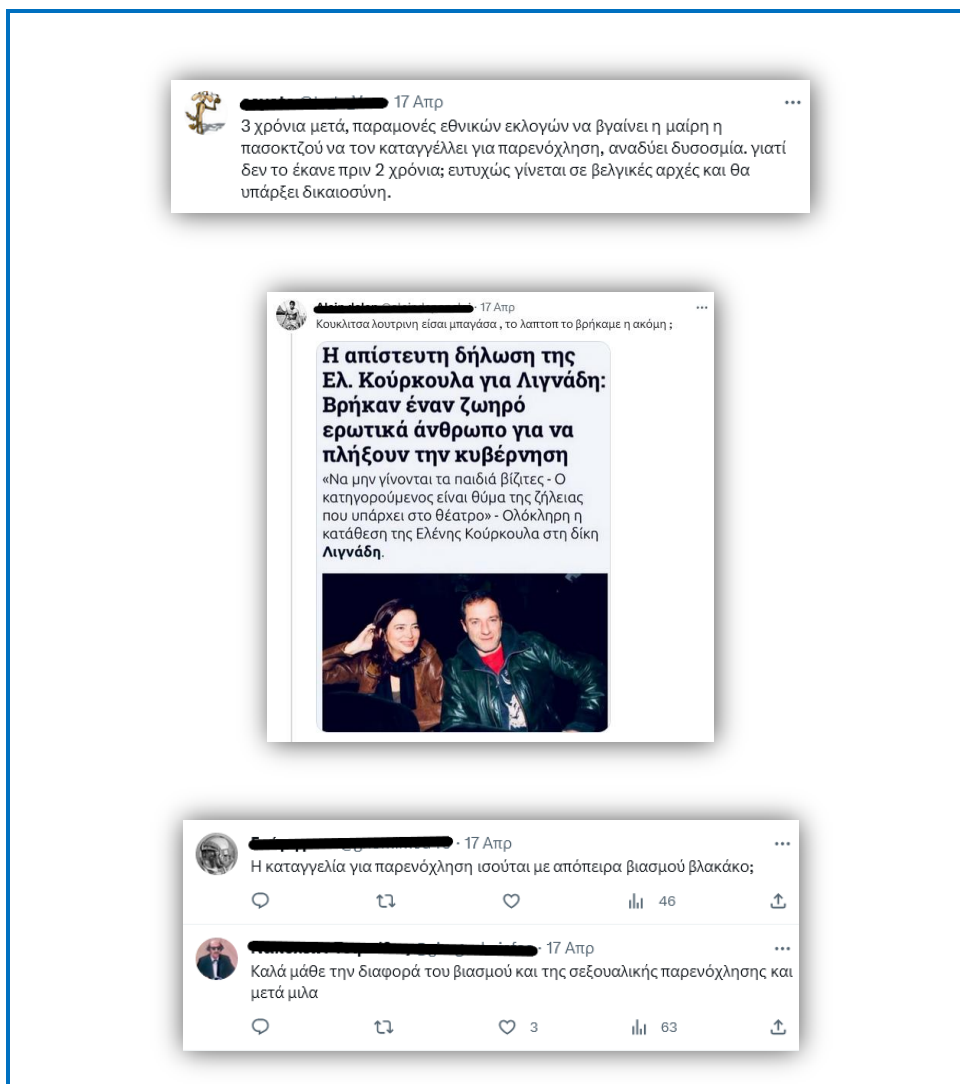
Εικόνα 6: Σχόλια αναρτήσεων που καταγγέλλουν την αδράνεια του κινήματος #metoo

Από τις 10 αναρτήσεις (17,0%) με περιεχόμενο που πολιτικοποιεί το έγκλημα της έμφυλης βίας στο οποίο αναφέρονται, οι 5 αφορούν στον βιασμό 12χρονης στον Κολωνό με φερόμενο δράστη μέλος της ΝΔ. Οι χρήστες των αναρτήσεων εμφανίζονται ιδιαίτερα επικριτικοί απέναντι στην κυβέρνηση καθώς θεωρούν ότι γίνονται προσπάθειες συγκάλυψης του εγκλήματος. Μια από τις αναρτήσεις κατηγορεί την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Δόμνα Μηχαηλίδου για διαπόμπευση του ανήλικου θύματος μέσω διαρροής της διεύθυνσης κατοικίας του. Η γυναικοκτονία της Πολωνής στην Κω επίσης έχει λάβει πολιτική χροιά καθώς σε μια ανάρτηση θίγεται η αποσιώπηση του γεγονότος εξαιτίας της προεκλογικής περιόδου ενώ σε άλλη αφήνονται αιχμές για τον ΣΥΡΙΖΑ που ασχολείται με τις συναυλίες του Βασίλη Παπακωνσταντίνου. Στον ΣΥΡΙΖΑ απευθύνεται και η ανάρτηση σχετικά με την παραίτηση του Ευρωβουλευτή Αλέξη Γεωργούλη μετά τις κατηγορίες βιασμού και σωματικής βλάβης εναντίον της Ελένης Χρονοπούλου εκπρόσωπου του ΠΑΣΟΚ στην προεδρία των Ευρωπαϊών Σοσιαδημοκρατών – Party of European Socialists (PES).

Εικόνα 7: Αναρτήσεις σχετικά με πολιτικοποίηση εγκλήματος έμφυλης βίας

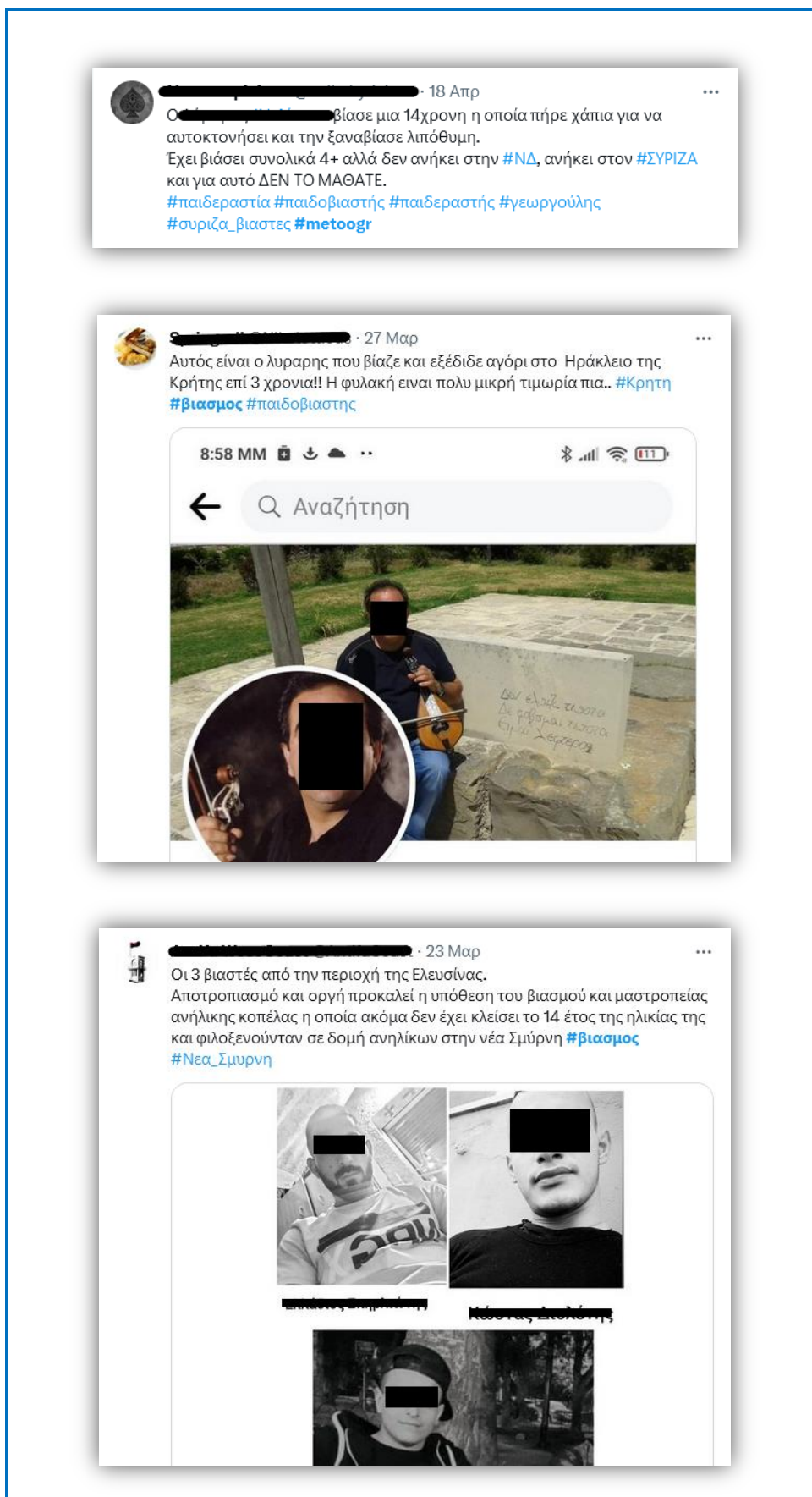
Συνολικά υπάρχουν 37 σχόλια τα οποία είναι ισομοιρασμένα σε αυτά που συμφωνούν και σε αυτά που διαφωνούν με τις αναρτήσεις. Τα περισσότερα αρνητικά σχόλια συγκέντρωσε η ανάρτηση για τον Γεωργούλη καθώς γίνεται σύγκριση με τα εγκλήματα του Λιγνάδη που ανήκει στον χώρο της ΝΔ, κατηγορείται η Χρονοπούλου για τον χρόνο που κατήγγειλε τον Γεωργούλη καθώς συμπίπτει με την προεκλογική περίοδο, ενώ αξιοσημείωτη είναι η προσπάθεια μείωσης της σοβαρότητας του εγκλήματος από δυο χρήστες λέγοντας ότι η παρενόχληση είναι υποδεέστερη του βιασμού.

Εικόνα 8: Σχόλια αναρτήσεων που καταγγέλλουν την αδράνεια του κινήματος #metoo

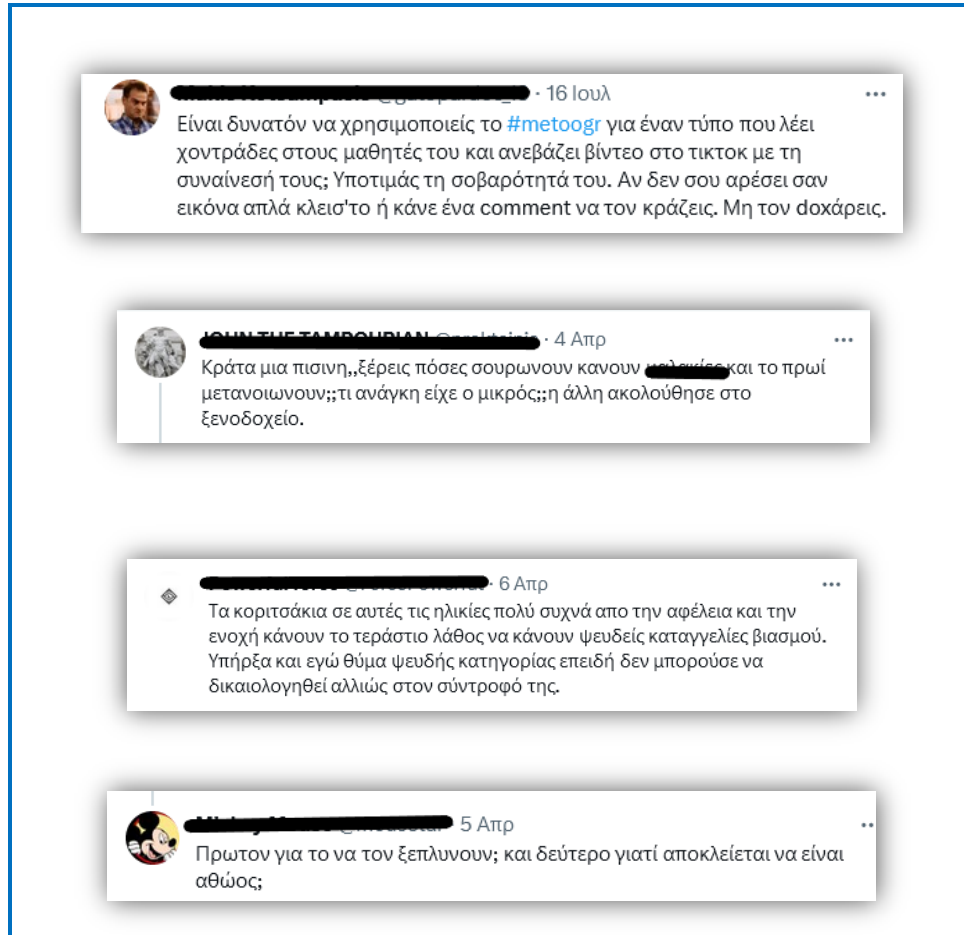
5.2.3 Καταγγελία με γνωστοποίηση στοιχείων δράστη

Καταγγελίες με δημοσιοποίηση στοιχείων του καταγγελλόμενου θύτη συναντάμε σε 8 αναρτήσεις (ποσοστό 13,0%). Οι καταγγελίες αφορούν εγκλήματα σε βάρος ανηλίκων με εξαίρεση 1 καταγγελία βιασμού 19χρονης στο Ρέθυμνο από τον σύντροφό της. Συγκεκριμένα υπάρχουν 5 καταγγελίες βιασμού, 1 καταγγελία για σωματεμπορία και 1 καταγγελία για σεξουαλική παρενόχληση. Όλες οι αναρτήσεις αναφέρουν το ονοματεπώνυμο και την επαγγελματική ιδιότητα των καταγγελλόμενων δραστών, ενώ σε 6 από αυτές υπάρχει και η φωτογραφία τους. Σε μια καταγγελία συνδέεται η κομματική ταυτότητα του δράστη με το γεγονός ότι δεν έχει γνωστοποιηθεί ευρέως το συμβάν.

Εικόνα 9: Αναρτήσεις με καταγγελίες στις οποίες γνωστοποιούνται τα στοιχεία των δράστών

Σε σύνολο 35 σχολίων επί των αναρτήσεων μόνο 1 αποδίδει ευθύνες στα θύματα βιασμού, 1 σχόλιο αναφέρει ότι η λεκτική σεξουαλική παρενόχληση δεν συνιστά μορφή έμφυλης βίας ενώ υπάρχουν 8 σχόλια δυσπιστίας για την φερεγγυότητα της 19χρονης καταγγέλλουσας βιασμού στο Ρέθυμνο.

Εικόνα 10: Σχόλια επί των καταγγελιών στις οποίες γνωστοποιούνται τα στοιχεία των δράστών

5.2.4 Καταγγελίες χωρίς γνωστοποίηση στοιχείων δράστη

Στο δείγμα μας υπάρχουν 5 καταγγελίες σεξουαλικών εγκλημάτων (ποσοστό 8,0%) στις οποίες δεν δημοσιοποιούνται τα στοιχεία του δράστη. Από τις καταγγελίες αυτές 3 γίνονται από τα ίδια τα θύματα και συγκεκριμένα δύο γυναίκες και έναν χρήστη με άγνωστη ταυτότητα. Πρόκειται για 2 καταγγελίες σεξουαλικής παρενόχλησης από άντρα και 1 καταγγελία κακοποίησης από άντρα. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε αν τα θύματα έχουν καταφύγει στις αστυνομικές αρχές και στην δικαιοσύνη. Στην ανάρτηση της παρενόχλησης υπάρχει 1 σχόλιο από κάποιον χρήστη που παραθέτει παρόμοια εμπειρία λεκτικής σεξουαλικής παρενόχλησης από άγνωστο ενώ βρισκόταν σε πάρκο αναψυχής. Υπάρχει 1 ειρωνικό σχόλιο «τι τραβάτε και εσείς

οι όμορφες» καθώς και 1σχόλιο από γυναίκα η οποία αμφισβητεί την ύπαρξη του συμβάντος και κατηγορεί την καταγγέλλουσα. Τα σχόλια στην ανάρτηση της κακοποίησης είναι απενεργοποιημένα από τον χρήστη.

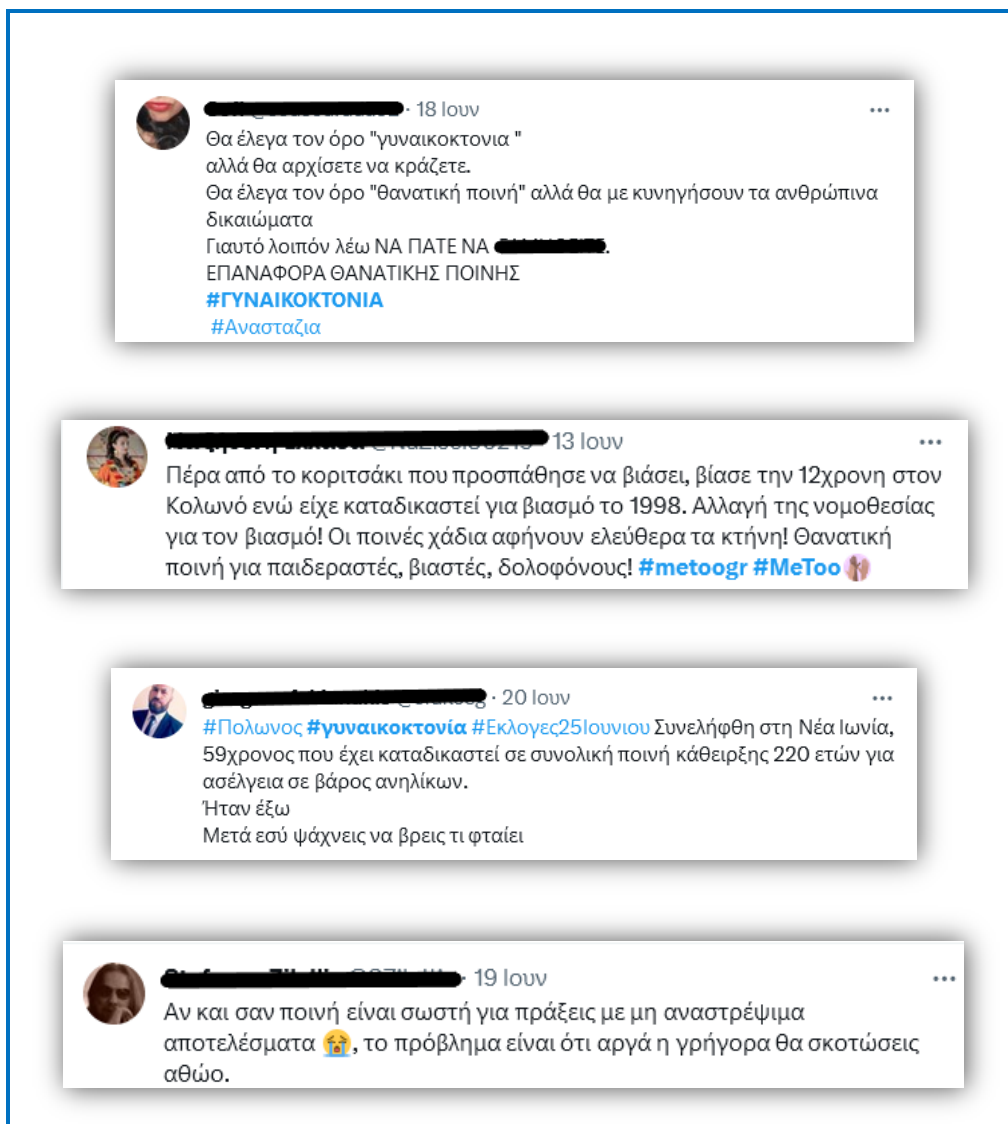

Εικόνα 11: Αναρτήσεις και σχόλια επί των καταγγελιών στις οποίες δεν γνωστοποιούνται τα στοιχεία των δραστών

Οι υπόλοιπες 2 αναρτήσεις αφορούν σε 2 υποθέσεις βιασμού και μαστροπείας ανηλίκων. Τα σχόλια που συνοδεύουν τις εν λόγω αναρτήσεις στο σύνολό τους καταδικάζουν τις εγκληματικές πράξεις και μάλιστα 2 εξ αυτών αιτούνται την επιβολή της ποινής του ευνουχισμού και 2 αιτούνται την επιβολή της ποινή του απαγχονισμού.

5.2.5 Αίτημα για αυστηροποίηση ποινών για τα εγκλήματα έμφυλης βίας και Ρατσισμός

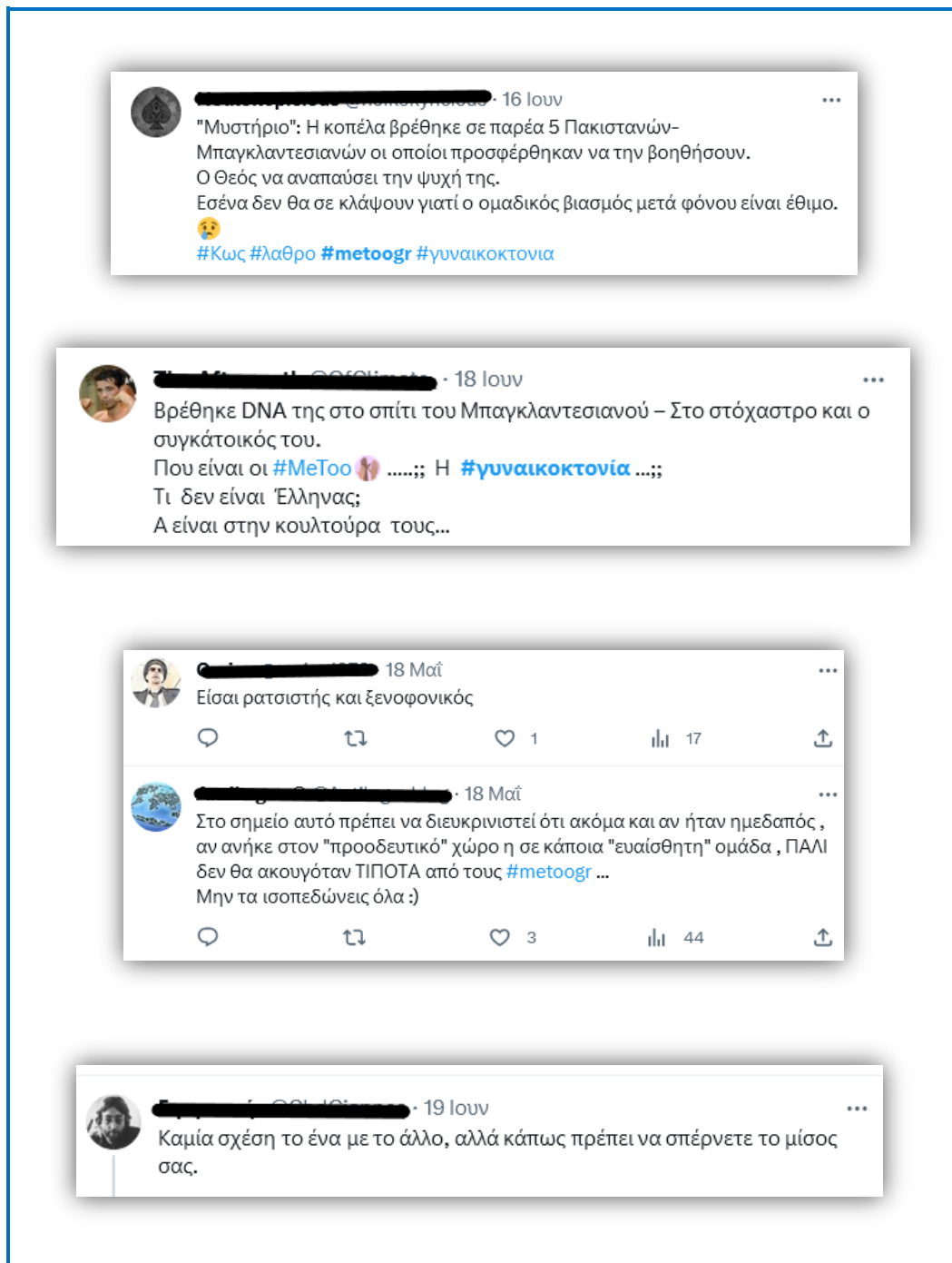
Το θέμα της αυστηροποίησης των ποινών το συναντάμε σε 4 αναρτήσεις (7,0%) για διαφορετικά περιστατικά και μορφές έμφυλης βίας. Η περισσότερο δημοφιλής ανάρτηση ανήκει σε γυναίκα χρήστη και κάνει λόγο για την επαναφορά της θανατικής ποινής σε εγκλήματα όπως αυτό της γυναικοκτονίας της Πολωνής Αναστάζιας στην Κω. Σε άντρες ανήκουν οι αναρτήσεις που κάνουν αναφορά σε καταδικασμένους δράστες για ασέλγεια σε βάρος ανηλίκων που πλέον κυκλοφορούν ελεύθεροι, βρίσκοντας σύμφωνους το σύνολο των 11 χρηστών που σχολίασαν τις αναρτήσεις τους. Μια ανάρτηση αφορά στον βιασμό της 12χρονης από τον Κολωνό, από δράστη που είχε καταδικαστεί στο παρελθόν για βιασμό. Συνολικά τα περισσότερα σχόλια επί των αναρτήσεων είναι θετικά προσκείμενα στην αυστηροποίηση των ποινών αλλά κυρίως όταν πρόκειται για φόνο ή παιδοφιλία. Η μοναδική αντίδραση αφορά στο ενδεχόμενο καταδίκης αθώου σε θάνατο.

Εικόνα 12: Αναρτήσεις και σχολιασμός σχετικά με το αίτημα την αυστηροποίηση των ποινών για τα εγκλήματα έμφυλης βίας

Ισαριθμες είναι οι αναρτήσεις του δείγματός μας που έχουν θέμα τον ρατσισμό (4 αναρτήσεις/ποσοστό 7,0%). Από αυτές 3 αναφέρονται στην γυναικοκτονία της Πολωνής Ανασταζίας στην Κω με δράστη έναν άνδρα από το Μπαγκλαντές και 1 αναφέρεται σε βιασμό ανήλικης από Πακιστανό. Τις αναρτήσεις συνοδεύουν 19 σχόλια εκ των οποίων τα 11 είναι ρατσιστικής φύσεως για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες που εισέρχονται στην χώρα και διαπράττουν εγκλήματα σεξουαλικής φύσεως ως αποτέλεσμα της κουλτούρας τους. Μόνο 2 από τα σχόλια θεωρούν ότι η καταγωγή του δράστη δεν παίζει ρόλο στην τέλεση εγκλημάτων σεξουαλικής φύσεως και κρίνουν την ανάρτηση ρατσιστική, ενώ υπάρχει 1 σχόλιο που αποδίδει κομματική ταυτότητα στους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων και 1 σχόλιο για την αδράνεια

του κινήματος #metoo όταν ο δράστης είναι ρομά ή ανήκει σε αριστερό κομματικό χώρο.

Εικόνα 13: Αναρτήσεις και σχολιασμός ρατσιστικών αναρτήσεων για τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων

5.3 Συνεντεύξεις με «ΤΟ ΜΩΒ», το «*Strong me*» και το «Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας»

Για τις συνεντεύξεις μας δημιουργήσαμε ένα ερωτηματολόγιο ανοικτών ερωτήσεων το οποίο επιμερίζεται σε 3 άξονες. Ο 1^{ος} άξονας αφορά στην ένταση, στην ροή και στον τρόπο με τον οποίο οι οργανώσεις λαμβάνουν καταγγελίες από θύματα έμφυλης βίας, καθώς και αν αυτές ακολουθώς οδηγούνται στην δικαιοσύνη. Ο 2^{ος} άξονας επικεντρώνεται στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης που χρησιμοποιούνται από τις οργανώσεις και κατά πόσο αυτά έχουν συμβάλει στην ενίσχυση του κινήματος #metoo στην Ελλάδα. Ο 3^{ος} άξονας περιλαμβάνει τις σκέψεις και τις προβλέψεις των συνεντευξιζόμενων για το μέλλον του κινήματος αλλά και τις προτάσεις τους για τα κίνητρα που χρειάζονται τα θύματα έμφυλης βίας, προκειμένου να σπάσουν την σιωπή τους.

5.3.1 Άξονας 1^{ος} – Καταγγελίες θυμάτων έμφυλης βίας και διακρίσεων

Σύμφωνα με την αντιπρόεδρο του «ΜΩΒ» κ^α Σίσσυ Βωβού, το σωματείο κατά τον περασμένο χρόνο έλαβε περίπου 10 καταγγελίες έμφυλης βίας και διακρίσεων βάσει φύλου, εκ των οποίων δύο προερχόμενες από γυναίκες μετανάστριες. Οι καταγγελίες στο «ΜΩΒ» έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια και αυτό οφείλεται στην ενθάρρυνση των γυναικών εξαιτίας της δημοσιότητας που έχουν λάβει οι υποθέσεις του #metoo αλλά και στο ότι η οργάνωση έχει γίνει περισσότερο γνωστή στο ευρύ κοινό εξαιτίας των συχνών της παρεμβάσεων. Οι καταγγελίες κατά βάση (7 στις 10 περιπτώσεις), λαμβάνονται μέσω του *e-mail*: info@tomov.gr, και λιγότερο μέσω τηλεφώνου ή μηνυμάτων. Αρκετές από τις καταγγελίες οδηγούνται στην δικαιοσύνη, ωστόσο η δικαστική τους εξέλιξη είναι χρονοβόρα.

Στο «*Strong me*» οι καταγγελίες λαμβάνονται ποικιλοτρόπως, ήτοι δια ζώσης, με *e-mail* μέσω του info@strong-me.com, αλλά και μέσω των ΜΚΔ που διαθέτει στο *Facebook*: <https://www.facebook.com/strongmewoman>, και στο *Instagram*: https://www.instagram.com/strongme_woman/, Ιδιαίτερη αύξηση των

καταγγελιών παρατηρείται σε περιόδους εορτών, διακοπών και αργιών διότι οι θύτες εκ των πραγμάτων περνούν περισσότερο χρόνο με τα θύματά τους με αποτέλεσμα να πυροδοτούνται περισσότερα περιστατικά. Οι καταγγελίες που λαμβάνονται αφορούν σε σεξουαλικές παρενοχλήσεις σε δημόσιους ή εργασιακούς χώρους, ενδοοικογενειακή και συντροφική βία, απειλές, ξυλοδαρμούς, βιασμούς, σχολικούς εκφοβισμούς και τον τελευταίο χρόνο καταγγελίες από θύματα που αυτοπροσδιορίζονται ως “νομικά κακοποιημένες“, αφού μετά την καταγγελία τους, κακοποιούνται εκ νέου από τις δικαστικές αποφάσεις και δεν δικαιώνονται. Από αυτές ελάχιστες ακολουθούν τη νομική οδό.

Στο «Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας» οι καταγγελίες λαμβάνονται είτε αυτοπροσώπως, είτε μέσω τρίτου όπου και πάλι όμως ακολουθεί διασταύρωση και κατ' ιδίαν επικοινωνία με το θύμα. Δεν υπάρχει συστηματική περιοδική καταγραφή των καταγγελιών, όμως κατά τα τελευταία 4 έτη το Κέντρο έχει λάβει περίπου 250 καταγγελίες για έμφυλη βία. Οι καταγγελίες λαμβάνονται

κυρίως δια ζώσης ή μέσω τηλεφώνου και οι περισσότερες από αυτές ενσωματώνονται ακολούθως στις δικογραφίες ως τεκμήρια υπεράσπισης των θυμάτων.

5.3.2 Άξονας 2^{ος} – Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης των οργανώσεων

«ΤΟ ΜΩΒ» έχει στην κατοχή του λογαριασμό στο *Facebook*: <https://www.facebook.com/tomov.gr> και λογαριασμό στο *Instagram*: <https://www.instagram.com/tomov.gr/>,

όμως παρότι δεν λαμβάνει καταγγελίες μέσω αυτών, πιστεύει ακράδαντα ότι γενικότερα τα ΜΚΔ συμβάλλουν στην ενίσχυση του κινήματος #metoo.

Το «*Strong me*» διαθέτει του εξής λογαριασμούς στο *Facebook* και στο *Instagram*: <https://www.facebook.com/strongmewoman>, https://www.instagram.com/strongme_woman/. Οι περισσότερες καταγγελίες γίνονται μέσω του λογαριασμού στο *Instagram*. Εκεί συνήθως τα θύματα κάνουν την πρώτη τους προσέγγιση και ακολούθως επιλέγουν την τηλεφωνική επικοινωνία για να λάβουν την στήριξη και ενθάρρυνση που επιζητούν. Στο «*Strong me*» είναι πεπεισμένοι ότι τα ΜΚΔ ανέδειξαν το κίνημα #metoo και ότι κατά κάποιον τρόπο συντηρούν την ύπαρξη του.

Το «Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας» διαθέτει λογαριασμούς στο *Facebook*, στο *Instagram* και στο *X*: <https://www.facebook.com/p/Kentro-Gunaikon-Karditsas>, https://www.instagram.com/kentro_gunaikon_karditsas/, και <https://twitter.com/womencentrekard>, αντίστοιχα. Δεν λαμβάνει καταγγελίες μέσω αυτών παρά μόνο αιτήματα μέσω του *Messenger* (εφαρμογή του *Facebook*) που αφορούν σε για πληροφόρηση και ενημέρωση επί των παρεχόμενων υπηρεσιών και δράσεων του Κέντρου. Ομοίως και το Κέντρο πιστεύει στην δύναμη των ΜΚΔ τα οποία παρέχουν έγκυρη και έγκαιρη δημοσιοποίηση των περιστατικών έμφυλης βίας. Θεωρεί δε ότι έχουν διαδραματίσει ρόλο στην ανάληψη δημοσίων δράσεων στο πλαίσιο και των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και στο ετήσιο κρατικό προγραμματισμό καθώς πλέον υφίστανται δράσεις ευαισθητοποίησης της κοινωνίας για τα ζητήματα της έμφυλης βίας και την καταπολέμηση των πατριαρχικών στερεοτύπων.

5.3.3 Άξονας 3^{ος} –Σκέψεις και Προβλέψεις για το κίνημα #metoo

Σε ένα από τα βασικότερα κίνητρα ενθάρρυνσης των θυμάτων έμφυλης βίας, αναγάγει «ΤΟ ΜΩΒ» την εξυγίανση του εγχώριου δικαστικού συστήματος ως προς την διάρκεια εκδίκασης των υποθέσεων έμφυλης βίας, καθώς και τον επιμερισμό

του κόστους των δικαστικών εξόδων από το κράτος. Σημαντική είναι και η διασφάλιση στέγης, κοινωνικής και επαγγελματικής αποκατάστασης των θυμάτων και των τέκνων τους. Οι προβλέψεις του «ΜΩΒ» για το μέλλον του κινήματος είναι αισιόδοξες, καθώς πλέον οι συνειδήσεις των θυμάτων αλλά και ολόκληρης της κοινωνίας έχουν επηρεαστεί θετικά. Έχουν τεθεί ποινικά όρια για τους παρενοχλητές και τους βιαστές, και υπάρχει ενθάρρυνση των γυναικών για καταγγελία ακόμα και μικρών παρενοχλήσεων που μέχρι πρότινος θεωρούνταν «κανονικότητα». Υπάρχουν όμως πολλαπλά αιτήματα από το γυναικείο φεμινιστικό κίνημα για ζητήματα βίας και ισότητας, τα οποία η πολιτεία θα πρέπει να ικανοποιήσει.

Η μέριμνα κάλυψης των δικαστικών εξόδων των θυμάτων προτείνεται και από το «Strong me», όπως και η δημιουργία ενός διευρυμένου πλαισίου επαγγελματικής απασχόλησης τους. Για να μπορέσουν δε τα θύματα να σπάσουν την σιωπή τους και να εγκαταλείψουν το κακοποιητικό περιβάλλον είναι απαραίτητη η αυστηροποίηση και η εφαρμογή των ποινών. Το κίνημα #metoo δεν έχει νομική υπόσταση, είναι όλες και όλοι όσοι εργάζονται στο πεδίο, διεκδικούν και αγωνίζονται στον δρόμο που χάραξε η Σοφία Μπεκατώρου και η Ζέτα Δούκα, που παρά τις επιπτώσεις έδωσαν ορατότητα στην έμφυλη βία και έσπασαν τον «κύκλο της σιωπής».

Σύμφωνα με το «Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας» η εχεμύθεια είναι το βασικότερο κίνητρο για να μπορέσουν τα θύματα της έμφυλης βίας να μιλήσουν, όπως και η διασφάλιση ότι θα λάβουν την κατάλληλη πληροφόρηση και υποστήριξη από τις επίσημες δομές. Το Κέντρο υπογραμμίζει τον θετικό αντίκτυπο που είχε η καταγγελία της Σοφίας Μπεκατώρου, στην απενεχοποίηση των

γυναικών και στην όρθωση του αναστήματός τους απέναντι σε κάθε μορφής έμφυλης βίας. Ωστόσο θεωρεί ότι θα πρέπει να υπάρχουν και να αναπτύσσονται δομές, ήτοι Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες για την στήριξη των θυμάτων απ' άκρη σ' άκρη σε όλη την ελληνική επικράτεια, με την κρατική μέριμνα για την διαρκή και απρόσκοπτη χρηματοδότηση αυτών.

Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα

Συμπεράσματα από την έρευνα και τις συνεντεύξεις

Κατά τον πρώτο χρόνο της εμφάνισης του κινήματος #metoo στην Ελλάδα η δημοσιότητα που έλαβε στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης δημιούργησε μια δυναμική και ένα κλίμα αισιοδοξίας για την εξέλιξή του. Αυτό καταδεικνύει η άμεση αντίδραση των χρηστών του *Instagram* για το περιστατικό προσβολής του σώματος μιας κοπέλας από γνωστό χορογράφο-*influencer*, δημιουργώντας ένα κίνημα συμπαράστασης στο δικαίωμα κάθε ανθρώπου να φορά ό,τι θέλει και να αγαπά το σώμα του χωρίς να ντρέπεται γι' αυτό. Βλέπουμε τα άμεσα αντανakλαστικά της ελληνικής κοινωνίας, η οποία είναι πλέον σε θέση να αναγνωρίζει την λεκτική βία απέναντι σε μια γυναίκα ως μια από τις μορφές έμφυλης βίας και να την κατακρίνει ως απαράδεκτη. Η επικοινωνία του περιστατικού στα ΜΚΔ έγινε από διαφορετικούς ρόλους χρηστών όπως διασημότητες, ιδιώτες και οργανισμούς. Ωστόσο πρωτοφανής ήταν η εμπλοκή των εταιρειών ένδυσης, επίπλων και εστίασης, η οποία δεν έτυχε καθολικής αποδοχής από τους χρήστες του μέσου καθώς υπήρξαν σχολιασμοί για την προσπάθεια εμπορευματοποίησης του γεγονότος. Επομένως η έρευνά μας στην μελέτη περίπτωσης του κινήματος #φοράμε_ρίγες στο *Instagram* υποδεικνύει τα διαφορετικά κίνητρα μεταξύ των χρηστών και δη αυτά που αφορούν στην εστίαση της προσοχής και στην ανάληψη δράσης για την υποστήριξη των θυμάτων που βιώνουν κακοποίηση για το σώμα τους αλλά και αυτά που έχουν στόχο την αυτοπροβολή της επωνυμίας του χρήστη και την απόκομιση κέρδους μέσα από την προώθηση των προϊόντων του. Ένα άλλο πόρισμα της περίπτωσης που ερευνήσαμε αφορά στον γυναικείο πληθυσμό του σχολιασμού των αναρτήσεων του δείγματός μας, ο οποίος εμφανίζεται ως ο περισσότερο επικριτικός και αυστηρός στο θέμα της εμφάνισης και του ντυσίματος με βάση τον σωματότυπο, παρά το γεγονός ότι είναι ο μεγαλύτερος αποδέκτης περιστατικών εκφοβισμού για την εμφάνισή του.

Ωστόσο γενικότερα το κίνημα #metoo δεν φαίνεται να εξελίσσεται με την ίδια δυναμική καθώς παρατηρούνται σημεία απόκλισης που την μετασηματίζουν. Στο δείγμα των αναρτήσεων στο «X» κατά την πρόσφατη περίοδο Μάρτιος 2023-Ιούλιος 2023, κυριαρχεί μεν το κύμα συμπαράστασης και ενθάρρυνσης των θυμάτων να σπάσουν την σιωπή τους, αλλά σε μικρό ποσοστό. Υπάρχει έκδηλη δυσφορία

σχετικά με την απραξία του κινήματος, η οποία πολλές φορές αποδίδεται στην αποσιώπηση πολιτικών σκανδάλων και την εξυπηρέτηση πολιτικών σκοπιμοτήτων. Αξιοσημείωτη είναι η συχνότητα με την οποία συναντάμε την υποκατάσταση την θεσμικής δικαιοσύνης από τους χρήστες των Μέσων, οι οποίοι υποκινούμενοι από το «περί δικαίου αίσθημα», αναλαμβάνουν ρόλο δικαστή, καταδικάζουν τον καταγγελλόμενο δράστη και δημοσιοποιούν τα στοιχεία του, καταστρατηγώντας το τεκμήριο της αθωότητά του. Όσο η κυβέρνηση δεν λαμβάνει θέσεις επί των περιστατικών έμφυλης βίας και δεν προβαίνει σε λήψη μέτρων, είτε αυτά αφορούν σε αυστηροποίηση των ποινών είτε σε πολιτικές για την προάσπιση των θυμάτων και την εξάλειψη του φαινομένου της έμφυλης βίας, είναι αναπόφευκτη η κριτική και η αναζήτηση της απόδοσης ευθυνών. Η πολιτική αντιπαλότητα και ο ρατσισμός για τα εγκλήματα με αλλοδαπούς θύτες, αποπροσανατολίζουν το κοινό από τον σκοπό του κινήματος που είναι η ενθάρρυνση των κακοποιημένων θυμάτων, η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας στα ζητήματα έμφυλης βίας και διακρίσεων και η πάταξη της πατριαρχίας η οποία αποτελεί την ρίζα του κακού για τα φαινόμενα κακοποίησης των γυναικών.

Μέσα από την έρευνά μας διαπιστώνουμε την προσπάθεια μετουσίωσης του κοινωνικού μηνύματος #metooGR σε επικριτικά μηνύματα κομματικής αντιπαράθεσης και στόχευσης, με αποτέλεσμα να αποδίδεται πολιτική χροιά στις εκάστοτε υποθέσεις έμφυλης βίας υποσκάπτοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την σοβαρότητά τους. Το κίνημα #metoo ξεκίνησε παγκοσμίως μέσα από την πλατφόρμα του *Twitter* – νυν *X* παρέχοντας την δυνατότητα στα θύματα έμφυλης βίας να μοιραστούν και να διαδώσουν τις προσωπικές τους κακοποιητικές εμπειρίες. Στην Ελλάδα ωστόσο αυτή η διάσταση της αλληλεγγύης δεν είναι εμφανής στο αντίστοιχο #metooGR, όπως αποδεικνύεται και από τις λιγοστές καταγγελίες των θυμάτων στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Όπως διαπιστώσαμε στις συνεντεύξεις με τις φεμινιστικές οργανώσεις τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης έχουν διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην εξάπλωση του κινήματος #metoo όμως τα βασικά κίνητρα που θα επιτρέψουν στα θύματα να «σπάσουν την σιωπή τους» επαφίενται στις κυβερνητικές πολιτικές και στις νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Η θετική αποτίμηση της έρευνάς μας είναι η κατανόηση σε βάθος της ανάγκης των θυμάτων να εισακουστούν ώστε να αναδειχθούν τα φαινόμενα σεξουαλικής

παρενόχλησης και βίας που μέχρι πρότινος βρισκόταν στο περιθώριο του ιδιωτικού και του δημόσιου λόγου και είχαν αποσιωπηθεί. Αυτό που επιζητούν είναι ασφάλεια και δικαίωση. Τα ΜΚΔ μπορούν να συμβάλλουν και στα δύο, ως σύνδεσμοι με τις φεμινιστικές κοινότητες που παράσχουν σημαντικό υποστηρικτικό έργο αλλά και ως σημαντικός πόλος πίεσης για την διαμόρφωση της κοινωνικοπολιτικής πραγματικότητας, μέσα από μεταρρυθμίσεις που θα εξαλείψουν τα στερεότυπα της πατριαρχίας.

Η πάταξη της έμφυλης βίας θα συμβεί όταν η κοινωνία πάψει να την ανέχεται. Μόνο έτσι θα προστατευτούν τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα των μελών που απαρτίζουν την κοινωνία. Η κοινωνία που θα το κάνει αυτό θα έχει αναγνωρίσει την αξία της Διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ και το δικαίωμα της ασφάλειας, της αξιοπρέπειας, της προστασίας του νόμου αλλά κυρίως το ατομικό δικαίωμα στη ζωή. Επομένως είναι αναγκαία η αλλαγή στην αγωγή της κοινωνίας απέναντι στην έμφυλη βία. Το κράτος θα πρέπει να αναλάβει μεν τις ευθύνες του αλλά και εμείς οι ίδιοι έχοντας αναγνωρίσει το πρόβλημα, θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούμε και να δραστηριοποιηθούμε ώστε να καλλιεργήσουμε στην συνέχεια τις συνθήκες για την πάταξη και οριστική εξάλειψη τέτοιων φαινομένων.

Όπως και σε παγκόσμιο επίπεδο έτσι και στα ελληνικά δεδομένα τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης αντανakλούν τις πολιτικές και κοινωνικές συντελούμενες αλλαγές. Λειτουργούν δε ως επιταχυντές των εξελίξεων διασφαλίζοντας τον πολιτικό διάλογο και την επικοινωνία χωρίς όμως να μπορούν να εγγυηθούν για το αποτέλεσμα. Ο κόσμος δεν αλλάζει μόνο μέσα από τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, χρειάζεται να επεκταθεί ο δημόσιος διάλογος και να αναθεωρηθούν οι κοινωνικές αντιλήψεις και πεποιθήσεις για την θέση και τον ρόλο της γυναίκας.

Βιβλιογραφία

- #MeNow_MeToo. (2023). Ανακτήθηκε 18 Ιουλίου 2023 από url <https://menowmetoo.gr>,
- Alaggia, R., & Wang, S. (2020). "I never told anyone until the #metoo movement": What can we "I never told anyone until the #metoo movement": What can we through social media", *Child Abuse & Neglect*, V 103, 104312, Ανακτήθηκε 1 Αυγούστου 2023 από url <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104312>,
- Braithwaite, M., & Στρατηγάκη, Μ. (επιμ.), (2008). *Πολιτικές Ισότητας των Φύλων: Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις και εθνικές πρακτικές*. Αθήνα: Gutenberg
- Brünker, F., Wischnewski, M., Mirbabaie, M., & Meinert, J. (2020). *The Role of Social Media during Social Movements – Observations from the #metoo Debate on Twitter. Proceedings of the 53rd Hawaii International Conference on System Sciences*, Ανακτήθηκε 1 Αυγούστου 2023 από url <https://hdl.handle.net/10125/64030>,
- EUR - Lex, access to European Union law. (2022). *Πρόταση "Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας" COM/2022/105 final*, Ανάκτηση 4 Αυγούστου 2023 από url <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0105&from=EN>,
- EUR - Lex, access to European Union law. (2023). *Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*, Ανακτήθηκε 4 Αυγούστου 2023 από url <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/european-convention-on-human-rights-echr.html>,
- European Union Agency for Fundamental Rights. (2014). *Violence against women: an EU-wide survey. Main results report*. Ανακτήθηκε 4 Αυγούστου 2023 από url <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report#>,
- Hope Spot. (2023). Ανακτήθηκε 25 Αυγούστου 2023 από url <https://www.hopespot.gr>,
- Lifo. (2021). *Κατακραυγή στο Instagram για τον Τάσο Ξιαρχό - Έκανε bullying σε γυναίκα για τα κιλά και τα ρούχα της*. Ανακτήθηκε 31 Αυγούστου 2023 από url <https://www.lifo.gr/now/media/katakraygi-sto-instagram-gia-ton-taso-xiarho-ekane-bullying-se-gynaika-gia-ta-kila-kai-ta>,
- Mason, J. (2003). *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*. (Ν. Κυριαζή, επιστημονική επιμέλεια) Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα Α.Ε.
- Strong Me. (2023). Ανακτήθηκε 25 Αυγούστου 2023 από url <https://strong-me.com>,
- Tilly, C. (2007). *Κοινωνικά κινήματα 1768-2004*. (Θ. Τσακίρης, Μετ.) Αθήνα : Σαββάλας.

- Γενική Γραμματεία Δημογραφικής κ Οικογενειακής Πολιτικής & Ισότητας των Φύλων. (2023α). Ανακτήθηκε 5 Αυγούστου 2023 από url <https://isotita.gr>,
- Γενική Γραμματεία Δημογραφικής κ Οικογενειακής Πολιτικής & Ισότητας των Φύλων (2023β). *Τριμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο 10: Πολιτικές και Δράσεις της ΓΓΔΟΠΠΦ για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών Ανάλυση Στατιστικών Στοιχείων του Δικτύου Δομών και της Γραμμής SOS 15900 της ΓΓΔΟΠΠΦ Ιανουάριος-Μάρτιος 2023*. Ανακτήθηκε 5 Αυγούστου 2023 από url <https://isotita.gr/via-kata-twn-gynaikwn-10o-enimerotiko-deltio/>,
- Διοτίμα. (2023). Ανακτήθηκε 5 Αυγούστου 2023 από url <https://diotima.org.gr/>,
- Ελληνικό Δίκτυο Γυναικών Ευρώπης. (2023). Ανακτήθηκε 5 Αυγούστου 2023 από url <http://enowhumanrights.gr>,
- Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας. (2023). Ανακτήθηκε 5 Αυγούστου 2023 από url <https://antiviolence-net.eu>,
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. (2023). *Εκθεση - A9-0021/2023. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ σχετικά με την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για τη σύναψη, από την Ευρωπαϊκή Ένωση, της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας*, Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2023 από url https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0021_EL.html#_section1,
- Η Καθημερινή (2021). *Ακυρώθηκε το Συνέδριο Γονιμότητας μετά τις σφοδρές αντιδράσεις*. Ανακτήθηκε 31 Αυγούστου 2023 από url <https://www.kathimerini.gr/society/561398371/akyrothike-to-synedrio-gonimotitas-meta-tis-sfodres-antidraseis/>,
- Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας. (2023). Ανακτήθηκε 25 Αυγούστου 2023 <http://wck.gr/>,
- Μητροπούλου, Α. (2021). «Σπάζοντας τη σιωπή»: Μιντιακές αναπαραστάσεις του #MeToo στην Ελλάδα, στο Media Jokers, *Ελληνικό #MeToo & δημόσιος λόγος*, Ειδικό τεύχος (σσ. 25-32). Αθήνα: Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών ΕΝΑ.
- Μηχανή του Χρόνου. (2023). *Πώς γεννήθηκε η φράση MeToo. Η ντροπή της ακτιβίστριας, όταν αρνήθηκε να ακούσει μια 13χρονη που είχε βιαστεί, έγινε η αιτία για το παγκόσμιο σύνθημα*. Ανακτήθηκε 8 Αυγούστου 2023 από url <https://www.mixanitouxronou.gr/pos-gennithike-i-frasi-metoo-tarana-burke/>,
- Μπουκάλα , Σ., (Επιμ. Έκδοσης) & Στάμου, Α. (Επιμ. Έκδοσης). (2020). *Κριτική Ανάλυση Λόγου, (Απο) δομώντας την ελληνική πραγματικότητα*. Αθήνα: νήσος.
- Νικολάου, Κ. (2022). *Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις με τη χρήση των Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφορίας (ΤΠΕ): Τάσεις και Προοπτικές των Μεθόδων Έρευνας από και μέσω Διαδικτύου*. Open Education-The Journal for Open and

Distance Education and Educational Technology, Volume 18, Number 1, 290-315.

Παπαθανασίου, Ν., (Επιμ. Έκδοσης) & Χρηστίδη, Ό., (Επιμ. Έκδοσης). (2020). *Συμπερίληψη & Ανθεκτικότητα, Βασικές Αρχές Ψυχοκοινωνικής Στήριξης σε Θέματα Σεξουαλικού Προσανατολισμού, Ταυτότητας, Έκφρασης και Χαρακτηριστικών Φύλου*. Αθήνα: Gutenberg.

Παπαθανασόπουλος, Σ. (2020). *Ανάμεσα σε 4 Οθόνες*. Αθήνα: Καστανιώτη Α.Ε.

Στάϊου, Ε.-Ρ. (2019). *Το Πλαίσιο και τα Μοντέλα Επικοινωνίας των Αυτο-οργανωμένων Πρωτοβουλιών Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Μια Συμβολή στη Συζήτηση περί Κοινωνικού Κράτους*. Αθήνα: Παπαζήση.

Συμβούλιο της ΕΕ και Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. (2023). *Μέτρα της ΕΕ για τον τερματισμό της βίας κατά των γυναικών*. Ανακτήθηκε 9 Αυγούστου 2023 από url <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-measures-end-violence-against-women/>,

Συμβούλιο της Ευρώπης, (2011). *Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας*. Σειρά Συνθηκών – Αριθ. 210. Ανακτήθηκε 8 Αυγούστου 2023 από url <https://rm.coe.int/1680462536>,

Συντακτική ομάδα ertnews.gr. (2021). *Η συγκλονιστική εξομολόγηση της Σοφίας Μπεκατώρου για τη σεξουαλική κακοποίησή της*. Ανάκτηση από <https://www.ertnews.gr/eidiseis/ellada/kinonia/i-sygklonistiki-exomologisi-tis-sofias-mpekatoroy-gia-ti-sexoyaliki-kakopoiisi-tis/>,

Το Μωβ. (2023). Ανακτήθηκε 5 Αυγούστου 2023 από url <https://tomov.gr>,

Διαδικτυακοί Τόποι / Ιστοσελίδες

<http://enowhumanrights.gr>,

<https://antiviolence-net.eu>,

<https://diotima.org.gr/>,

<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104312>,

<https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/european-convention-on-human-rights-echr.html>,

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0105&from=EN>,

<https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report#>,

<https://hdl.handle.net/10125/64030>,

<https://isotita.gr>,

<https://menowmetoo.gr>,

<https://rm.coe.int/1680462536>

<https://strong-me.com>,

<https://tomov.gr>,

<http://wck.gr/>,

<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-measures-end-violence-against-women/>,

<https://www.ertnews.gr/eidiseis/ellada/kinonia/i-sygklonistiki-exomologisi-tis-sofias-mpekatoroy-gia-ti-sexoyaliki-kakopoiisi-tis>,

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0021_EL.html#_section1,

<https://www.hopespot.gr/index.php/hopespot>,

<https://www.kathimerini.gr/society/561398371/akyrothike-to-synedrio-gonimotitas-meta-tis-sfodres-antidraseis/>,

<https://www.lifo.gr/now/media/katakraygi-sto-instagram-gia-ton-taso-xiarho-ekane-bullying-se-gynaika-gia-ta-kila-kai-ta>,

<https://www.mixanitouxronou.gr/pos-gennithike-i-frasi-metoo-tarana-burke/>,

Στα Παρατήματα Α και Β που ακολουθούν, για λόγους προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της ανωνυμίας, έχουμε καλύψει τα στοιχεία και τα πρόσωπα των χρηστών καθώς και των καταγγελλόμενων προσώπων. Επίσης έχουμε αποκρύψει τις υβριστικές λέξεις και τις χυδαίες εκφράσεις.

Παράρτημα Α

Οι δημοφιλέστερες αναρτήσεις #φοράμε_ρίγες στο Instagram

Αναρτήσεις ατόμων & οργανισμών

Αναρτήσεις εταιρειών

Σχόλια

93 εβδ.
Μπράβο που προβάλλετε την παχυσαρκία και την τεμπελιά ως κάτι φυσιολογικό. Ρε που έφτασε η κοινωνία μας!!
Απάντηση

97 εβδ.
εγώ θα σου έλεγα να χάσεις κιλά για το καλό της υγείας σ bro
Απάντηση

97 εβδ.
Συνταγή για βάφλες όποιος θέλει μου στέλνει Chat
Απάντηση

97 εβδ.
👍👍👍
Απάντηση

98 εβδ.
Emena den me peirazon ta kila sou apla exeis stithe san gay
Απάντηση

98 εβδ.
Αληθεια τώρα αυτη η εικονα σας αρεσει;;;
Απάντηση

98 εβδ.
👍👍👍
Απάντηση

98 εβδ.
Καλό το μνημα που θέλετε να περάσετε... Αλλά με λάθος προσέγγιση στη φώτο η κοπέλα έχει κακόγουστο ντύσιμο κ δεν την κολακεύει... Οι γεματουλες πρέπει να είμαστε κ κομψά... Υπάρχουν ρούχα μοντέρνα κ κομψά... Για γεματουλες... Μην γίνουμε κ νούμερα... Πιαστο αλλιώς το θέμα 😊
Απάντηση

98 εβδ.
.
Απάντηση

98 εβδ.
Εντάξει κορίτσια, να φαινόμεστε προσεγμένες και καλόγουστες όμως
Απάντηση

98 εβδ.
👍👍👍👍👍👍 Ας εκμεταλλευομε την φασαρια να βγαλομε λεφτα
Απάντηση

98 εβδ.
👍👍👍
Απάντηση

98 εβδ.
Μπράβο σας 🍷
Απάντηση

98 εβδ.
👍👍👍
Απάντηση

98 εβδ.
👍👍👍
Απάντηση

98 εβδ.
Marketing άλλου επιπέδου! Respect 🍷
Απάντηση

69 εβδ.
Σαν πρώην χοντρός που είμαι, πιστευω πως απλά προσπαθείς να αγαπήσεις αυτό που είσαι διότι δεν μπορείς να το αλλάξεις... Και μην κοροϊδεύομαστε δεν νομίζω να σε χάλαγε το να ήσουν 20 30 κιλά λιγότερο. Απλά ζουμε σε έναν κόσμο που προσπαθεί να αγαπήσει ότι κακό έχει γιατί δεν μπορεί να το αλλάξει (no hate)
Απάντηση

89 εβδ.
Είσαι απλά πανέμορφος !! Το πιο ωραίο μήνυμα έδωσες !! Ανέβασε το κ τικ tok please! ❤️
Απάντηση

98 εβδ.
Είσαι απλά πανέμορφος εσωτερικά και εξωτερικά!!!!!!Respect my beautiful creature👍👍👍
Απάντηση

98 εβδ.
Αποτελείς έμπνευση και ασκέις επιρροή!
Thank you for raising your voice ❤️
Απάντηση

98 εβδ.
Να φοράμε ότι μας αρέσει! Αλλα οταν μας κοιτάνε να μην αναρωτιωμαστε τι φταίει, δεν είναι ολα για όλους 😊
Απάντηση

98 εβδ.
Σιγά!!!
Απάντηση

98 εβδ.
👍👍👍
Απάντηση

98 εβδ.
👍👍
Απάντηση

98 εβδ.
Τι χάλι είναι αυτό?! Όλο όμως συνολικά και περισσότερο από όλα ο συνδυασμός, το ντύσιμο, η φωτογραφία...🙄
Απάντηση

98 εβδ.
Fem positivity για όλες και για πάντα! ❤️👍👍👍
Απάντηση

98 εβδ.
Μόλις σας πούλησαν κάτι για να βγάλουν λεφτά και εσείς τους χειροκροτατε...μάγκες θα ήταν να κάνανε δωρεάν κάποια καμπάνια για το μπουλινγκ ή κάτι άλλο. Όχι να σας πουλήσουν ένα ακόμα προϊόν...
Απάντηση

98 εβδ.
Συγχαρητήρια στο marketing team 🍷👍
Απάντηση

98 εβδ.
Βραβο στην IKEA για το ευαισθητοποιημένο marketing ❤️
Απάντηση

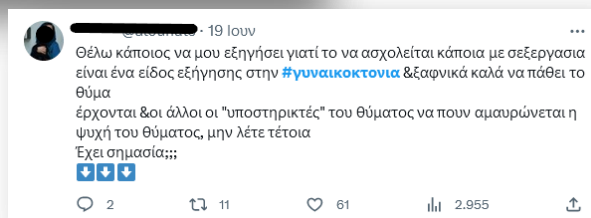
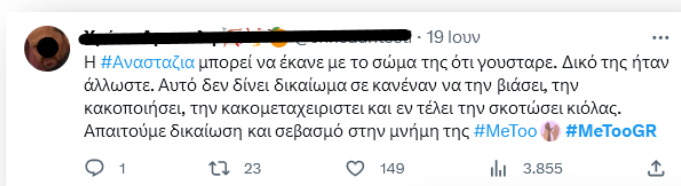
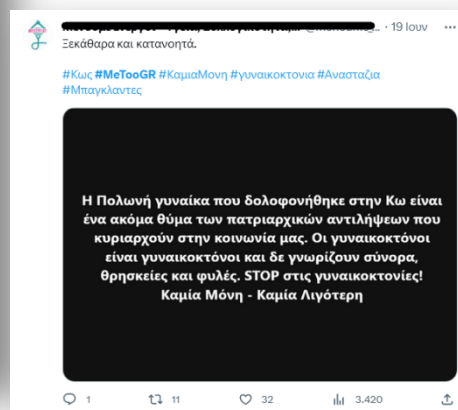
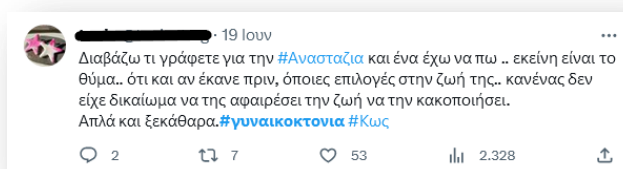
98 εβδ.
Μπράβο στα παιδιά του marketing. Είστε υπέροχοι IKEA 😊
Απάντηση

Παράρτημα Β

Οι δημοφιλέστερες αναρτήσεις ανά θεματική ενότητα στο «X»

Προάσπιση και ενθάρρυνση θυμάτων

Αναρτήσεις υπεράσπισης θύματος – βιασμός & δολοφονία Πολωνής στην Κω

Λοιπές αναρτήσεις

22 Απρ

-Αναρωτηθήκαμε πως συνέχιζε για 3 χρόνια τη ζωή της η καταγγέλουσα όντας στον ίδιο εργασιακό χώρο, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με τον φερόμενο δράστη;
-Αν επιβεβαιωθούν οι καταγγελίες τότε ένας «βίαιος άνθρωπος» παρέμεινε 3 χρόνια ελεύθερος να κάνει τα ίδια ή χειρότερα
#metoo #metooGR

EPT

1 16 55 1.416

24 Απρ

Διαβάζω ξανά και ξανά τη φράση «Αν χρειάζεται και ένας άντρας σαν τον #Γεωργουλής να βιάσει...»
Πείτε μου, ποιος άντρας ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ να βιάσει;
Θέλετε, πράγματι, οι άνδρες, να σας κρεμάσει η κοινωνία την ταμπέλα του εν δυνάμει βιαστή, ανάλογα με την εξωτερική σας εμφάνιση;
#MetooGR

6 36 171 3.893

19 Ιουλ

Αυτός που δολοφόνησε την Άννα, απ' όπου κι αν είναι, είναι ΚΤΗΝΟΣ και ΣΚΟΥΛΗΚΙ. Κι εσείς που λέτε ό,τι τη δολοφόνησε επειδή είναι "Μπαγκλαντεσιανός" (αν είναι αυτός) κι όχι επειδή είναι κτήνος, είστε ΦΑΣΙΣΤΕΣ. Και ΣΚΟΥΛΗΚΙΑ. #γυναικοκτονία

77 63 334 28,3 χιλ.

17 Απρ

"Ο Γεωργουλής είναι ωραίος ρε παιδιά! Γιατί να παρενοχλήσει;"
Πόσες φορές θα πούμε ότι η εξωτερική εμφάνιση και η κοινωνική τάξη δεν σχετίζονται με το αν κάποιος θα έχει παραβατική συμπεριφορά; ΠΟΣΕΣ;
#metooGR #MeToo

1 5 41 2.483

24 Μαΐ

Ζήτησε διαζύγιο και δούλεψε για να ανεξαρτητοποιηθεί οικονομικά και να ξεφύγει από την κακοποίηση, η ίδια και τα παιδιά της. Δεν πρόλαβε. Κάποια στιγμή με κάποιο τρόπο πρέπει να σταματήσει αυτό. Κτήμα δεν είμαστε κανενός.
Φύγε για να σωθείς #γυναικοκτονία

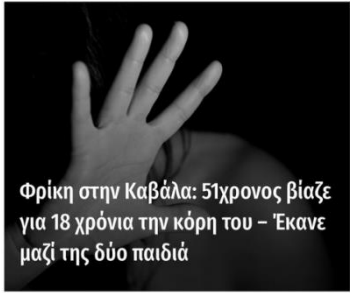

21 242 955 38,1 χιλ.

19 Μαΐ

Τώρα ποιος είναι ο μεγαλύτερος εγκληματίας...?
Ο πα-ΤΕΡΑΣ, ο κοινωνικός πέριγυρος ή οι συγγενείς που για 18 χρόνια και μετά απο 2 γεννες ήταν απλα μια ωραια Δευτερα...?
#Καθλα #βιασμος

Μελαχροινακη @Melaxirinaki11 · 19 Μαΐ
ΔΕΝ...ΔΕΝ #ΒΙΑΣΜΟΣ

Φρίκη στην Καβάλα: 51χρονος βίαζε για 18 χρόνια την κόρη του – Έκανε μαζί της δύο παιδιά

8 6 43 1.965

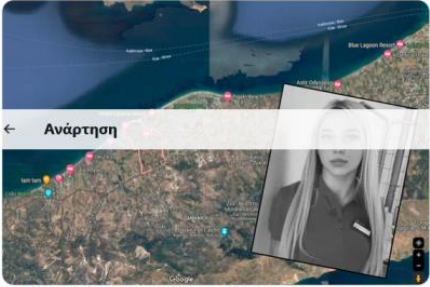
Αδράνεια του κινήματος #metoo Αναρτήσεις

Αν και την έχουν δολοφονήσει εκλεκτοί προσκεκλημένοι λαθροεισβολείς, κανένα φεμινιστικό λόμπυ και καμία αντιρατσιστική μαρξιστική οργάνωση δεν έχει διεξάγει ακόμα συλλαλητήριο διαμαρτυρίας για αυτή τη #Γυναικοκτονία

Πόσο επιλεκτική είναι ποινολογία σας;

#Κως

#MeToo

← Ανάρτηση

✉ *Urbanus II Santa Sede ✉ @SantaSede1095 · 17 Ιουν

Εδώ και λίγες ημέρες αγνοούνται τα ίχνη της 27χρονης άτυχης Πολωνής (μέχρι στιγμής τουλάχιστον) Αναστασίας, η οποία κατά πάσα πιθανότητα έχει αποχθεί στην Κω από Μπαγκλαντεσιανούς λαθρομετανάστες. Η συστημική προπαγανδιστική μηχανή όμως αποσπά την προσοχή του κοινού και την...

10:36 μ.μ. · 18 Ιουν 2023 · 12,4 χιλ. Προβολές

34 Αναδημοσιεύσεις 3 Παραθέσεις 211 Επισημάνσεις "Μου αρέσει"

Πού είστε όλοι εσείς του κινήματος metoo για την 27χρονη Πολωνή Αναστασία στην Κω ???
Σα δε ντρέπεστε ρε υποκριτές με την επιλεκτική ευαισθησία σας!!!
#MeToo #Κως #Αναστασία #Πολωνία #γυναικοκτονία #μεταναστες #ναυαγιο #χιρτητουπατερα #εκλογες2023 #kalytera #jzus

9 10 93 10,2 χιλ.

Φαρίλαος Χλωράκης @kentrikosxaf · 19 Απρ

Η ευαισθησία ορισμένων περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις που εξυπηρετείται κάποιο πολιτικό ή ταξικό αφήγημα
#MeToo #metooGR

1 3 11 539

India - Free Tibet

Να βγάλουμε κανένα άμπε λαλέ για το κίνημα #metooGR γιατί έχει να δώσει σημαία ζωής από τότε που ο Μπαγκλαντεσιανός παραδέχτηκε ότι βίασε την Πολωνή στην Κω.

#metoo με σήμα τον καραγκιόζη.

10:00 μ.μ. · 20 Ιουν 2023 · 1.013 Προβολές

13 Αναδημοσιεύσεις 67 Επισημάνσεις "Μου αρέσει"

Λοχίας Λίνκον Οσπίρ @SMP28861779 · 18 Ιουν

Όλη η Ελλάδα από την Τρίτη παρακολουθεί με τρομο την εξαφάνιση της 27χρονης Αναστασίας...

Όλη?

ΟΧΙ
ένα προοδευτικό Γαλατικό χωριό δικαιωματιστών κινήματιων και φεμινιστριων "δεν έχει ακουσει τίποτα"

#metooGR @ampa_lifo #Κως "Ναι,εισαι μισογυννη" #γυναικοκτονία

5 25 119 5.162

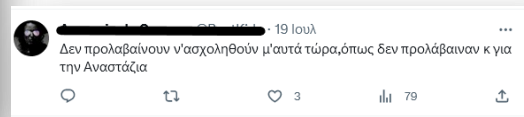
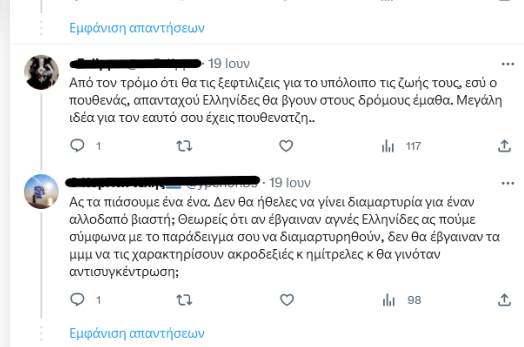
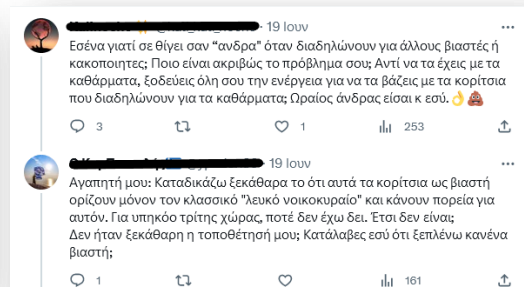
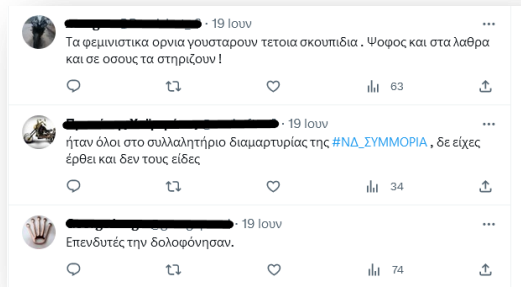
~Για πείτε κορίτσια, ποιος είναι τώρα ο βιαστής; Η μετά τα μάτια δένουμε και το στόμα; Αν δεν δω φεμινιστική αούρια θα σας ξεφτυλίω μια ζωή. Μήπως να πάτε στο #Μπαγκλαντες να μιλήσετε για #παιτριάχια;Α μπα!~

#MeTooGR #Αναστασία #φεμινιστρί #ΝΔ_ΣΙΧΑΜΑΤΑ #Pride2023 #ΣΥΡΙΖΑ #MeToo

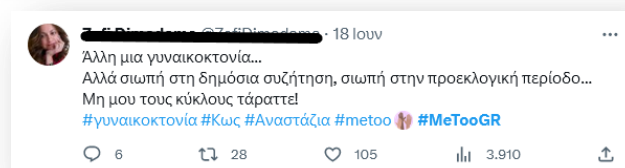
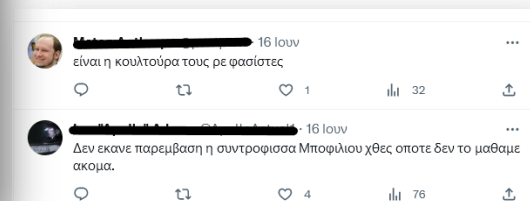
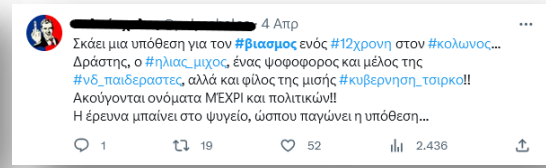
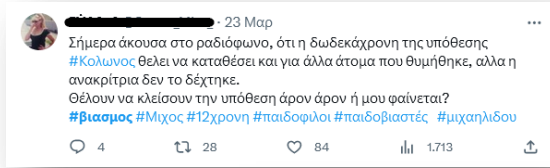

7 10 59 8.697

Σχόλια αναρτήσεων

Πολιτικοποίηση εγκλήματος έμφυλης βίας Αναρτήσεις

Σχόλια αναρτήσεων

Κουκλιτσιά λουτρηνή είσαι μπαγάσα , το λαπτοπ το βρήκαμε η ακόμη ;

Η απίστευτη δήλωση της ΕΛ. Κούρκουλα για Λιγνάδη: Βρήκαν έναν ζωηρό ερωτικά άνθρωπο για να πλιξουν την κυβέρνηση

«Να μην γίνονται τα παιδιά βιζιτες - Ο κατηγορούμενος είναι θύμα της ζήλειας που υπάρχει στο θέατρο» - Ολόκληρη η κατάθεση της Ελένης Κούρκουλα στη δίκη Λιγνάδη.

2 1 4 277

Ριτα την κυρά-Λυ(γ)δία, σύντροφε

Εμφάνιση απαντήσεων

18 Απρ
Προφανώς εμείς δεν συγκάλυπτομε παιδεραστής, αν αποδεχτεί η καταγγελία να πάει φυλακή, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει ούτε Λιγνάδη ούτε Γεωργιάδη ούτε Μίχο ούτε Σοφιανίδη ούτε Αδαμόπουλο ούτε Νταβό

17 Απρ
Η παρενόχληση με ηλίθια είναι βιασμός. Τι σ... έχετε στο κεφάλι σας;

18 Απρ
Το απάντησε...

3 χρόνια μετά, παραμονές εθνικών εκλογών να βγαίνει η μαιφή η πασοκτζού να τον καταγγέλλει για παρενόχληση, αναδίδει δυσσομία, γιατί δεν το έκανε πριν 2 χρόνιας ευτυχώς γίνεται σε βελγικές αρχές και θα υπάρξει δικαιοσύνη.

17 Απρ
Το ΣΥΡΙΖΑ βιαστής δεν μπορεί να ενεργοποιηθεί ακόμα. Στην Νέα Δημοκρατία ενεργοποιήθηκε μετά και τον 3ο παιδεραστή, ο ΣΥΡΙΖΑ έχει λίγο δρόμο ακόμα αλλά θα σας φτάσει πιστεύω

18 Απρ
χαχαχαχα δεν ισοφαρίζει η μαλακία του Γεωργιάδη, αν την έκανε με τους παιδοβιαστές της νδ

17 Απρ
Ποια πασοκτζού

18 Απρ
τον διεγραψαν δεν παραιτήθηκε... αληθεια βρεθήκαν εκ 200 του ... Παντως ο εμφορτζογλου λέει οτι ο ένας απο αυτους ειναι ο ...

Κανένας δεν κατηγορήσε για παρενόχληση ή βιασμό άτομο χωρίς να κατηγορηθεί επίσημα από δικαστήριο... Αυτά είναι για σας τα βοθρολύματα. Αν ο γεωργιάδης έκανε όντως κάτι εμείς θα ζητήσουμε κρέμασμα όχι απλώς να φύγει από κάποιο κόμμα... σε βιαστής μόνο εσείς κότεζ!

17 Απρ
Ε δεν ήταν ο Ν.Γεωργιάδης να πηδάει ανήλικα στη Μολδαβία και να του λεί ο Μητροστάκης κάτω λίγο πίσω να ξεχαστεί το θέμα

17 Απρ
κάτω στην άκρη να περάσει πάντως δεν του είπαν. δεν είναι κανένας παιδοβιαστής η δολοφόνος να τον πάρει και η νδ με γαμωτο ..

17 Απρ
Παρενόχληση αεροσκάφους, μάλλον, στον εναέριο χώρο των Βρυξελλών..

17 Απρ
Η καταγγελία για παρενόχληση ισούται με απόπειρα βιασμού βλακάκος

17 Απρ
Καλά μάθε την διαφορά του βιασμού και της σεξουαλικής παρενόχλησης και μετά μιλά

17 Απρ
μ ανηλικής;

Καταγγελία με γνωστοποίηση στοιχείων δράστη Αναρτήσεις

18 Απρ

Ο [redacted] βίασε μια 14χρονη η οποία πήρε χάπια για να αυτοκτονήσει και την ξαναβίασε λπθθυμη. Έχει βιάσει συνολικά 4+ αλλά δεν ανήκει στην #ΝΔ, ανήκει στον #ΣΥΡΙΖΑ και για αυτό ΔΕΝ ΤΟ ΜΑΘΑΤΕ. #παιδοβιαστής #παιδοβιαστής #γεωργούλης #συριζα_βιαστες #metoogr

τον ANTI α σνιγγορος των τεσσαρων θυματων, ανεφ γελιες, οτι εγιναν απο δυο αδελφες και αλλα δυο κορ ι άλλες περιπτώσεις με σεξουαλική παρενόχληση κορι ται στο σημείο του βιασμού, αλλά ενέκονται στο πλάι ε παρενόχλησης, τον ζαντας πως «είναι πάνω από 7-8 ε, με μια διαρκή παρτία. Η τελευταία καταγγελία έ ου 2021».

ε τον δικηγόρο, «ο καταγγελλόμενος είχε ανέσει με τη αν ήταν σε ηλικία 15 ετών, σε βάρος της οποίας υπήρ η συμπεριφορά από τον καταγγελλόμενο. Η 14χρονη κληία αναίκανση και υπέστη βιασμό από τον σύντροφο ρ».

γνωστό το περιστατικό, η 14χρονη έκανε απόπειρα θ η αδελφή της και είναι εντυπωσιακό πως εκείνη την η ηγε στο σπίτι και επανέλαβε την ίδια συμπεριφορά σε στικά ημελοθύμου κορτασία» συγχαίνοι ο κ. Παντ

38 309 851 45,7 χιλ.

27 Μαρ

Αυτός είναι ο λυραρχος που βίαζε και εξέδιδε αγόρι στο Ηράκλειο της Κρήτης επί 3 χρόνια!! Η φυλακή είναι πολύ μικρή τιμωρία πια.. #κρητη #βιασμος #παιδοβιαστής

8:58 MM

Αναζήτηση

1 21 53 6.865

4 Απρ

Ο γνωστός τραπερ που βίαζε μαζί με τους φίλους του την 19χρονη στο Ρέθυμνο έχει όνομα και λέγεται [redacted] #MeToo #βιασμος

19 262 445 51,9 χιλ.

23 Μαρ

Οι 3 βιαστές από την περιοχή της Ελευσίνας. Αποτροπιασμό και οργή προκαλεί η υπόθεση του βιασμού και μαστροπείας ανήλικης κοπέλας η οποία ακόμα δεν έχει κλείσει το 14 έτος της ηλικίας της και φιλοξενούνται σε δομή ανηλικών στην νέα Σμύρνη #βιασμος #Νεα_Σμυρνη

1 16 14 2.220

14 Ιουλ

Αντιγραφή από το fb και την σελίδα "Μια εποχή στην κόλαση" Ο καθηγητής [redacted] δουλεύει στο φροντιστήριο [redacted] σπου [redacted] & μένει στην [redacted]. Δέχεται & ιδιαίτερα στο σπίτι. #antireport #metoogr

697 comments

Φυσική Ηλεκτρονική Μάθηση

7 10 2

View 5 replies

A Ου ΕΧΩ ΔΕΙ ΤΑΙΝΙΑ ΝΑ ΣΕΚΙΝΑΕΙ ΕΤΣΙ 06-27 Reply 245

addicted to FI Κύριε έχετε αγάφει μου φαίνεται 06-27 Reply 551

SSTAMB9 ...Και κάτω ξεφτυμένα παπούτσια; 06-30 Reply

3 21 31 4.812

Σχόλια αναρτήσεων

5 Απρ
Πρωτον για το να τον ξεπλυνουν; και δεύτερο γιατί αποκλείεται να είναι αθώος;

4 Απρ
Ο υιός του [redacted] (αφροειδικτικού επεξεργαστή, ίσως του πρώτου ράπερ της Ελλάδας), που διατηρεί κέντρο δερματοστοιχίας στην Ελληνωρώσων;

4 Απρ
Αυτό το σκουπίδι να!

4 Απρ
Όμως πως γίνεται να δημοσιεύεται το πόρσιμα του ιατροδικαστή ; δεν αποτελεί ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο; δε ξέρω τι ισχύει αλλά μου φαίνεται περίεργο.

4 Απρ
Έτσι κάνουν τα πλυντήρια

4 Απρ
Κράτα μια πσινη,,ξέρεις πόσες σουρβινοιν κανουν [redacted] και το πρωί μετανοιωνουν;;τι ανάγκη είχε ο μικρός;;ή άλλη ακολούθησε στο ξενοδοχείο.

4 Απρ
Είσαι τέλειος ηλίθιος να ρωτάς τι ανάγκη είχε? Σοβαρά την κάνεις αυτή την ερώτηση?

5 Απρ
Αν και δεν συμπάθη άτομα απο την φαρα των ραπερ φαινεται πως δεν ηταν βιασμος. Εκτος απο τους επιτηδειους υπαρχουν και οι επιτηδεις. Τωρα λεμε πως του κανουν πληηντυριο,αν αποδεικνυσαν το γεγονος θα λεγαμε "να τα ειδατε". Αρα εξαιτιας κρισης θεσμων δεν εχουμε επιστοσση πουθενα

6 Απρ
Τα κοριτσάκια σε αυτές τις ηλικίες πολύ συχνά απο την αφέλεια και την ενοχή κάνουν το τεράστιο λάθος να κάνουν ψευδείς καταγγελίες βιασμού. Υπήρξα και εγώ θύμα ψευδής κατηγορίας επειδή δεν μπορούσα να δικαιολογηθεί αλλιώς στον σύντροφό της.

5 Απρ
No worries, θα τον ξεπλυνουμε και αυτόν παίζοντας τραγούδια του σε παιδικά πάρτυ...

5 Απρ
Ο γιος του [redacted] μόλις είπε στις ειδήσεις για γιο ράπερ που δεν είναι εν ζωή από το 2011,μπαμ έκανε ποιος είναι...

5 Απρ
ο γιος του [redacted]?! πωπω ντροπη

5 Απρ
Δε νομίζω να ισχύει η είδηση

19 Απρ
Ο βλακακος αυτός "βίαζε" 5 χρόνια 2 αδερφές που του είχαν στείλει δύο χιλιάδες σελίδες ερωτικά μηνύματα..Από τον πολύ βιασμό [redacted] οι καημένες.. [redacted]

16 Ιουλ
Είναι δυνατόν να χρησιμοποιείς το #metoo για έναν τύπο που λέει χοντράδες στους μαθητές του και ανεβάζει βίντεο στο tiktok με τη συναίνεσή τους; Υποτιμάς τη σοβαρότητά του. Αν δεν σου αρέσει σαν εικόνα απλά κλεισ'το ή κάνε ένα comment να τον κράξεις. Μη τον δοχάρεις.

Αυστηροποίηση ποινών για τα εγκλήματα έμφυλης βίας Η δημοφιλέστερη ανάρτηση

Θα έλεγα τον όρο "γυναικοκτονία"
αλλά θα αρχίσετε να κράζετε.
Θα έλεγα τον όρο "θανατική ποινή" αλλά θα με κυνηγήσουν τα ανθρωπίνα
δικαιώματα
Γιαυτό λοιπόν λέω ΝΑ ΠΑΤΕ ΝΑ [redacted].
ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΘΑΝΑΤΙΚΗΣ ΠΟΙΝΗΣ
[#ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΑ](#)
[#Ανασταζία](#)

25 40 209 7.980

Και πόσο θα συμφωνήσω μαζί σου. 1 1 7 110

Και κρέμασμα απ' τα @ 24 ώρες. 1 1 6

Αν και σαν ποινή είναι σωστή για πράξεις με μη αναστρέψιμα αποτελέσματα 🙄, το πρόβλημα είναι ότι αργά η γρήγορα θα σκοτώσεις αθώο. 1 1 15

Δεν υπάρχει γυναικοκτονία, υπάρχει ανθρωποκτονία από από την είσοδο παράνομων και εγκληματικών ατόμων στη χώρα τούτη. 1 1 1

Συμφωνώ απόλυτα μαζί σου. ❤️❤️❤️ 1 1 35

Συμφωνώ απόλυτα !..είμαι μαζί σου! 1 1 74

Ωχ θά στην πέσουν κι δικαιωματιστές τού [redacted] 1 3 211

Sofi @sousourada92 · 18 Ιουνίου
Συγκινήθηκα 1 1 180

Ξέρω 1 1 50

Πρέπει να γυρίσει η θανατική ποινή για κάποια εγκλήματα γιατί όλοι ξέρουν ότι θα βγουν σε λίγα χρόνια όπως ο Σκιαδόπουλος έκατσε μόνο 10 χρόνια ενώ είχε κάψει τεμαχίσει και πετάξει την γυναίκα του τώρα έχει καθαριστήριο στην Κομοτηνή δεν μπορώ να καταλάβω την δικαιοσύνη 1 1 46

1 1 42

R.A.T.M. @oPaterDiaolos · 18 Ιουνίου
Ευνοχησιμός καλύτερα 1 1 94

Δεν είναι λύση, ο ανώμαλος θα βρει τρόπο να το κάνει 1 2 53

Εμφάνιση απαντήσεων

Sofi μόνο για έναν φono 1 1 61

Για φono για παιδοφιλία και γενικά για ειδικθη εγκλήματα 11 2 53

Λοιπές αναρτήσεις

29 Μαρ

53χρονος καθηγητής στην Ρόδο,έκανε ιδιαίτερα σε μαθήτρια Ε' δημοτικού,έδιωχνε τους γονείς της και ασέλγούσε πάνω της.Το δικαστήριο τον έκρινε ένοχο και ακούστε την ποιή !! 33 μήνες φυλάκιση με τριετή αναστολή...Μα είναι δυνατόν;;; #ασέλγεια #σεξουαλικη_παρενοχληση #Ροδος

11 6 58 4.073

20 Ιουν

#Πολωνος #γυναικοκτονία #Εκλογες25Ιουνιου Συνελήφθη στη Νέα Ιωνία, 59χρονος που έχει καταδικαστεί σε συνολική ποινή κάθειρξης 220 ετών για ασέλγεια σε βάρος ανηλίκων. Ήταν έξω Μετά εσύ ψάχνεις να βρεις τι φταίει

1 8 37 4.636

30 Μαρ

Πιο πολλά χρόνια παίρνεις αν χτυπήσεις ζωό παρά αυτό , ντροπή και αίσχος στην ελληνική δικαιοσύνη

1 69

30 Μαρ

Γρηγόρη έρχασες σε ποια χώρα ζεις? Όνομα δεν έχει αυτό το τέρας? Που θα πάνε τα παιδιά μας σε αυτή την άρρωστη κοινωνία?

46

30 Μαρ

έτσι.. κ μετά προ τρέπεις να βγουν κ να μλήσουν

25

29 Μαρ

Οι ποινές για τα ανθρωπώινα εγκλήματα πλέον είναι της πλάκας.

1 102

2 Απρ

4

30 Μαρ

το κτήνος δικαιοσύνη σου λέει ο άλλος

51

31 Μαρ

Μάλιστα αυτή είναι η δικαιοσύνη μας!!! Τουλάχιστον μπορούν να τον πάνε σε φυλακές εκτός από τις 2 που έχουν τους βιαστές?? Σε ένα Κορυδαλλό η σε μια άλλη τέλος πάντων....

14

29 Μαρ

Αν ήταν κόρη μου και γινόταν αυτό δεν θα τον έβρισκαν ποτέ

2 84

30 Μαρ

Αν είναι δυνατόν

50

13 Ιουν

Πέρα από το κοριτσάκι που προσπάθησε να βιάσει, βίασε την 12χρονη στον Κολωνό ενώ είχε καταδικαστεί για βιασμό το 1998. Αλλαγή της νομοθεσίας για τον βιασμό! Οι ποινές χάδια αφήνουν ελεύθερα τα κτήνη! Θανατική ποινή για παιδεραστές, βιαστές, δολοφόνους! #metoo #MeToo

Ομόνοια: ο 63χρονος παιδόφιλος - Είχε καταδικαστεί για βιασμό

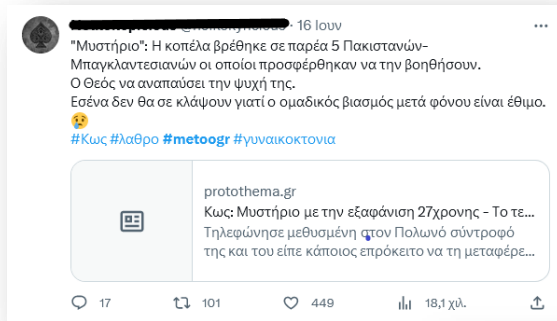
Newsbomb

Ομόνοια: Η συνήγορος της 12χρονης Ασπασία Ταραχοπούλου μίλησε για την αναγνώριση που έκανε η 12χρονη - Ο 63χρονος είχε καταδικαστεί για βιασμό το 1998

8 23 609

Ρατσισμός Αναρτήσεις

Σχόλια αναρτήσεων

17 Ιουν

σου την πεθανες βρε

1 162

17 Ιουν

Ναι εγώ την πέθανα.
Μάλλον κάπου θα κρύβεται και θα περιμένει να αποφυλακίσουν τον Πακιστανό για να τον ξαναβρεί και να περάσουν μια ονειρεμένη ζωή.

2 142

17 Ιουν

Μπράβο καραγκιόζη, αλλά όταν συμβαίνουν τέτοια περιστατικά και γίνονται πορείες που τρώνε ξύλο από μπάτσους, εσείς χειροκροτάτε τους μπάτσους.

1 275

19 Ιουν

Καμία σχέση το ένα με το άλλο, αλλά κάτω πρέπει να σπέρνετε το μίσος σας.

2 74

19 Ιουν

Καμία σχέση ότι το 10% του πληθυσμού της χώρας μας, βιάζει στο ίδιο ποσοστό με το υπόλοιπο 90% (στο οποίο συμπεριλαμβάνονται & οι γύφτοι & όσοι έχουν πάρει χαρτιά). Να συνεχίσουμε να κάνουμε προπαγάνδα για ανοιχτά σύνορα μέχρι να βιάσουν την δική μας αδελφή, κόρη, μητέρα... Σωστά;

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	2019				2018				
	ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ	ΑΡΑΤΕΣ	ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ	ΑΡΑΤΕΣ	ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ	ΑΡΑΤΕΣ	ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ	ΑΡΑΤΕΣ	
ΑΔΡΟΦΟΚΤΟΝΕΣ	79	117	576	369	519	90	124	175	255
ΑΡΑΤΕΣ	3.327	299	1.770	1.040	149	3.384	247	1.349	1.090
ΑΡΑΧΩΣΤΡΑΦΕΙΑ	46	2	64	114	19	76	1	79	120
ΒΙΑΣΜΟΣ	167	62	181	109	119	157	69	175	200
ΒΙΒΛΙΕΣ	135	14	63	109	63	167	15	146	107
ΕΓΓΑΤΕΙΑ						2.254	2.252	1.229	1.078
ΖΩΟΚΟΧΙΑ	205	4	81	25	45	297	5	93	28
ΚΥΛΟΦΟΡΙΑ ΠΑΡΑΚΑΡΑΓΜΕΝΩΝ	1.976	395	2.036	2.031	342	4.207	81	2.307	1.769
ΛΑΘΡΕΥΣΗ	1.747	12	1.458	678	1.400	2.209	2	1.916	507
ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΤΙΘΗ	18.818	62	12.647	11.254	4.707	33.879	0	12.874	20.853
ΣΥΜΠΡΟΣΩΠΟΝ	4.542	0	3.717	1.619	986	4.843	21	4.087	3.171
ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑ	3.942	2	3.665	292	5.109	4.193	82	3.912	225
ΣΥΜΠΡΟΣΩΠΟΝ ΔΙΚΟΤΗΤΕΩΣ	14	44	34	99	39	143	399	24	20
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	96	2	55	104	149	124	2	131	57

Πηγή: Ελληνική Αστυνομία
http://www.asynomia.gr/index.php?option=com_content&lang=&perform=view&id=93707&Itemid=2425&lang=

2 8 98

17 Ιουν

Πού είσαι οι αλληλέγγυοι εδώ;;;
Πού είναι τα άπλυτα ταγαρια;;;
Αυτό το κορίτσι, δεν είχε καμμία αξία για αυτούς;;;
Α ναι, δεν πλήρωσε μεταφορικά στην ΜΚΟ τραβελ, οπότε μένει εκτός συζήτησης και ενδιαφέροντος....

2 1 15 457

18 Ιουν

Τα ταξικά μας αδελφια κάνουν αυτό που ξέρουν από τις χώρες τους. Βιάζουν και σκοτώνουν τις γυναίκες.

47

16 Ιουν

Πρώτη φορά ξαναγίνεται... Από το 2021 ->

tanea.gr
Κτηνωδία με ομαδικό βιασμό εγκύου στον Αγ. Παντελεήμονα - Τρεις σ...
Σοκ έχει προκαλέσει η καταγγελία ομαδικού βιασμού μίας 25χρονης με νοητική στέρωση στον Άγιο Παντελεήμονα, για την οποία έχουν ...

2 8 526

19 Ιουν

Τι χρώμα έχουν τα ζώα που βιάζουν δωδεκάχρονα?

2 1 70

19 Ιουν

Νεοδημοκρατί

1 4 67

18 Μαΐ

Είσαι ρατσιστής και ξενοφοβικός

1 17

18 Μαΐ

Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινιστεί ότι ακόμα και αν ήταν ημεδαπός, αν ανήκε στον "προοδευτικό" χώρο ή σε κάποια "ευαίσθητη" ομάδα, ΠΑΛΙ δεν θα ακουγόταν ΤΙΠΟΤΑ από τους #metoogr ...
Μην τα ισοπεδώνεις όλα :)

3 44

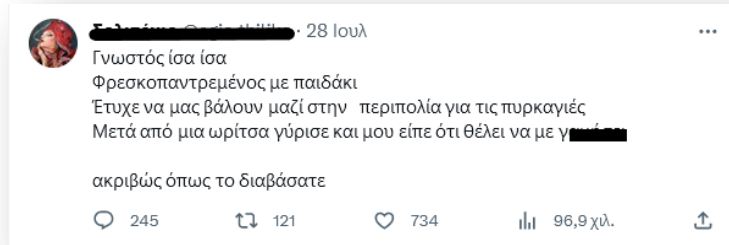
18 Μαΐ

Ο Πακίς ήταν στην "σωστή πλευρά των δραστών" ...

4 68

Καταγγελία χωρίς γνωστοποίηση στοιχείων δράστη

Αναρτήσεις και σχόλια

Αναρτήσεις και σχόλια

 ΕΛΛΗΝΟΓΕΙΤΟΝΙΑ ...

Φωτιές Βαρυμπόμπης προπερσι. Μέσα στα κλάματα με ζωακια στα χέρια γύρισε ο άλλος που φάγαμε τόση φωτιά στη μούρη και πήγε να μου πιάσει το στήθος. Μαυροντυμένη, με μουτζούρες από την φωτιά και να μυρίζω καπνά. ΣΚΟΥΛΗΚΙΑ ΤΙΠΟΤΕΝΙΑ

 ΕΛΛΗΝΟΓΕΙΤΟΝΙΑ 19 Ιουν ...

Ξέρεις τι είναι κάθε φορά που διαβάζεις ότι διεπράχθη μια [#γυναικοκτονια](#) να ψάχνεις με αγωνία να δεις ποιος & που; Αν δεν έχεις νιώσει στο πετσί σου την εμφυλη βία, δεν ξέρεις. Γι αυτό βουλώστε το όλο εσείς οι "ήταν ξένος" ή "φταίει γιατί προκαλούσε" *από Έλληνα κατάφερα & ξέφυγα

28 78 3.078

 ΕΛΛΗΝΟΓΕΙΤΟΝΙΑ 27 Μαρ ...

Το περιστατικό έγινε στην Κρήτη
Ο μουσικός είναι λυράρης και γνωστός της οικογένειας του θύματος
Ο γιατρός - πελάτης μάλλον ουρολόγος
Υπάρχουν κ άλλοι βιαστές-πελάτες που δεν έχουν ταυτοποιηθεί ακόμα

324

 ΕΛΛΗΝΟΓΕΙΤΟΝΙΑ 27 Μαρ ...

... το όνομα του

1 1 185

 ΕΛΛΗΝΟΓΕΙΤΟΝΙΑ 27 Μαρ ...

66χρονος βιαζε και εξέδιδε ανήλικο μέσω διαδικτύου... ~~Χ~~Μάλιστα, αναζητούνται συνολικά 29 χρήστες διαδικτυακής σελίδας, που είχε ανεβάσει φωτογραφίες του παιδιού για να «αλιεύσει» όσο το δυνατόν περισσότερους πελάτες...~~ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ~~ ~~Χ~~Τι άλλο ακόμα;;; [#Ηρακλειο](#) [#παιδεραστες](#) [#βιασμος](#)

14 6 52 4.839

 ΕΛΛΗΝΟΓΕΙΤΟΝΙΑ 27 Μαρ ...

Νέα υπόθεση βιασμού και μαστροπείας
15χρονου αγοριού
Μουσικός ο εγκέφαλος
Γιατρός του ΕΣΥ μεταξύ των δραστών
Οι βιασμοί είχαν ξεκινήσει από το 2020
Εντάξει έχουμε γίνει Ταϊλάνδη
Κάθε μέρα ακούμε για βιασμούς ανηλίκων
[#κρητη](#) [#λυραρης](#) [#βιασμος](#) [#παιδεραστες](#) [#megalivenews](#)

2 10 55 4.403

Παράρτημα Γ

Ερωτηματολόγιο Ασύγχρονης Συνέντευξης

σχετικά με την διάσταση του κινήματος #metoo στην Ελλάδα και τον ρόλο που διαδραματίζουν τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης σε ζητήματα έμφυλης βίας και διάκρισης με βάση το φύλο.

1. Παρακαλούμε πείτε μας εάν έχετε λάβει καταγγελίες για έμφυλη βία και διακρίσεις βάσει φύλου και σε περίπτωση θετικής σας απάντησης θα μπορούσατε να προσδιορίσετε το πλήθος αυτών;
2. Από την αρχή της λειτουργίας του φορέα/οργανισμού σας έως και σήμερα παρατηρείτε αύξηση, μείωση ή σταθερή ένταση και ροή καταγγελιών;
3. Γνωρίζετε αν κάποιες καταγγελίες που γίνονται στον φορέα/οργανισμό σας οδηγούνται στην δικαιοσύνη και αν ναι σε τι ποσοστό επί του συνόλου;
4. Οι καταγγελίες στον φορέα/οργανισμό με ποιόν τρόπο γίνονται (τηλεφωνικώς, δια ζώσης, μέσω *mail*, μέσω των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης που διαθέτετε);
5. Ποια Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης διαθέτει στην κατοχή του ο φορέας/οργανισμός σας;
6. Από τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης που διαθέτετε, ποιό είναι το πιο συχνά χρησιμοποιούμενο για καταγγελίες έμφυλης βίας και διάκρισης βάσει φύλου;
7. Θεωρείτε ότι τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης έχουν συμβάλει στην ενίσχυση του κινήματος #metoo στην χώρα μας;
8. Με βάση την εμπειρία σας, τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει για να δοθεί κίνητρο στα θύματα, ώστε να ορθώσουν τη φωνή και το ανάστημά τους απέναντι σε κάθε μορφή έμφυλης βίας και διάκρισης που βιώνουν εξαιτίας του φύλου τους;
9. Ποιες είναι οι προβλέψεις σας σχετικά με το μέλλον του κινήματος #metoo στην Ελλάδα;
10. Λοιπές Παρατηρήσεις / Σχόλια επί του θέματος: